

แผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรม จังหวัดยะลา

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา
เลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดยะลา

คำนำ

การจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ จังหวัดยะลา ฉบับนี้ เป็นแผนปฏิบัติการที่จัดทำขึ้นด้วยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยยึดหลักตามวิสัยทัศน์ ทิศทางและรายละเอียดของยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔) ขอขอบคุณหน่วยงานราชการ ภาครัฐ ภาคเอกชน ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ จังหวัดยะลา ฉบับนี้

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา ในฐานะเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดยะลา ได้ดำเนินการรวบรวม เปรียบเรียงและจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ จังหวัดยะลา และคาดหวังว่าหากทุกภาคส่วนได้ร่วมกันขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ จังหวัดยะลา ไปสู่การปฏิบัติแล้ว จะเกิดประโยชน์ต่อประชาชน และจะส่งผลต่อประชาชนให้มีความสุข นำสังคมสู่สันติสุขอย่างยั่งยืนสืบไป

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา

สารบัญ

ลำดับที่	เรื่อง	หน้า
๑	คำนำ	๑
๒	บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	๔
๓	บทที่ ๑ สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานจังหวัดยะลา	๑๐
	ประวัติความเป็นมา	๑๐
	สัญลักษณ์ประจำจังหวัด	๑๐
	ที่ตั้งและอาณาเขต	๑๑
	ลักษณะภูมิประเทศ/ลักษณะภูมิอากาศ	๑๒
	สภาพการเมืองการปกครอง	๑๒
	สภาพทางสังคมและวัฒนธรรม	๑๔
	สถานที่ท่องเที่ยวจังหวัดยะลา	๑๗
	ปฏิทินกิจกรรมประเพณีวันสำคัญจังหวัดยะลา	๒๔
	ข้อมูลด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม	๒๖
๔	บทที่ ๒ นโยบาย แนวคิด ทิศทางการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บท	๔๒
	ส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔) จังหวัดยะลา	
	ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี	๔๒
	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒	๔๓
	นโยบายรัฐบาล พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี	๕๗
	การขับเคลื่อนงานวัฒนธรรมสู่ประเทศไทย ๔.๐	๖๓
	ศาสตร์พระราชา	๖๓
	แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔)	๖๔
	ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดยะลา	๖๙
๕	บทที่ ๓ การดำเนินงานด้านส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดยะลา	๗๔
	ผลการประเมินชุมชน องค์กรและอำเภอคุณธรรม ประจำปีงบประมาณ	๗๔
	พ.ศ. ๒๕๖๔ จังหวัดยะลา	
	แผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดยะลา	๗๖
	ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕	
	รายละเอียดของโครงการ/กิจกรรมที่จะดำเนินการ	๗๘
	ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕	

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

๑. เหตุผลความจำเป็น

นโยบายของรัฐบาลได้ให้ความสำคัญในการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของประชาชน โดยนำพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทุกรัชกาล หลักคำสอนของศาสนา วัฒนธรรมและความเป็นไทย มาสร้างสังคมไทยให้เกิดความเข้มแข็งอย่างมีคุณภาพและคุณธรรม ผ่านกลไกพระราชรัฐ เพื่อสร้างพลังการทำหน้าที่ของประชาชนทุกภาคส่วนในสังคมไทย อันจะส่งผลให้การพัฒนาประเทศมีความสมดุลทั้งด้านวัตถุและจิตใจ ตามแนวคิด “คุณธรรมนำการพัฒนา” พร้อมทั้งจะก้าวไปสู่สังคมคุณธรรม ตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี โดยให้สังคมเกิดความเข้มแข็งจากภายในและเกิดกระบวนการสร้างสังคมคุณธรรมแบบ “ระเบิดจากข้างใน” ควบคู่กับระบบเศรษฐกิจเกิดความมั่นคง เข้มแข็งด้วยวิถีวัฒนธรรมไทย และยั่งยืนด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

รัฐบาลมุ่งหวังที่จะเห็น ๓ สถาบันหลักของชาติ คือ ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีความวัฒนาสถาพร เป็นรากฐานเชื่อมร้อยให้บ้านเมืองสมานฉันท์สู่ “ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” และเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยปัญญา สร้างความเข้มแข็งจากภายใน สร้างคนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สร้างสังคมไทยเป็นสังคมที่เกื้อกูลและแบ่งปัน ภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทย ๔.๐ เน้นการพึ่งพาตนเอง พึ่งพากันเอง และรวมกลุ่มกันอย่างมีพลังเพื่อปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจ บนความหลากหลายทางชีวภาพ และทางวัฒนธรรมพร้อมกับเติมเต็มวิทยาการ ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม เพิ่มมูลค่าการบริการเพื่อผลักดันให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นและมีการใช้จ่ายที่เหมาะสมกับตนเอง ซึ่งจะส่งผลให้ประเทศไทยหลุดพ้นจากการเป็นประเทศที่อยู่ใต้นักบดกรายได้ปานกลาง โดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากำกับทิศทางการพัฒนาประเทศให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ คนในชาติได้รับการพัฒนาให้เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณธรรม จริยธรรม ความเพียร และมีจิตสำนึกถึงผลประโยชน์ของชาติเป็นสำคัญ ดังนั้น เพื่อสนองนโยบายรัฐบาล คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ จึงได้จัดทำแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔) และได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ อันเป็นแผนส่งเสริมคุณธรรมฉบับแรกของไทย ภายใต้การกำกับดูแลโดยคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ได้มีนโยบายให้ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาคสื่อมวลชนและ ภาคประชาชนร่วมมือกันในการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔) สู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้น กระทรวงวัฒนธรรม โดยกรมการศาสนา ในฐานะเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ จึงกำหนดให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ซึ่งเป็นหน่วยงานสังกัดกระทรวงวัฒนธรรมในส่วนภูมิภาค ทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัด ดำเนินการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔) และจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัดเพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางในการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัด

๒ วัตถุประสงค์

การจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดยะลา ใช้หลักการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรม ด้วยกระบวนการระดมความคิดเห็นจากหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน หน่วยงานภาคประชาสังคม ในจังหวัดยะลา โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. เพื่อพัฒนาและยกระดับจิตใจของประชาชนให้มีคุณธรรมบนสังคมพหุวัฒนธรรม นำสู่สันติสุข
๒. เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมของจังหวัดยะลา
๓. เพื่อสร้างสรรค์สังคมสมานฉันท์ด้วยคุณธรรม
๔. เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรมให้เกิดผลสัมฤทธิ์

๓ ขอบเขตการดำเนินงาน

- ๓.๑ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๐
- ๓.๒ กรอบการจัดทำแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดยะลา

๑. วิสัยทัศน์

“ประชาชนชาวยะลา มีคุณธรรมบนสังคมพหุวัฒนธรรม นำสันติสุข สู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน”

๒. หลักการ

๑. พัฒนาคอนให้มีความธรรมสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม และมีวิถีชีวิตที่มั่นคงบนพื้นฐานของสังคมพหุวัฒนธรรม
๒. ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคม ตระหนักถึงความสำคัญและมีส่วนร่วมในกระบวนการส่งเสริมคุณธรรม
๓. สร้างสังคมให้น่าอยู่ คู่คุณธรรม อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข สมานฉันท์
๔. พัฒนาระบบการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรมให้มีประสิทธิภาพในทุกมิติ

๓. ยุทธศาสตร์

- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมสร้างและพัฒนาทุนมนุษย์
- ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือทุกภาคส่วนตามแนวทางประชารัฐในการส่งเสริมคุณธรรม
- ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การบริหารจัดการชุมชน องค์กรคุณธรรมแบบบูรณาการและส่งเสริมวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์
- ยุทธศาสตร์ที่ ๔ สร้างความเข้มแข็งในระบบการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรม

๔. มาตรการขับเคลื่อน

๑. กำหนดการส่งเสริมคุณธรรมเป็นวาระสำคัญของจังหวัด
๒. ประสานความร่วมมือกับเครือข่ายทุกภาคส่วนเพื่อขับเคลื่อนคุณธรรม
๓. ส่งเสริมและผลักดันให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมคุณธรรมมากขึ้น
๔. ประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิรูปส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ
๕. สร้างกลยุทธในการขับเคลื่อน โดยภาคเครือข่าย ได้แก่ พลังบวร ประกอบด้วย ภาคประชาชน/ชุมชน องค์กรศาสนาและสถาบันการศึกษา ภาคการเมือง ภาคราชการ ภาควิชาชีพ ภาคเอกชน ภาควิชาการและภาคสื่อมวลชน

๔ นิยามศัพท์

การนิยามศัพท์ต่างๆ ที่ปรากฏในแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดยะลา มีวัตถุประสงค์เพื่อสื่อสารให้ผู้อ่านเข้าใจตรงกันและสามารถนำแผนปฏิบัติการไปใช้ได้อย่างถูกต้อง ที่คำศัพท์สำคัญดังต่อไปนี้

สังคมคุณธรรม หมายถึง สังคมที่มีความเอื้ออาทร มีความสมานฉันท์ โดยส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนในทุกพื้นที่ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรม โดยยึดและปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนาแต่ละศาสนา น้อมนำหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และการดำรงชีวิตตามวิถีวัฒนธรรมที่ดีงาม

การส่งเสริม หมายถึง การกำหนดทิศทางหรือนโยบายร่วมกัน และร่วมมือกันอำนวยความสะดวกหรือผลักดัน ให้เกิดการดำเนินการหรือการปฏิบัติอย่างจริงจัง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

คุณธรรม หมายถึง สิ่งที่มีคุณค่า มีประโยชน์ เป็นความดีงาม เป็นมโนธรรม เป็นเครื่องประคับประคองใจให้เกลียดความชั่วกลัวบาป ใฝ่ความดี เป็นเครื่องกระตุ้นผลักดันให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบ มีจิตสำนึกที่ดี มีความสงบเย็นภายใน เป็นสิ่งที่ต้องปลูกฝังโดยเฉพาะเพื่อให้เกิดขึ้นและเหมาะสมกับความต้องการในสังคม

จริยธรรม หมายถึง กรอบหรือแนวทางอันดีงามที่พึงปฏิบัติ ซึ่งกำหนดไว้สำหรับสังคม เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยงดงาม ความสงบร่มเย็นเป็นสุข ความรักสามัคคี ความอบอุ่น มั่นคงและปลอดภัยในการดำรงชีวิต

การบูรณาการ หมายถึง การเชื่อมโยงทุกภาคส่วน ทุกองค์ประกอบเข้ามาสู่ความเป็นหนึ่งเดียวเป็นส่วนหนึ่งของคุณกันและกันอย่างแยกกันมิได้ หรือการรวมส่วนต่างๆ ประสานสัมพันธ์อย่างเป็นเอกภาพทำให้เกิดความสมบูรณ์ ในลักษณะของการผนึกกำลัง เพื่อให้กลไกต่างๆ ทำงานร่วมกันในลักษณะที่เป็นองค์รวมและสมดุล

การเสริมสร้าง หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันเพื่อให้เกิดคุณธรรม โดยการที่ทุกคนทุกฝ่ายสามารถดำเนินการได้และร่วมมือกันดำเนินการได้ ในขณะที่บางคนหรือบางฝ่ายไม่สามารถดำเนินการได้ลำพัง จึงต้องอาศัยการส่งเสริมจากคนอื่นหรือฝ่ายอื่นด้วย

ยุทธศาสตร์ หมายถึง ศาสตร์และศิลป์ในการพัฒนาและใช้ทรัพยากรของชาติ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนส่งเสริมคุณธรรม

กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการ มาตรการ หรือคำแนะนำที่เลือกมาใช้ในระดับปฏิบัติการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการส่งเสริมคุณธรรม

การวางระบบรากฐาน หมายถึง กระบวนการจัดการ การจัดระเบียบในการปฏิบัติงาน และการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในการส่งเสริมคุณธรรม ตลอดจนการกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบ ของแต่ละขั้นตอนไว้อย่างชัดเจน โดยดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสร้างมาตรฐานไว้ให้มีความยั่งยืน

การสร้างเสริมความเข้มแข็ง หมายถึง กระบวนการพัฒนาศักยภาพของสถาบัน องค์กร และบุคลากรให้สามารถบริหารจัดการการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ จนบรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบัน องค์กรของตนเองได้

การขับเคลื่อน หมายถึง การจัดสรรทรัพยากร การจัดองค์กร หน่วยงาน หรือกลุ่มบุคคลให้เป็นผู้ดำเนินงาน เช่นการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบมาดำเนินการ การควบคุมกิจกรรมให้เป็นไปตามแผน โดยมีรายงานการประชุม คณะทำงาน รายงานผลการดำเนินการ การประเมินระบบ และสรุปผลการดำเนินงานตามระบบที่กำหนดไว้

ตัวชี้วัดความสำเร็จ หมายถึง สิ่งที่บ่งบอกถึงความก้าวหน้าของกิจกรรมหรือกระบวนการดำเนินงานในการส่งเสริมคุณธรรมในแต่ละเรื่องได้ไปถึงจุดใด บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายเพียงไร ซึ่งเป็นเรื่องของการดูสัมฤทธิ์ผลของงานหรือระบุดผลสำเร็จของงานทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

สถาบันครอบครัว หมายถึง สถาบันแรกที่ทำหน้าที่ทางสังคมในการถ่ายทอดค่านิยมปลูกฝังความเชื่อสร้างเสริมทัศนคติ กำหนดบุคลิกภาพ วิธีประพฤติปฏิบัติตน รวมทั้งการสร้างบรรทัดฐานทางสังคมให้แก่สมาชิกรุ่นใหม่ ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาสังคมและประเทศโดยรวม กลุ่มสังคมในสถาบันครอบครัว ได้แก่ ครอบครัวซึ่งประกอบด้วย สมาชิกที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน ได้แก่ บิดา มารดา บุตร วงศาคณาญาติที่เกี่ยวข้องโดยสายโลหิต การสมรส หรือมีบุตรบุญธรรม

สถาบันการศึกษา หมายถึง สถาบันสังคมซึ่งเกี่ยวข้องกับแบบแผนการกล่อมเกลาทางสังคมและการถ่ายทอดทางวัฒนธรรม การให้ความรู้ และฝึกทักษะอาชีพ เพื่อการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม กลุ่มสังคมในสถาบันการศึกษา ได้แก่ โรงเรียน มหาวิทยาลัย กระทรวง กรม ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา กลุ่มสังคมเหล่านี้ จะประกอบไปด้วยตำแหน่ง หรือสถานภาพทางสังคม เช่น ครู อาจารย์ เป็นต้น

สถาบันศาสนา หมายถึง แบบแผนของความคิดการกระทำในเรื่องเกี่ยวกับจิตใจ ความเชื่อ ความศรัทธา หรือการนับถือ เป็นสถาบันที่ครอบคลุมในเรื่องต่างๆ ทั้งทางศาสนธรรม ศาสนบุคคล ศาสนวัตถุ ศาสนพิธี และเกี่ยวกับเรื่องชีวิตทั้งในโลกนี้และโลกหน้า เป็นสถาบันที่ทำหน้าที่ช่วยสนองความต้องการด้านจิตใจ เสริมสร้างกำลังใจให้สมาชิกในสังคมได้ต่อสู้กับปัญหาโดยปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอน กลุ่มสังคมในสถาบันศาสนาที่สำคัญ ได้แก่ คณะสงฆ์คณะกลุ่มผู้ปฏิบัติธรรม โดยมีตำแหน่งหรือสถานภาพทางสังคมต่าง ๆ กัน ต่างมีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้อง สัมพันธ์กันตามสถานภาพทางสังคมดังกล่าว

หน่วยงานที่รับผิดชอบ หมายถึง หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานโดยตรง ทั้งที่เป็นหน่วยงานหลักและหน่วยงานร่วม โดยมีส่วนร่วมในการวางทิศทางหรือนโยบายในแต่ละด้านตามแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดยะลา

๕. กรอบแนวคิดในการจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดยะลา

๕.๑ แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อันประกอบด้วย พระบรมราชาชาตและพระราชดำรัสเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร หลักธรรมคำสอนทางศาสนา เช่น หลักธรรมของพระพุทธศาสนา ศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์ ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู และศาสนาซิกข์

๕.๒ แนวนโยบายและกฎหมายในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมภาครัฐ ประกอบด้วย การกำหนดแผนยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๙) ที่ต้องการเห็นประเทศไทยเป็นสังคมที่มีคุณภาพ คือสังคมอุดมปัญญา สังคมแห่งโอกาส สังคมที่เป็นธรรม สังคมแห่งคุณธรรม สังคมที่เกื้อกูลแบ่งปัน และโมเดลประเทศไทย ๔.๐ ที่ต้องการจะนำพาประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ได้ด้วย ๒ แนวคิดสำคัญคือการสร้างความเข้มแข็งจากภายใน การพัฒนาที่สมดุลตั้งอยู่บนฐานคิดของ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งมีหลักการสำคัญว่า “เมื่อพร้อมต้องรู้จักเดิม เมื่อพอต้องรู้จักหยุด เมื่อเกินต้องรู้จักปัน”

๕.๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ(สศช.) กล่าวถึงสภาพของสังคมไทยด้านธรรมาภิบาลไว้ว่า ประเทศไทยจะต้องให้ความสำคัญเรื่องธรรมาภิบาลอย่างเร่งด่วน จากการประเมินผ่านดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุข

ร่วมกันในสังคมไทย ซึ่งว่า สังคมไทยในภาพรวมมีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันอยู่ในระดับปานกลางในปี ๒๕๕๖ แต่องค์ประกอบด้านสังคมประชาธิปไตย ที่มีธรรมาภิบาลอยู่ในระดับที่ต้องเร่งแก้ไขสถานการณ์ดังกล่าว

๔.๔ แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔)

แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ ๔ ยุทธศาสตร์ ดังต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ วางระบบรากฐานการเสริมสร้างคุณธรรมในสังคมไทย

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ สร้างความเข้มแข็งในระบบบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรม

ให้เป็นเอกภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมคุณธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ สร้างความเข้มแข็งในระบบบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรม

๕.๕ แผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๙)

พันธกิจที่ ๑ อนุรักษ์คุ้มครองและส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ และความหลากหลายทางวัฒนธรรมให้คงอยู่อย่างยั่งยืน

พันธกิจที่ ๒ สนองงานสำคัญของสถาบันชาติ ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมในทุกระดับ

พันธกิจที่ ๓ สร้างสรรค์สังคมสันติสุขด้วยมิติทางศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมในทุกระดับ

พันธกิจที่ ๔ ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมดำเนินงานทางวัฒนธรรม เพื่อเชิดชูคุณค่า

และจิตวิญญาณของความเป็นไทย

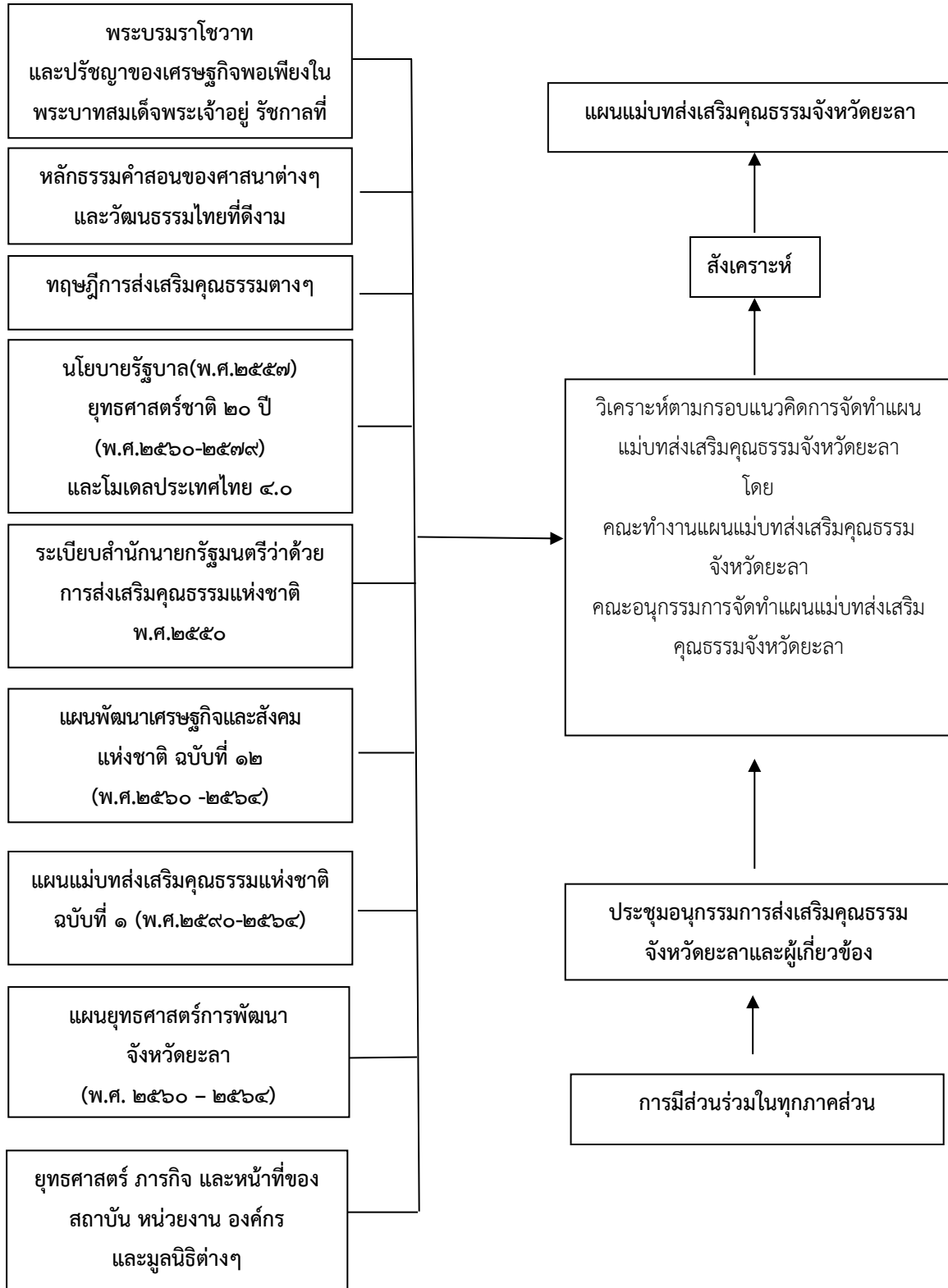
พันธกิจที่ ๕ สร้างคุณค่าทางสังคมทางเศรษฐกิจด้วยทุนทางวัฒนธรรม

๕.๖ แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๕๙)

มุ่งเน้นส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และมีคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

แผนผังกรอบแนวคิดการจัดทำแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดยะลา

บทที่ ๑

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดยะลา

๑. ประวัติความเป็นมา

คำว่า “ยะลา” มาจากภาษาพื้นเมืองดั้งเดิมว่า “ยาลอ” ซึ่งแปลว่า “แห” ตามประวัติตั้งแต่สมัยสุโขทัยถึงตอนต้นกรุงรัตนโกสินทร์ นั้น “เมืองยะลา” เป็นส่วนหนึ่งของมณฑลปัตตานี

ต่อมาในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ได้ทรงโปรดเกล้าให้มีการปรับปรุงการปกครองส่วนภูมิภาคใหม่ เป็นการปกครองแบบเทศาภิบาล โดยออกประกาศข้อบังคับสำหรับการปกครอง ๗ หัวเมือง ร.ศ.๑๒๐ ซึ่งประกอบด้วยเมืองปัตตานี หนองจิก ยะหริ่ง สายบุรี ยะลา ะแงะและเมืองรามัน ในแต่เมืองมีพระยาเมืองเป็นผู้รักษาราชการ โดยอยู่ภายใต้การดูแลของข้าหลวงเทศาภิบาลมณฑลนครศรีธรรมราช ต่อมาในปีพุทธศักราช ๒๔๗๖ ได้มีการยุบเลิกมณฑลปัตตานีและได้มีการจัดระเบียบราชการส่วนภูมิภาค จังหวัด อำเภอบ ตำบลและหมู่บ้าน “เมืองยะลา จึงเป็นจังหวัดหนึ่งของประเทศไทยในปัจจุบัน”

สำหรับเมืองยะลา ได้มีการโยกย้ายที่ตั้งมาแล้ว ๔ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ ตั้งเมืองอยู่ที่ตำบลบ้านยะลา

ครั้งที่ ๒ ได้ย้ายไปตั้งที่ตำบลท่าสาป (ฝั่งซ้ายของแม่น้ำปัตตานี)

ครั้งที่ ๓ ได้ย้ายไปตั้งที่เมืองสะเตง (ทางฝั่งขวาของแม่น้ำปัตตานี)

ครั้งที่ ๔ ได้ย้ายไปตั้งที่ตำบลบ้านนิบง

ในสมัยอำมาตย์โทพระรัฐกิจวิจารณ์ (สวาสดิ์ ณ นคร) ผู้ว่าราชการจังหวัดยะลาคนที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๔๕๖ – ๒๔๕๘) ได้วางผังเมืองด้วยการหาจุดศูนย์กลางใจเมือง โดยการปักหลักไว้และเอาก้อนหินวางไว้เป็นเครื่องหมาย เรียกว่า “กิโลศูนย์” และลากเส้นวงกลมเป็นชั้นๆ มีถนนรองรับเป็นตาข่ายลักษณะใยแมงมุมในเขตเทศบาลยะลา จนได้รับการชื่นชมว่าเป็นเทศบาลซึ่งจัดวางผังเมืองแบบใยแมงมุมที่สวยงามที่สุดของประเทศไทยและได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวดความสะอาด ๓ ปีซ้อน(พ.ศ. ๒๕๒๘ – ๒๕๓๐) ในปี ๒๕๔๐ ได้รับการคัดเลือกจากองค์การอนามัยโลกยกให้เป็น ๑ ใน ๕ เมืองของประเทศไทยในโครงการเมืองน่าอยู่ทั่วโลก

๒. สัญลักษณ์ประจำจังหวัด

➤ ตราสัญลักษณ์จังหวัดยะลา

รูปเหมือนแร่ดีบุก หมายถึง พื้นที่ของจังหวัดยะลาอุดมสมบูรณ์ ด้วยแร่ดีบุกและอาชีพหลักของประชาชนในอดีต คือ การทำเหมืองแร่ดีบุก

➤ คำขวัญจังหวัดยะลา “ใต้สุดสยาม เมืองงามชายแดน”

➤ **ต้นไม้ประจำจังหวัด** คือ ต้นศรียะลา (Yellow Saraca) หรือโศกเหลือง เป็นไม้ยืนต้นสูง ๕-๑๕ เมตร ไม้ผลัดใบ เรือนยอดเป็นพุ่มทรงกลมต่ำแน่นทึบ เปลือกนอกเรียบสีเทาอมน้ำตาล ใบแบบขนนก แผ่นใบรูปไข่ หรือรูปหอกแกมขอบขนาน ปลายเรียวแหลม โคนใบสอบ ออกดอกเป็นช่อตามปลายกิ่งและลำต้น ช่วงเดือนมกราคม - เมษายน สีเหลืองกลิ่นหอม ผลเป็นฝักแบน

➤ **ดอกไม้ประจำจังหวัด**

ดอกพิกุล มีขนาดเล็กออกเป็นช่อตามง่ามใบหรือยอด เป็นพันธุ์ไม้ที่มักพบตามป่าดิบชื้นทั่วไปในแถบประเทศที่มีอากาศร้อน มีสีขาว เมื่อบานจะเห็นริมดอกเป็นหยัก ๆ มีกลิ่นหอมเย็นทั้งยามสดและยามแห้ง

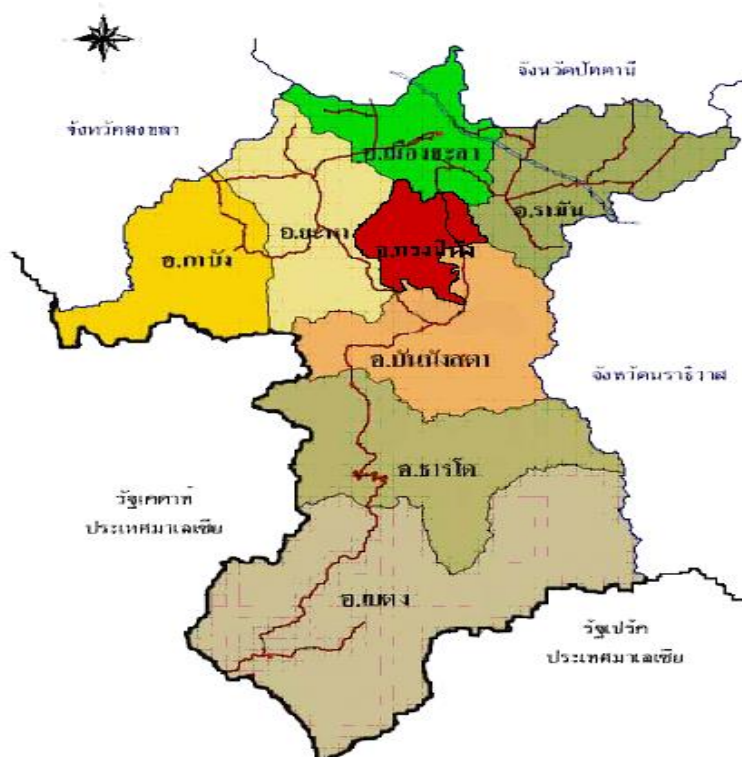

๓. ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดยะลา เป็นจังหวัดที่อยู่ใต้สุดของประเทศไทย อยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ ๕ - ๗ องศาเหนือและเส้นแวงที่ ๑๐๐ - ๑๐๒ องศาตะวันออก อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครตามทางรถไฟสายใต้ ๑,๐๓๙ กิโลเมตร และตามถนนเพชรเกษมสายเก่า ๑,๓๙๕ กิโลเมตร หรือสายใหม่ ๑,๐๘๔ กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ ๔,๕๒๑ ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ ๒.๘ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖.๔ ของพื้นที่ภาคใต้ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงคือ

- ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดสงขลา และจังหวัดปัตตานี
- ทิศใต้ ติดต่อกับรัฐเปรัก ประเทศมาเลเซีย
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับจังหวัดนราธิวาส และรัฐเปรัก ประเทศมาเลเซีย
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดสงขลา และรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย

แผนที่จังหวัดยะลา

๔. ลักษณะภูมิประเทศ/ลักษณะภูมิอากาศ

ภูมิประเทศโดยทั่วไปของจังหวัดยะลา มีลักษณะเป็นภูเขา เนินเขาและหุบเขา ตั้งแต่ตอนกลางจนถึงใต้สุดของจังหวัด มีที่ราบบางส่วนทางตอนเหนือของจังหวัด ได้แก่ บริเวณที่ราบแม่น้ำปัตตานีและแม่น้ำสายบุรี ไหลผ่าน อยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเลปานกลางถึงสูงมาก โดยเฉลี่ยระหว่าง ๑๐๐ - ๒๐๐ เมตร พื้นที่ส่วนใหญ่ปกคลุมด้วยป่าดงดิบและสวนยางพารามีเทือกเขาที่สำคัญอยู่ ๒ เทือกเขา คือเทือกเขาสันกาลาคีรี เริ่มจากอำเภอเบตง เป็นแนวยาวกั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซียและเทือกเขาปิโต ซึ่งเป็นเทือกเขาอยู่ภายในจังหวัดในเขตตำบลปูดี้ ตำบลบันนังสาดของอำเภอเมืองยะลา อำเภอกรงปินังและอำเภอรามัน

จังหวัดยะลา ตั้งอยู่ในเขตร้อนชื้นวันออกเฉียงเหนือและลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ทำให้มีสภาพอากาศแบบร้อนชื้น มี ๒ ฤดู คือฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - พฤษภาคม และฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม - กุมภาพันธ์ อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ยประมาณ ๒๘.๒ องศาเซลเซียส และสูงสุดเฉลี่ย ๓๔.๕ องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๑.๗๑๒.๑ มิลลิเมตรต่อปี มีฝนตกเฉลี่ย ๑๔๘ วันต่อปี เดือนตุลาคม - พฤศจิกายน มีฝนตกชุกที่สุด

๕. สภาพการเมืองการปกครอง

๕.๑ ประชากร ณ เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๓ จำนวน ๕๓๘,๒๗๖ คน แยกเป็น

- ประชากรเพศชาย จำนวน ๒๖๗,๗๕๖ คน
- ประชากรเพศหญิง จำนวน ๒๗๐,๕๒๐ คน
- จำนวนครัวเรือน จำนวน ๑๖๙,๘๒๗ ครัวเรือน

ตารางที่ ๑ จำนวนประชากรรายอำเภอ / เทศบาล

ลำดับ	อำเภอ	จำนวนประชากร (คน)			ครัวเรือน
		ชาย	หญิง	รวม	
๑	เมืองยะลา	๓๗,๖๑๙	๓๘,๖๕๗	๗๖,๒๗๖	๑๘,๖๕๒
	- เทศบาลนครยะลา	๒๘,๕๖๑	๓๑,๖๗๒	๖๐,๑๓๓	๒๘,๒๗๗
	- เทศบาลเมืองสะเตงนอก	๑๖,๓๕๖	๑๗,๔๓๙	๓๓,๗๙๕	๑๔,๖๘๑
	- เทศบาลตำบลลำใหม่	๔๙๖	๔๙๗	๙๙๓	๓๔๔
	รวมทั้งหมด	๘๒,๙๒๒	๘๘,๒๖๕	๑๗๑,๑๘๗	๕๑,๙๕๔
๒	เบตง	๑๘,๕๖๙	๑๗,๔๑๔	๓๕,๙๘๓	๑๕,๖๓๐
	- เทศบาลเมืองเบตง	๑๒,๗๔๒	๑๓,๗๑๒	๒๖,๔๕๔	๑๑,๓๐๓
	รวมทั้งหมด	๓๑,๓๑๑	๓๑,๑๒๖	๖๒,๔๓๗	๒๖,๙๓๓
๓	บันนังสตา	๒๘,๔๕๔	๒๗,๔๐๗	๕๕,๘๖๑	๑๕,๖๗๓
	- เทศบาลตำบลเขื่อนบางลาง	๒,๓๕๒	๒,๑๓๘	๔,๔๙๐	๑,๙๙๘
	- เทศบาลตำบลบันนังสตา	๑,๓๐๐	๑,๓๐๑	๒,๖๐๑	๙๗๗
	รวมทั้งหมด	๓๒,๑๐๖	๓๐,๘๔๖	๖๒,๙๖๒	๑๘,๖๔๘
๔	ธารโต	๑๒,๕๓๙	๑๑,๔๘๔	๒๔,๐๒๓	๘,๙๙๖
	- เทศบาลตำบลคอกช้าง	๗๗๐	๗๓๑	๑,๕๐๑	๕๘๔
	รวมทั้งหมด	๑๓,๓๐๙	๑๒,๒๑๕	๒๕,๕๒๔	๙,๕๘๐
๕	ยะหา	๓๐,๗๕๖	๓๐,๕๕๑	๖๑,๒๘๗	๑๔,๓๗๘
	- เทศบาลตำบลยะหา	๑,๒๕๗	๑,๒๒๐	๒,๔๗๗	๗๕๙
	รวมทั้งหมด	๓๒,๐๑๓	๓๑,๗๖๑	๖๓,๗๖๔	๑๕,๑๓๗

๖	รามัน	๔๒,๗๘๑	๔๓,๖๖๖	๘๖,๔๔๗	๒๐,๕๘๗
	- เทศบาลตำบลเมืองรามันท์	๒,๕๒๐	๒,๕๗๘	๕,๐๙๘	๑,๘๖๔
	- เทศบาลตำบลโกตาบารู	๒,๘๙๒	๒,๙๗๕	๕,๘๖๗	๑,๕๓๒
	รวมทั้งหมด	๔๘,๑๖๓	๔๙,๖๑๙	๙๗,๓๗๓	๒๓,๖๘๓
๗	กาบัง	๑๒,๙๒๐	๑๒,๓๒๒	๒๕,๒๔๒	๗,๐๓๖
๘	กรงปินัง	๑๔,๙๘๒	๑๔,๗๖๖	๒๕,๒๔๒	๖,๕๒๒
	รวมทั้งสิ้น	๒๖๗,๗๕๖	๒๗๐,๕๒๐	๕๓๘,๒๗๖	๑๖๙,๘๒๗

ที่มา: กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

๕.๒ หน่วยการปกครอง จังหวัดยะลาแบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๘ อำเภอ ๕๘ ตำบล ๓๗๙ หมู่บ้าน แยกได้ตามตาราง ดังนี้

ข้อมูลเขตการปกครองและพื้นที่

ที่	อำเภอ	เขตการปกครอง				พื้นที่ (ตร.กม.)
		ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล	อบต.	
๑.	อำเภอเมือง	๑๔	๘๐	๖	๙	๔๖๒.๒๔
๒.	อำเภอรามัน	๑๖	๙๐	๓	๑๔	๕๑๖.๐๓
๓.	อำเภอบันนังสตา	๖	๕๐	๒	๕	๗๑๕
๔.	อำเภอกรงปินัง	๔	๒๓	-	๔	๑๘๕
๕.	อำเภอธารโต	๔	๓๗	๑	๔	๖๗๕
๖.	อำเภอเบตง	๕	๓๒	๒	๓	๑๓๒๘
๗.	อำเภอยะหา	๗	๔๙	๒	๖	๔๙๙.๙
๘.	อำเภอกาบัง	๒	๑๙	-	๒	๔๕๑
	รวม	๕๘	๓๘๐	๑๖	๔๗	๔๘๓๒.๑๗๑

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดยะลา
ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม ๒๕๖๓

๕.๓ โครงสร้างราชการบริหารส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นในจังหวัด

การจัดองค์กรราชการบริหารส่วนภูมิภาค มีหน่วยราชการที่อยู่ในความควบคุมดูแลของผู้ว่าราชการจังหวัด คือ ส่วนราชการต่างๆ ในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน

ส่วนราชการในระดับจังหวัดเป็นหน่วยงาน ๒ ลักษณะ คือ หน่วยราชการบริหารส่วนภูมิภาคประจำจังหวัด และหน่วยราชการบริหารส่วนกลางในจังหวัด (ที่ขึ้นตรงต่อส่วนกลาง) และหน่วยงานรัฐวิสาหกิจรวมจำนวน ๑๑๖ หน่วย ประกอบด้วย

- หน่วยราชการบริหารส่วนภูมิภาคประจำจังหวัดของจังหวัดยะลา มีทั้งสิ้น ๓๔ หน่วยงาน
- หน่วยราชการบริหารส่วนกลางในจังหวัด มีทั้งสิ้น ๗๕ หน่วยงาน
- หน่วยงานรัฐวิสาหกิจในจังหวัด มีทั้งสิ้น ๗ หน่วยงาน

การจัดองค์กรราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

- เทศบาล ๑๖ แห่ง
(แยกเป็น เทศบาลนคร ๑ แห่ง เทศบาลเมือง ๒ แห่ง และเทศบาลตำบล ๑๓ แห่ง)
- องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง
- องค์การบริหารส่วนตำบล ๔๗ แห่ง

จำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ที่	ประเภท อปท.	จำนวน(แห่ง)
๑	องค์การบริหารส่วนจังหวัด	๑
๒	เทศบาลนคร	๑
๓	เทศบาลเมือง	๒
๔	เทศบาลตำบล	๑๓
๕	องค์การบริหารส่วนตำบล	๔๗

ข้อมูลระยะทางระหว่างอำเภอเมืองและอำเภอต่าง ๆ ภายในจังหวัด

อำเภอเมือง ถึง อำเภอยะหา	ระยะทาง	๒๑	กิโลเมตร
อำเภอเมือง ถึง อำเภอกรงปินัง	ระยะทาง	๒๒	กิโลเมตร
อำเภอเมือง ถึง อำเภอรามัน	ระยะทาง	๒๖	กิโลเมตร
อำเภอเมือง ถึง อำเภอบันนังสตา	ระยะทาง	๓๙	กิโลเมตร
อำเภอเมือง ถึง อำเภอกาบัง	ระยะทาง	๔๐	กิโลเมตร
อำเภอเมือง ถึง อำเภอธารโต	ระยะทาง	๖๑	กิโลเมตร
อำเภอเมือง ถึง อำเภอเบตง	ระยะทาง	๑๔๐	กิโลเมตร

๖. สภาพทางสังคมและวัฒนธรรม

➤ สภาพทางสังคม

๑. การศึกษา

มีการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับปริญญาตรี รวมทั้งการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัยทั้งสายสามัญและสายอาชีพ ปัจจุบันมีสถานศึกษารวมทั้งสิ้น ๘๙๔ แห่ง

๒. การสาธารณสุข

จังหวัดยะลา มีจำนวนสถานสาธารณสุขในทุกระดับและเป็นที่ตั้งของหน่วยงานวิชาการสังกัด ราชการบริหารส่วนกลาง โดยมีโรงพยาบาลศูนย์ยะลา ๑ แห่ง โรงพยาบาลทั่วไป ๑ แห่ง โรงพยาบาลชุมชน ๖ แห่ง และมีสถานพยาบาลเอกชน ๑ แห่ง มีเตียงรับผู้ป่วยไว้ค้างคืนทั้งสิ้น นอกจากนี้ยังมีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ๘๐ แห่ง มีศูนย์สุขภาพชุมชนเมือง ๙ แห่ง

๓. การศาสนา

จังหวัดยะลา มีวัดในพระพุทธศาสนา ๕๒ วัด ที่พักสงฆ์ ๑๐ แห่ง มีมัสยิด ๕๑๘ แห่ง โบสถ์คริสต์ ๙ แห่ง วัดซิกข์ ๑ แห่ง มีพระภิกษุ ๓๙๑ รูป สามเณร ๒๘ รูป มีอิหม่าม ๕๑๘ คน

๔. สังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่สำคัญ

ในจังหวัดยะลา แบ่งสังคมตามภาษาและศาสนา เป็น ๓ รูปแบบ คือ

- (๑) สังคมชุมชนที่พูดภาษามลายูถิ่น และนับถือศาสนาอิสลาม
- (๒) สังคมชุมชนที่พูดภาษาไทยและนับถือศาสนาพุทธ
- (๓) สังคมชุมชนที่พูดภาษาจีนและนับถือศาสนาอื่น เช่น พุทธ และคริสต์

สังคมชุมชนที่พูดภาษามลายูถิ่นและนับถือศาสนาอิสลามนั้น มักตั้งบ้านเรือนอยู่เป็นกลุ่ม ไม่ปะปนกับชุมชนที่นับถือศาสนาอื่น อยู่เป็นหมู่บ้านๆ ประกอบอาชีพด้วยกันในชุมชนเดียวกัน ส่วนน้อยที่ปะปนกัน ถ้าจำเป็นก็อยู่ปะปนกันบ้าง การนับถือศาสนา ต่างคนต่างปฏิบัติศาสนกิจของตนไป ไม่เบียดเบียนกัน อยู่ด้วยกันโดยสันติ มีบ้างที่ไม่ลงรอยกันในเรื่องศาสนา แต่เป็นเรื่องเล็กน้อย ปัจจุบันผู้ที่พูดภาษามลายูถิ่น ก็สามารถพูดภาษาไทยได้เป็นส่วนใหญ่ เพราะการศึกษาสูงขึ้น กว้างออกไปตามความเจริญของท้องถิ่นและความจำเป็นที่ต้องประกอบอาชีพสัมพันธ์กัน สำหรับชาวพุทธที่พูดภาษาไทย ก็สามารถพูดภาษามลายูถิ่นได้ นับเป็นวิวัฒนาการด้านวัฒนธรรมแห่งยุคโลกาภิวัตน์ รูปแบบของชุมชนมักเกิดขึ้นโดยถือศาสนาสถานเป็นจุดศูนย์กลาง เช่น วัด มัสยิด หรือสุเหร่า เพราะต้องอาศัยคนที่รวมกันเข้าเป็นชุมชนที่สนับสนุนค้ำจุนชาวไทยที่นับถือศาสนาพุทธ มีวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมและประเพณี มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันและไม่แตกต่างไปจากจังหวัดอื่นๆ เช่น การแต่งกาย การขึ้นบ้านใหม่ วันสงกรานต์ การบวชนาค วันออกพรรษา ประเพณีเดือนสิบ (วันสารทไทย) และประเพณีวันลอยกระทง ชาวไทยที่นับถือศาสนาคริสต์ ก็จะมีวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณี มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันกับจังหวัดอื่นๆ สำหรับชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม จะมีความแตกต่างไปบ้าง

๕. การแต่งกาย

ชาวยะลาปัจจุบัน แต่งกายกันตามลัทธิศาสนาที่ตนนับถือ ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามก็แต่งกายแบบที่นิยมของชาวมุสลิมโดยทั่วไป ผู้ที่นับถือศาสนาพุทธก็แต่งกายตามแบบของชาวไทยที่นิยมโดยทั่วไป ชาวพุทธไม่ได้นิยมเครื่องแต่งกายแบบชาวฮินดูหรือชาวอินเดียนั้นเป็นแหล่งของศาสนาพุทธ ชาวพุทธในชนบทแต่งกายแบบไทยแท้ตามสบาย ถ้าอยู่ในเมืองแต่งกายแบบสากลหรือตามที่ทางราชการไทยบัญญัติ นิยมค่อนข้างไปทางยุโรป ในจังหวัดยะลา มีผู้นับถือศาสนาอื่นๆ เช่น คริสต์ ฮินดู น้อย ชาวชนบทที่กล่าวว่าแต่งกายตามสบายนั้น เพราะภาคใต้มีอากาศแบ่งเป็น ๒ ฤดู คือฤดูร้อน กับฤดูฝน เท่านั้น ไม่มีฤดูหนาว ชาวชนบทที่เรียกว่าชาวบ้านนั้น ส่วนมากประกอบอาชีพเกษตรกรรม เรื่องการสวมเสื้อ มีความจำเป็นน้อย สิ้นเปลือง จึงไม่ใคร่สวมเสื้อ เว้นแต่ผู้หญิงผู้ชายจะนุ่งโจงหรือกางเกงขาสั้น โปกหัวหรือคลุมหัว ทำไร่ ทำนา ทำสวนหรือหาปลา ถ้าเข้าเมืองหรือเข้าสังคมก็แต่งกายเรียบร้อย ตามความนิยมของสังคมในท้องถิ่นนั้น สำหรับชาวมุสลิมผู้คงแก่เรียนในทางศาสนา มักนิยมแบบชาวอาหรับก็มีอยู่เป็นอันมาก จะเห็นอยู่ทั่วไปในยุคโลกาภิวัตน์นี้การแต่งกายของคนรุ่นใหม่ มักวิวัฒนาการไปตามรูปแบบของชาวยุโรปมาก โดยเฉพาะบุคคลที่ประกอบอาชีพรับราชการ ธุรกิจ หรือรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ

๖. ประเพณี

ประเพณีของชาวไทยพุทธ

๑. ประเพณีชิงเปรต การชิงเปรตเป็นประเพณีเนื่องในเทศกาลเดือนสิบของชาวไทยที่นับถือศาสนาพุทธ โดยจัดในวัดทุกวัด ในวันแรม ๑๔ ค่ำ หรือ ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐ โดยทำร้านจัดสำหรับอาหารคาวหวาน ไปวางเพื่ออุทิศส่วนกุศลไปให้เปรตชน (ปู่ ย่า ตา ยาย และบรรพบุรุษ ที่ล่วงลับไปแล้ว) ร้านที่วางอาหารเรียกว่า ร้านเปรต สร้างไว้กลางวัด ยกเสาสูง ๔ เสาบ้าง เสาเดี่ยวบ้าง และนิยมจัดทำร้ายเปรต ๒ ร้าน โดยแบ่งออกเป็นร้านเสาสูง สำหรับคนหนุ่มที่มีกำลังวังชาในการปีนป่าย อีกร้านเป็นเสาเตี้ยสูงแค่เอว สำหรับให้เด็กและผู้หญิง ได้แย่งชิงเพื่อความสนุกสนาน บนร้านเปรตจะมีสายสิญจน์วงล้อมไว้รอบและต่อยาวไปจนถึงที่พระสงฆ์นั่งทำพิธีกรรม เมื่อทำพิธีเสร็จ

แล้ว จะมีผู้ตีระฆังให้สัญญาณ บรรดาผู้มาร่วมทำบุญ ก็จะเข้าไปรุมแย่งสิ่งของอาหารคาวหวานที่อยู่บนร้านเปรตอย่างสนุกสนาน ซึ่งเรียกกันว่า ชิงเปรต

๒. ประเพณีบังกุลบัว การบังกุลบัวคือการทำบุญระลึกถึงญาติที่ล่วงลับไปแล้ว และนำกระดูกมาบรรจุไว้ในบัว (ที่บรรจุอัฐิ) ประจำหมู่บ้าน ในแต่ละวัดหรือบัวประจำตระกูล มีขึ้นระหว่างเดือน ๕ แรม ๑ ค่ำ ของทุกปี เป็นต้นไป ถือเป็นงานชุมนุมญาติของแต่ละหมู่บ้านตำบล โดยเมื่อถึงวันบังกุลบัว ญาติพี่น้องลูกหลานที่ไปประกอบอาชีพหรือไปอยู่ต่างถิ่น จะพร้อมใจกันกลับบ้าน เพื่อทำบุญในวันนี้ และจะมีการทำความสะอาดตกแต่งบัวบางที่เรียกประเพณีนี้ว่า ทำบุญรดน้ำบัว

๓. ประเพณีลากพระ ลากพระหรือชักพระ จะกระทำกันหลังจากวันมหาปวารณาหรือ วันออกพรรษา ๑ วัน คือ ตรงกับวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ พุทธศาสนิกชนจะพร้อมใจกันอาราธนาพระพุทธรูปขึ้นประดิษฐานบนบุษบก ที่วางอยู่เหนือรถหรือล้อเลื่อน แล้วแห่แหนชักลากไปตามถนนไปรวมกัน ณ จุดที่นัดหมายอาจจะเป็นวัดใดวัดหนึ่งหรือสถานที่ที่ผู้จัดงานกำหนดไว้ รถหรือล้อเลื่อนนั้น ชาวบ้านมักเรียกว่า เรือพระ ปกติจะตกแต่งเป็นรูปเรือ โดยใช้คนลากเชือกเป็น ๒ สาย บนเรือพระจะมีคนตีโพน การตีโพนนั้นเพื่อปลุกใจให้ชาวบ้านกระตือรือร้นมาร่วมพิธีลากพระ และเรียกให้ชาวบ้านที่อยู่แนวถนนได้มาร่วมพิธีเท่าที่มีเวลา อาจจะเพียงช่วงระยะทาง ๑๐-๒๐ เมตร และร่วมทำบุญตามศรัทธาเมื่อเรือพระแต่ละลำเดินทางไปถึงจุดนัดหมาย ก็จะมีพิธีกรรมและกิจกรรม โดยชาวบ้านจะนำอาหารถวายพระสงฆ์ที่มาพร้อมกับเรือพระ หรือพระสงฆ์ที่ชาวบ้านนิมนต์มาเพื่อร่วมงาน ลากพระ เพื่อพระฉันเสร็จแล้ว ชาวบ้านก็จะร่วมรับประทานอาหาร และร่วมกิจกรรมเพื่อความสนุกสนานและความสามัคคี กิจกรรมที่จัดในงานประเพณีลากพระ ได้แก่ การประกวดเรือพระ การแข่งขันตีโพนหรือกลองใหญ่ แข่งขัน ชัดตัม แข่งขันกีฬาพื้นบ้าน

ประเพณีของชาวไทยมุสลิม

๑. มาแกบูละ “มาแกบูละ” เป็นภาษาท้องถิ่น แปลว่า “กินเหนียว” ประเพณีการกินเหนียวของชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม จะใช้ในหลายโอกาส เช่น แต่งงาน และเข้าสู่หนัด คำว่า “กินเหนียว” มิใช่ว่าเจ้าของจะบริการอาหารเฉพาะข้าวเหนียวเท่านั้น แต่เป็นการเลี้ยงอาหารธรรมดาทั่วไปนั่นเอง

๒. การเข้าสู่หนัด เป็นหลักการของศาสนาอิสลาม อันเกี่ยวเนื่องกับเรื่องความสะอาด คือ การขลิบผิวหนังหุ้มส่วนปลายอวัยวะเพศชาย หรือเรียกตามภาษาท้องถิ่นว่า “มาชะยาวิ” ซึ่งจะกระทำแก่เด็กชายที่มีอายุระหว่าง ๒ -๑๐ ปี ส่วนการจัดเลี้ยงอาหารในวันเข้าสู่หนัด ถือเป็นประเพณีอย่างหนึ่ง

๓. วันฮารีรายอ มีอยู่ ๒ วันคือ

(๑) วันอฎีลฟิตรี หรือที่เรียกว่า วันฮารีรายอ เป็นวันรื่นเริงเนื่องจากการสิ้นสุดการถือศีลอดในเดือนรอมฎอน เป็นการกลับเข้าสู่สภาพเดิมคือ สภาพที่ไม่ต้องอดอาหาร ไม่ต้องอดน้ำ อีกต่อไป วันอฎีลฟิตรี ตรงกับวันที่หนึ่งของเดือนเซาวาล ซึ่งเป็นเดือนที่ ๑๐ ทางจันทรคติ และทางราชการกำหนดให้เป็นวันหยุดราชการใน ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ๑ วัน

(๒) วันอฎีลอัดฮา หรือที่เรียกว่าวันฮารีรายอหัจญ์ หมายถึง วันรื่นเริงเนื่องในวันเชือดสัตว์พลีเป็นทานบริจาคอาหารแก่คนยากจนและประชาชนทั่วไป ตรงกับวันที่ ๑๐ ของเดือนซุลฮิจญะ เป็นเวลาเดียวกับการประกอบพิธีฮัจญ์ ณ นครเมกกะของมุสลิมทั่วโลก ดังนั้นชาวไทยมุสลิมจึงนิยมเรียกวันตรุษนี้ว่าวันอีดใหญ่หรือวันรายอหัจญ์ และทางราชการกำหนดให้เป็นวันหยุดราชการใน ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ๑ วัน

๔. วันเมาลิต เมาลิต เป็นภาษาอาหรับ แปลว่า เกิด ที่เกิด หรือวันเกิด ซึ่งหมายถึงวันสมภพของ นบีมุฮัมมัด ตรงกับวันที่ ๑๒ ของเดือนรอบีอุลอาวาล หรือเดือนที่ ๓ ตามปฏิทินอาหรับ วันเมาลิตนอกจากจะเป็นวันเฉลิมฉลองเนื่องในวันสมภพของนบีมุฮัมมัดแล้ว ยังเป็นการรำลึกถึงวันที่ท่านลี้ภัยจากนครเมกกะไปสู่ นครมาดีนะห์ และเป็นวันมรณกรรมของท่านอีกด้วยกิจกรรมต่างๆในวันเมาลิต ได้แก่ การอัญเชิญคัมภีร์อัลกุรอาน การแสดงปาฐกถาธรรม การแสดงนิทรรศการ การเลี้ยงอาหาร ฯลฯ

๕. วันอาซุรอ อาซุรอ เป็นภาษาอาหรับ หมายถึง วันที่ ๑๐ ของเดือนมุฮัรรอม ซึ่งเป็นเดือนทาง คักราฮิสลาม ในสมัยท่านนบีนุส ได้เกิดน้ำท่วมใหญ่ยังความเสียหายแก่ทรัพย์สินไร่นาของประชาชนทั่วไป ทำให้เกิดการขาดอาหารบริโภค จึงประกาศให้ผู้ที่มิมีสิ่งของที่เหลือพอจะรับประทานได้ ให้เอามากองรวมกัน เนื่องจากต่างคนต่างมี ของคนละอย่างไม่เหมือนกัน ท่านนบีนุส ให้เอาของเหล่านั้นมากวนเข้าด้วยกัน สวากของท่านก็ได้รับประทานอาหารโดย ทั่วกันและเหมือนกัน ในสมัยท่านนบีมุฮัมมัด (ศ็อล) ได้เกิดเหตุการณ์ทำนองเดียวกันขณะที่กองทหารของท่าน กลับจากการรบที่บาดีร์ ปรากฏว่าทหารมีอาหารไม่พอกิน ท่านนบีมุฮัมมัด (ศ็อล) จึงใช้วิธีการของท่านนบีนุส โดยให้ทุกคนเอาข้าวของที่รับประทานได้มากวนเข้าด้วยกัน แล้วแบ่งกันรับประทานในหมู่ทหาร

■ การละเล่นพื้นบ้าน

ลิเกฮูลูหรือดิเกฮูลู เป็นการละเล่นพื้นบ้านเป็นการละเล่นขึ้นบทเพลงประกอบดนตรีและจังหวะ ตบมือ มีรากฐานเดิมมาจากคำว่า “ลิเก” คือการอ่านทำนองเสนาะ และคำว่า “ฮูลู” หมายถึงทึคใต้ ซึ่งเมื่อรวม ความแล้วคือ การขับกลอนเป็นทำนองเสนาะจากทึคใต้ บทกลอนที่ใช้ขับเรียกว่า “ปันทน” หรือ “ผาดง” ในภาษา มลายูถิ่นปัตตานี แต่มีผู้รู้บางท่านได้กล่าวไว้ว่า ลิเกฮูลู เกิดขึ้นเริ่มแรกที่อำเภอรามัน

ซีละหรือ ลีละ บางท้องที่ของจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ดีกา” หรือ “ป้อดีกา” เป็นศิลปะการต่อสู้ของชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย และมีอยู่ทั่วไป ในประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย และประเทศอินโดนีเซีย ในจังหวัดยะลา “ซีละ” มีอยู่ ๒ แบบ คือ

๑. ซีละมือเปล่า เป็นการต่อสู้โดยใช้เฉพาะมือ แขน ขาเคลื่อนไหวปิดป้องและทำร้ายคู่ต่อสู้ ผู้เล่นซีละจะไม่กำหมัดแน่นเหมือนมวยไทย เพราะในการเล่นซีละมีการตบแขนจับขาคู่ต่อสู้เพื่อเหวี่ยงให้ล้มลง เมื่อเวลาชกต่อยกันบ้างก็จะกำหมัด การใช้เท้าถีบหรือเตะก็ไม่มีลวดลาย ฟลิคแพลง และหนักหน่วงอย่างมวยไทย ซีละมือเปล่าในปัจจุบันเป็นการแสดงลักษณะการร้ายรำเสียมมากกว่าการต่อสู้

๒. ซีละกริช เป็นการต่อสู้โดยถือกริชคนละเล่ม หรือถือไม้ไผ่เหลาแบนยาว ประมาณ ๑ เมตร (ถึงแม้จะถือไม้ไผ่ก็เรียกว่าซีละกริช) ซีละกริชจะมีท่าทางซึ่งซังเอาจริงเอาจังมากกว่าซีละมือเปล่า มีการวางท่า แสดงการแทง การหลบหลีกป้องกัน รับและการทำลายพลังกล้ามเนื้อคู่ต่อสู้เพื่อให้กริชหลุดจากมือ แต่ซีละกริชในปัจจุบันแสดงท่าต่าง ๆ เพียงเบา ๆ เป็นการแสดงลีลาการร้ายรำกริษมากกว่าการใช้กริชต่อสู้กัน

๗ สถานที่ท่องเที่ยวจังหวัดยะลา

จังหวัดยะลา เป็นจังหวัดที่มีความหลากหลายทางด้านประเพณีวัฒนธรรม ภาษาและศาสนา โดย ลักษณะเด่นทางด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดสรุปไปได้ตามคำขวัญจังหวัดยะลาที่ว่า “**ยะลา ได้สุดสยาม เมืองงามชายแดน**” ซึ่งมีแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ โบราณสถาน โบราณวัตถุตลอดจนแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น ดังนี้

(๑) แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ

สวนขวัญเมือง จังหวัดยะลาตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองยะลา ห่างจากศาลหลักเมืองยะลา ประมาณ ๓๐๐ เมตร เป็นสวนสาธารณะของเทศบาลเมืองยะลา พื้นที่รวมทั้งสิ้นประมาณ ๒๐๗ ไร่ ปรับปรุงขึ้นจากพรุบาโกย โดยจัดให้มีสวนกีฬา สนามแข่งขันนกเขาขนาเสียง ซึ่งเป็นสนามมาตรฐานที่ใหญ่ที่สุดในภาคใต้ และชายหาดจำลอง สวนแห่งนี้สร้างขึ้นในสมัยพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ซึ่งได้เดินทางมาทำพิธีเปิดป้ายชื่อ "สวนขวัญเมือง" เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๙

ถ้ำแม่นางมณโฑ อยู่ห่างจากตัวเมืองยะลา ประมาณ ๖ กิโลเมตรบนถนนสายยะลา-ยะหาหรือถึงก่อนวัดถ้ำคูหาภิมุขเพียง ๑ กิโลเมตร สามารถติดต่อคนนำทางได้ที่เชิงเขาและเดินเท้าขึ้นเขาผ่าน ป่าละเมาะและเหมืองหินอ่อนไปยังถ้ำราว ๑๕ นาที ภายในถ้ำคล้ายห้องโถงใหญ่ มีทางเดินทะลุกันได้ บางช่วงมืดมากจึงต้องนำไฟฉายติดตัวไปด้วย จุดเด่นอยู่ปลายถ้ำ ซึ่งมีหินงอกขนาดใหญ่มีลักษณะคล้ายผู้หญิงนั่งสมาธิจึงเป็นที่มาของชื่อถ้ำแห่งนี้

เขื่อนบางลาง ตั้งอยู่บ้านบางลาง ตำบลบาเจาะ อำเภอบันนังสตา ห่างจากจังหวัดยะลาไปตามทางหลวงหมายเลข ๔๑๐ ประมาณ ๕๐ กิโลเมตร แล้วแยกซ้ายไปอีก ๑๒ กิโลเมตร เขื่อนบางลางเป็นโครงการไฟฟ้าพลังน้ำอเนกประสงค์แห่งแรกในภาคใต้ที่สร้างปิดกั้นแม่น้ำปัตตานี เป็นเขื่อนแบบหินทิ้งแกนดินเหนียว สูง ๘๕ เมตร สันเขื่อนยาว ๔๒๒ เมตร สามารถเก็บกักน้ำได้ ๑,๔๒๐ ล้านลูกบาศก์เมตรพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพิธีเปิดเขื่อนบางลาง เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๒๔ บริเวณเหนือเขื่อน เป็นที่ตั้งของสำนักงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิต มีจุดชมทัศนียภาพของเขื่อน อ่างเก็บน้ำและทิวเขาโดยรอบ

น้ำตกธารโต อยู่ที่ตำบลถ้ำทะลุ ห่างจากตัวเมืองยะลาไปตามถนนสายยะลา-เบตง (ทางหลวง ๔๑๐) กิโลเมตรที่ ๔๗ - ๔๘ มีทางแยกขวาไปอีกราว ๑ กิโลเมตร เป็นน้ำตกขนาดใหญ่ ๗ ชั้น มองเห็นเป็นทางน้ำที่ไหลลดหลั่นมาจากภูเขาสูง มีแอ่งน้ำซึ่งสามารถเล่นน้ำได้ โดยรอบร่มรื่นไปด้วยป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ มีพันธุ์ไม้ที่น่าสนใจมากมายรวมทั้งต้นศรียะลา หรือโศกเหลืองซึ่งจะออกดอกชูช่อสีเหลืองสวยงามในราวเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี

น้ำตกละออกรุง เป็นน้ำตกที่ตั้งอยู่ระหว่างเขตติดต่ออำเภอธารโตและอำเภอเบตง ห่างจากจังหวัดยะลา ประมาณ ๙๐ กิโลเมตร ใช้เส้นทางยะลา - เบตง ถนนลาดยางตลอด ก่อนถึงอำเภอเบตงประมาณ ๔๐ กิโลเมตร จะมีถนนดินแยกเข้าน้ำตก ประมาณ ๑๐๐ เมตร น้ำตกแห่งนี้มีความงดงามอันเกิดจากละออกรุงน้ำตกกระทบแสงแดด มองเห็นเป็นสีรุ้งอยู่เบื้องล่าง

หมู่บ้านซาไก อยู่ในพื้นที่หมู่ที่ ๓ ตำบลบ้านแห่อำเภอธารโต จังหวัดยะลา ห่างจากตัวจังหวัดยะลาไปทางอำเภอเบตง ประมาณ ๘๐ กิโลเมตร ห่างจากถนนใหญ่ลึกเข้าไปกลางขุนเขาประมาณ ๔ กิโลเมตร เป็นที่อยู่อาศัยของชนพื้นเมืองที่เรานิยมเรียกว่า “เงาะ” หรือ “เงาะซาไก” บ้านเรือนของซาไก สร้างด้วยไม้ไผ่หลังจากคาจากมีประมาณ ๒๐ - ๓๐ หลังคาเรือน มีอาชีพในการทำไร่และหาของป่า ปัจจุบันได้มีการพัฒนาหมู่บ้านแห่งนี้ โดยกรมประชาสงเคราะห์ (เดิม) รวบรวมให้อยู่ในบริเวณเดียวกันจำนวน ๒๑ ครอบครัว ๕๒ คน ได้จัดสร้างบ้านให้อยู่อาศัยที่ดีขึ้น จำนวน ๓๐๐ ไร่ ปลูกยางพาราพันธุ์ดีให้และได้กราบบังคมทูลสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ขอใช้คำว่า “ศรีธารโต” ให้ทุกคนใช้เป็นนามสกุลเด็ก ๆ สามารถเรียนรู้และมีการศึกษาที่ก้าวหน้ามากขึ้น มีครูจากจังหวัดและเจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดนเข้าไปให้ความรู้

ป่าฮาลา - บาลา หรือสวนป่าพระนามาภิไธย (ส่วนที่ ๒) เป็นป่าดิบชื้นที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยพันธุ์พืชพันธุ์สัตว์นานาชนิด มีพื้นที่ขนาดใหญ่อยู่ในแนวรอยต่อระหว่างจังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส นอกจากนี้ยังเป็นต้นกำเนิดของแหล่งน้ำในเขื่อนบางลาง และนักท่องเที่ยวที่สนใจจะศึกษาการเดินทางป่าธรรมชาติ การนั่งเรือ ล่องแพ ตกปลา สามารถติดต่อได้ที่ กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๔๔๕ ถนนสุขยางค์ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

ทะเลสาบฮาลา-บาลา ตั้งอยู่ท้องที่อำเภอบันนังสตา และอำเภอธารโต มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ ๓๑,๒๕๐ ไร่ หรือ ๕๐ ตารางกิโลเมตร อยู่ในเขตรับผิดชอบของอุทยานแห่งชาติบางลาง จังหวัดยะลาจากคำบอกเล่าของนายมณฑิเตอร์ แต่ปูซู กำนันตำบลอัยเยอร์เวงว่าในอดีตมีชนกลุ่มหนึ่งอพยพย้ายถิ่นฐานมาจากเมืองปัตตานี

มาอาศัยอยู่เป็นชุมชนรอบๆ ทะเลสาบ ซึ่งทะเลสาบแห่งนี้มีชื่อเรียกสลับกัน คนนราธิวาสจะเรียกว่า **บาลา-ฮาลา** แต่คนที่อาศัยในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา จะเรียกว่า **"ฮาลา-บาลา"** ถือได้ว่าเป็นทะเลสาบและผืนป่าดิบชื้นที่กว้างขวางและใหญ่ที่สุดของคาบสมุทรมลายู จนได้ฉายาว่าเป็น "อัมมะซอนแห่งอาเซียน"

บ่อน้ำร้อน เป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติอย่างหนึ่งของอำเภอเบตงที่มีน้ำพุเดือดขึ้นมาจากพื้นดินในหมู่บ้านนระเราะปะไร ตำบลตาเนาะแมเราะ ห่างจากอำเภอเบตงประมาณ ๔ กิโลเมตร แยกขวาเข้าไปอีก ๖ กิโลเมตร ตรงจุดบริเวณที่น้ำเดือดสามารถต้มไข่สุกภายใน ๗ นาที และเชื่อกันว่าน้ำแร่นี้สามารถรักษาโรคผิวหนังได้

(๒) แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์/ศาสนสถาน

ถ้ำศิลป์ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๒ ตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมืองยะลา ไม่ไกลจากถ้ำคูหาภิมุข การเดินทางใช้เส้นทางเดียวกับวัดถ้ำคูหาภิมุข(วัดถ้ำ) แต่ต้องเดินทางต่อไปอีก ๒ กิโลเมตร สภาพถนนลาดยางจนถึงเชิงเขา มีบันไดให้นักท่องเที่ยวเดินขึ้นไปยังปากถ้ำโดยสะดวก (ปากถ้ำสูงจากเชิงเขา ๒๘ เมตร) จุดเด่นของถ้ำศิลป์อยู่ที่ภายในถ้ำมีจิตรกรรมฝาผนังสมัยก่อนประวัติศาสตร์เป็นภาพคนล่าสัตว์ เขียนด้วยสีดำเป็นจิตรกรรมสมัยประวัติศาสตร์ภาพพระพุทธประวัติ ตอนธิดาพระยามารช่วยวอนพระพุทธเจ้า ซึ่งภาพนี้มีขนาดยาว ๘ เมตร สูง ๕ เมตร แต่สภาพของจิตรกรรมค่อนข้างลบเลือน ภาพจิตรกรรมนี้ได้รับการยกย่องว่ามีอายุเก่าแก่ที่สุดที่พบในประเทศไทยและเป็นงานศิลปะสมัยศรีวิชัยขึ้นเดียวที่เป็นภาพจิตรกรรม

พระพุทธไสยาสน์วัดคูหาภิมุข (วัดหน้าถ้ำ) ตั้งอยู่ที่ตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมืองยะลา ห่างจากตัวเมือง ๖ กิโลเมตร ตามเส้นทางไปสู่อำเภอยะหา ชาวบ้านทั่วไปเรียกว่า “วัดหน้าถ้ำ” บริเวณวัดมีถ้ำขนาดใหญ่ ภายในประดิษฐานพระพุทธไสยาสน์สมัยศรีวิชัย ขนาดความยาว ๘๑ ฟุต ๑ นิ้ว สันนิษฐานว่าสร้างมาแต่ปี พ.ศ. ๑๓๐๐ เชื่อกันว่า พระพุทธไสยาสน์องค์เดิมเป็นปางนารายณ์ บรรทมบรรทมสินธุ์ เพราะมีภาพนาคแผ่พังพานปกพระเศียร ต่อมาจึงได้ดัดแปลงเป็นพระพุทธไสยาสน์แบบหินยาน พระพุทธไสยาสน์วัดหน้าถ้ำแห่งนี้ ชาวภาคใต้ถือว่าเป็นปูชนียสถานที่สำคัญ ๑ ใน ๓ ของดินแดนภาคใต้ คือพระบรมธาตุเมืองนครฯ พระธาตุไชยาที่สุราษฎร์ธานี และพระพุทธไสยาสน์วัดหน้าถ้ำ นอกจากนี้ภายในถ้ำยังมีหินงอกหินย้อยสวยงาม ในบริเวณใกล้ ๆ กัน มีถ้ำอีกแห่งหนึ่งเรียกว่าถ้ำมีดมีหินงอกหินย้อยเป็นลักษณะต่างๆ เช่น ม่าน เคียวช้าง เอร่าวัน ฯลฯ มีน้ำเย็นสะอาดไหลจากโขดหินธรรมชาติ มีไฟฟ้าติดตั้งเพื่ออำนวยความสะดวกสบายแก่นักท่องเที่ยวที่จะชมถ้ำมีดแห่งนี้

อุโมงค์ปิยะมิตร ตั้งอยู่หมู่ ๒ บ้านปิยะมิตร ๑ ต.ตะเนาะแมเราะ เข้าทางเดียวกับบ่อน้ำร้อนเบตง อยู่ถัดจากน้ำตกอินทสรไปอีก ๓ กิโลเมตร เป็นอุโมงค์ดินซึ่งอดีตขบวนการโจรคอมมิวนิสต์มลายา (จคม.) สร้างขึ้นบนเนินเขาในป่าที่บสำหรับเป็นฐานปฏิบัติการต่อสู้ทางการเมืองปัจจุบันเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจอีกแห่งหนึ่ง

ศาลหลักเมือง เป็นที่ตั้งของหลักเมืองจังหวัดยะลา ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือของชาวจังหวัดยะลา ตั้งอยู่ใจกลางวงเวียนหน้าศาลากลางจังหวัด พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานยอดเสาหลักเมืองให้ เมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๐๕ ภายในศาลประดิษฐานเสาหลักเมืองสร้างด้วยแก่นไม้ชัยพฤกษ์สูง ๕๐ เซนติเมตร วัดโดยรอบที่ฐาน ๔๓ นิ้ว ที่ปลาย ๓๖ นิ้ว พระเศียรยอดเป็นรูปพรมหจตุรพักตรและเปลวไฟ ซึ่งบริเวณโดยรอบเป็นสวนสาธารณะร่มรื่นสวยงาม เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนทั่วไป จะมีการจัดงานสมโภชศาลหลักเมือง ระหว่างวันที่ ๒๕ - ๔ พฤษภาคม ของทุก ๆ ปี

มัสยิดกลางจังหวัดยะลา เป็นมัสยิดใหญ่ประจำจังหวัดยะลา ตั้งอยู่ด้านซ้ายของถนนสายยะลา - ปัตตานี ในเขตเทศบาลเมืองยะลา โดยผ่านบริเวณที่ทางรถไฟตัดข้ามถนนไปเพียง ๒๐๐ เมตร มัสยิดแห่งนี้เพิ่งสร้างเสร็จเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๗ รูปทรงงดงามเป็นสถาปัตยกรรมแบบตะวันออกที่สอดแทรกเส้นกรอบทรงสุเหร่าไว้ได้อย่างกลมกลืนด้านหน้าเป็นบันไดกว้างสูงประมาณ ๓๐ ชั้น ทอดสู่ลานชั้นบนหลังคาทรงสี่เหลี่ยม มีโดมใหญ่อยู่กลาง

พระมหาธาตุเจดีย์ พระพุทธธรรมประกาศ ตั้งอยู่วัดพุทธาธิวาส อำเภอเบตง องค์เจดีย์ ตั้งอยู่บนเนินเขา มีความกว้าง ๓๙ เมตร สูง ๓๙.๙ เมตร เป็นมหาธาตุเจดีย์ที่สวยงาม และใหญ่ที่สุดในภาคใต้ ภายในบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ศิลปะการก่อสร้างเป็นสถาปัตยกรรมแบบศรีวิชัยประยุกต์

(๓) แหล่งท่องเที่ยวประเภทนันทนาการ

ที เค พาร์ค TK PARK ย่อมาจาก Thailand Knowledge Park หรืออุทยานการเรียนรู้ คือแหล่งการเรียนรู้ที่เน้นการปลูกฝังการรักการอ่าน และการแสวงหาความรู้ในบรรยากาศสร้างสรรค์ ทันสมัย มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเชื่อมโยงเครือข่าย เป็นศูนย์รวมสื่อ และข้อมูลที่สะดวกในการเข้าถึง การใช้บริการ มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ ส่งเสริม พัฒนาความสามารถของแต่ละบุคคล ตั้งอยู่ในบริเวณศูนย์เยาวชนเทศบาลนครยะลา

สวนสาธารณะสนามช้างเผือก ตั้งอยู่ใจกลางเมืองยะลา มีพื้นที่ ๘๐ ไร่ เคยใช้เป็นสถานที่ประกอบพิธีน้อมเกล้าฯ ถวายช้างเผือก “พระเศวตสุรคชาธาร” แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๑๑ ปัจจุบันได้รับการตกแต่งด้วยไม้ดอกไม้ประดับ อย่างสวยงาม มีสระน้ำ มีศาลากลางน้ำ รูปปั้นจำลองของสัตว์ต่าง ๆ หลายชนิด มีประชาชนนิยมไปพักผ่อนยามว่างเป็นจำนวนมาก

สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง สวนสาธารณะแห่งนี้มีพื้นที่ประมาณ ๑๒๐ ไร่ ตั้งอยู่บนเนินเขากลางเมืองเบตง เป็นจุดชมทัศนียภาพมุมกว้างของเมืองเบตง ภายในสวนร่มรื่นไปด้วยไม้ยืนต้น ไม้ดอกนานาพันธุ์ นอกจากนี้ยังมีสวนนก สวนสถานที่แสดงพันธุ์สัตว์น้ำ สวนสุขภาพ จัดว่าเป็นสถานที่พักผ่อนที่สำคัญแห่งหนึ่งของคนเบตง

ปฏิทินกิจกรรมประเพณีวันสำคัญจังหวัดยะลา

เดือน	กิจกรรม/สถานที่จัดงาน ตำบล อำเภอ
มกราคม	<ul style="list-style-type: none"> - ทำบุญตักบาตรวันขึ้นปีใหม่ ณ สนามศูนย์เยาวชนเทศบาลนครยะลา - วันเด็กแห่งชาติ ณ ศูนย์เยาวชนเทศบาลนครยะลา อ.เมืองยะลา จ.ยะลา
กุมภาพันธ์	<ul style="list-style-type: none"> - พิธีลุยไฟ สมโภชศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว ณ มูลนิธิเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว - วันตรุษจีน ณ มูลนิธิเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว อำเภอเมืองยะลา และบ้านปอน้ำร้อน อำเภอเบตง - งานสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนาเนื่องในวันมาฆบูชา ณ วัดต่างในจังหวัดยะลา - งานประเพณีว่าวนิบง และงานมาลาญเต๋อ @ ยะลา ณ สวนสาธารณะสนามโรงพิธีช้างเผือก
มีนาคม	<ul style="list-style-type: none"> - มหกรรมการแข่งขันนกเขาชาวเสียมอเชียณ ณ สวนขวัญเมืองเทศบาลนครยะลา - มหกรรมการแข่งขันกรงหัวจุกอเชียณ ณ สวนขวัญเมืองเทศบาลนครยะลา - งานแห่พระลุยไฟสมโภชวันประสูติเจ้าแม่กวนอิม ณ มูลนิธิพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร
เมษายน	<ul style="list-style-type: none"> - ประเพณีแห่ผ้าห่มพ้อท่านบรรทม ณ วัดคูหาภิมุข อำเภอเมืองยะลา - วันสงกรานต์ ณ ถนนเทศบาลนครยะลา อ.เมือง จ.ยะลา - สานวัฒนธรรมพื้นบ้าน ดาหลาบานที่ธารโต ณ สนามที่ว่าการอำเภอธารโต - พิธีลุยไฟ สมโภชศาลเจ้าเค่งฮุดจี่ (วัดแห่งเจีย) ณ ศาลเจ้าเค่งฮุดจี่ (วัดแห่งเจีย) - วันอนุรักษ์มรดกไทย การแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน ณ ลานจอตลอดวัดคูหาภิมุข ตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา - กิจกรรมแห่ผ้าห่มพระพุทธรูปไสยาสน์ วัดคูหาภิมุข ตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา - เทศกาลไก่เบตง (Betong Chicken Festival) ณ ลานวัฒนธรรมสัมพันธ์ สวนน้ำเทศบาลเมืองเบตง
พฤษภาคม	<ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมทำบุญตักบาตรเนื่องในวันวิสาขบูชา ณ.วัดในพื้นที่จังหวัดยะลา - งานประเพณีสามวัฒนธรรมแห่ผ้าห่มพระธาตุ ณ วัดเมืองยะลา พระอารามหลวง - งานสมโภชหลักเมืองและงานกาชาดจังหวัดยะลา ณ. บริเวณวงเวียนหน้าศาลากลางจังหวัด ถนนสุขยางค์ ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

เดือน	กิจกรรม/สถานที่จัดงาน ตำบล อำเภอ
มิถุนายน	<ul style="list-style-type: none"> - งานสมโภชหลักเมืองและงานกาชาดจังหวัดยะลา ณ บริเวณวงเวียนหน้าศาลากลางจังหวัด ถนนสุขยางค์ ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา - ถือน้ำสวดเดือนรอมฎอน (๑ รอมฎอน) ณ มัสยิดกลางจังหวัดยะลาและทุกมัสยิด - งานวันฮารีรายออีดีลฟิตตรี (๑ เซาว์ล) ณ มัสยิดกลางจังหวัดยะลา
กรกฎาคม	<ul style="list-style-type: none"> - งานหล่อและสมโภชเทียนพรรษา ณ สนามศูนย์เยาวชนเทศบาลนครยะลา - งานประเพณีแห่เทียนพรรษาและถวายเทียนพรรษาวัด/ที่พักสงฆ์ จังหวัดยะลา - งานประเพณีแห่พระลุยไฟศาลเจ้าแม่ทับทิม /มูลนิธิศุภชัยบวชตั้งเนียง - งานเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ
สิงหาคม	<ul style="list-style-type: none"> - งานประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุพระพุทธรูปประกาศ วัดพุทธาธิวาส อำเภอเบตง - งานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา - ประเพณีเทกระจาด ณ ศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวยะลา - งานมหกรรมผลไม้และของดีเมืองยะลา ณ สวนสาธารณะสนามโรงพิธีช้างเผือก เทศบาลนครยะลา
กันยายน	<ul style="list-style-type: none"> - งานเทศกาลถือศีลกินเจ ณ ศาลเจ้าโรงเจ ถนนวิภาวดี
ตุลาคม	<ul style="list-style-type: none"> - งานประเพณีสารทไทย ณ วัดคูหาภิมุข และวัดต่างๆ ในจังหวัดยะลา - งานประเพณีตักบาตรเทโวโรหนะชั๊กพระ เนื่องในเทศกาลออกพรรษา ณ สนามศูนย์เยาวชน เทศบาลนครยะลา - วันขึ้นฮิจเราะห์ศักราชใหม่ (๑ มุฮัรรัม) ณ สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดยะลา - วันอาชูรอ (๑๐ มุฮัรรัม) ณ มัสยิดกลางจังหวัดยะลาและทุกมัสยิด
พฤศจิกายน	<ul style="list-style-type: none"> - งานประเพณีลอยกระทง ณ สวนศรีเมืองยะลา - งานกฐินพระราชทาน ณ วัดพุทธภูมิ วัดเมืองยะลา วัดพุทธาธิวาส พระอารามหลวง
ธันวาคม	<ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมถวายพระราชกุศลพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชฯ ณ หอประชุม มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา - งานเมาลิดนบี สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดยะลา - กิจกรรมสวดมนต์ข้ามปีวิถีไทย วิถีพุทธ ณ วัดเวฬุวัน, วัดนิโรธสังฆาราม, วัดพุทธภูมิพระอารามหลวง

➤ ข้อมูลด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

ตารางที่ ๑ จำนวน และร้อยละของผู้นับถือศาสนาต่างๆ

ศาสนา	รวม (คน)	ร้อยละ
พุทธ	๑๐๐,๐๗๒	๑๘.๕๕
อิสลาม	๓๙๕,๖๘๔	๘๑.๕๖
คริสต์	๑,๓๕๒	๐.๐๘
ซิกข์	๓๐	๐.๐๑
รวม	๕๓๐,๐๖๑	๑๐๐

ที่มา : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา

ข้อมูล ณ วันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓

ตารางที่ ๒ จำนวนศาสนสถาน จังหวัดยะลา

อำเภอ	ศาสนสถาน (แห่ง)				
	วัด	สำนักสงฆ์	มัสยิด	โบสถ์คริสต์	วัดซิกข์
อำเภอเมือง	๑๘	-	๑๑๘	๖	๑
อำเภอรามัน	๕	-	๑๓๗	-	-
อำเภอบันนังสตา	๑๐	๖	๗๔	-	-
อำเภอกรงปินัง	-	-	๓๘	-	-
อำเภอธารโต	๘	๑	๒๒	-	-
อำเภอเบตง	๖	๘	๓๓	๓	-
อำเภอยะหา	๓	-	๗๒	-	-
อำเภอกาบัง	๒	-	๒๓	-	-
รวม	๕๒	๑๑	๕๑๘	๙	๑

ที่มา : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา

ข้อมูล ณ วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๔

ตารางที่ ๓ จำนวนพระภิกษุ-สามเณร จังหวัดยะลา จำแนกรายอำเภอ

อำเภอ	จำนวนศาสนสถาน				มหานิกาย		ธรรมยุต		อนัมนิกาย		รวม	
	มหานิกาย		ธรรมยุต		พระ	สามเณร	พระ	สามเณร	พระ	สามเณร	พระ	สามเณร
	วัด	ที่พักสงฆ์	วัด	ที่พักสงฆ์								
เมืองยะลา	๑๕	-	๓	-	๑๒๒	๒๓	๒๒	๑	๑	-	๑๕๕	๒๔
รามัน	๕	-	-	-	๑๖	-	-	-	-	-	๑๖	-
ธารโต	๗	-	๒	-	๕๖	-	-	-	-	-	๕๖	-
เบตง	๖	-	-	-	๑๐๐	-	-	-	-	-	๑๐๐	-
ยะหา	๒	-	๑	-	๑๔	-	-	-	-	-	๑๔	-
กาบัง	๑	-	๑	-	๖	๑	๖	-	-	-	๑๒	๑
บันนังสตา	๙	๓	๑	๓	๔๔	-	๑๕	๓	-	-	๕๙	๓
กรงปินัง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	๔๕	-	๘	-	๓๔๘	๒๔	๔๘	๔	๑	-	๓๙๗	๒๘

ที่มา : สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดยะลา

ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓

ตารางที่ ๔ จำนวนพระภิกษุ-สามเณร จังหวัดยะลา

สังกัด	พระภิกษุ	สามเณร	รวม
มหานิกาย	๓๐๑	๒๑	๓๒๒
ธรรมยุต	๒๒	๑	๒๓
อนัมนิกาย	๑	-	๑
จันนิกาย	-	-	-
รวม	๓๒๔	๒๒	๓๔๖

ที่มา : สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดยะลา
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๔

ตารางที่ ๕ ข้อมูลศาสนาสถานทางศาสนาพุทธ จังหวัดยะลา

ที่	ชื่อวัด	วัดหลวง	วัดราษฎร์	ตำบล	อำเภอ
๑.	วัดพุทธภูมิ พระอารามหลวง	✓		สะเตง	เมืองยะลา
๒.	วัดเมืองยะลา พระอารามหลวง	✓		หมู่ ๖ ต.สะเตง	เมืองยะลา
๓.	วัดนิโรธสังฆาราม		✓	หมู่ ๖ ต.สะเตง	เมืองยะลา
๔.	วัดเวฬุวัน		✓	สะเตง	เมืองยะลา
๕.	วัดหลักห้า		✓	หมู่ ๒ ต.สะเตงนอก	เมืองยะลา
๖.	วัดคูหาภิมุข		✓	หมู่ ๑ ต.หน้าถ้ำ	เมืองยะลา
๗.	วัดเฉลิมนิคม		✓	หมู่ ๑ ต.ลำใหม่	เมืองยะลา
๘.	วัดสิริบุญณาราม		✓	หมู่ ๔ ต.ลำพะยา	เมืองยะลา
๙.	วัดติดถมมงคล		✓	หมู่ ๑ ต.ท่าสาป	เมืองยะลา
๑๐.	วัดยูปาราม		✓	หมู่ ๑ ต.ยูโป	เมืองยะลา
๑๑.	วัดชมพูนุสเถียร		✓	หมู่ ๔ ต.ยูโป	เมืองยะลา
๑๒.	วัดวาลุการาม		✓	หมู่ ๕ ต.ยูโป	เมืองยะลา
๑๓.	วัดศรีพัฒนาราม		✓	หมู่ ๑ ต.ตาเซะ	เมืองยะลา
๑๔.	วัดพรหังคอก		✓	หมู่ ๕ ต.ตาเซะ	เมืองยะลา
๑๕.	วัดยะลาธรรมาราม (ธ)		✓	สะเตง	เมืองยะลา
๑๖.	วัดตรีมิตร (ธ)		✓	หมู่ ๙ ต.สะเตงนอก	เมืองยะลา
๑๗.	วัดสวนใหม่ (ธ)		✓	หมู่ ๓ ต.สะเตงนอก	เมืองยะลา
๑๘.	วัดมหายานกาญจนมาศราษฎร์ บำรุง (อนัมนิกาย)		✓	ต. สะเตง	เมืองยะลา
๑๙.	วัดสุนทรประชาราม		✓	หมู่ ๑ ต.กายูบอเกาะ	รามัน
๒๐.	วัดวชิรปราการ		✓	หมู่ ๒ ต.โกตาบารู	รามัน
๒๑.	วัดรังสิตาวาส		✓	หมู่ ๔ ต.ท่าธง	รามัน
๒๒.	วัดนิโครธาวาส		✓	หมู่ ๖ ต.วังพญา	รามัน
๒๓.	วัดสารพุกขาวาส		✓	หมู่ ๒ ต.เนินงาม	รามัน
๒๔.	วัดธารโต (ธ)		✓	หมู่ ๑ ต.ธารโต	ธารโต

ที่	ชื่อวัด	วัดหลวง	วัดราษฎร์	ตำบล	อำเภอ
๒๕.	วัดเขานันนังกระแจะ		✓	หมู่ ๕ ต.চারโต	চারโต
๒๖.	วัดคงคามิมีต		✓	หมู่ ๒ ต.แม่หวาด	চারโต
๒๗.	วัดคอกข้าง		✓	หมู่ ๗ ต.แม่หวาด	চারโต
๒๘.	วัดตาพะเยา		✓	หมู่ ๑๑ ต.แม่หวาด	চারโต
๒๙.	วัดไทยพัฒนาราม		✓	หมู่ ๔ ต.คีรีเขต	চারโต
๓๐.	วัดศรีนคร		✓	หมู่ ๖ ต.คีรีเขต	চারโต
๓๑.	วัดบ่อหิน		✓	หมู่ ๔ ต.บ้านแห	চারโต
๓๒.	วัดพุทธาธิวาส พระอารามหลวง	✓		หมู่ ๑ ต.เบตง	เบตง
๓๓.	วัดมาลาประชาสรรค์		✓	หมู่ ๑ ต.ตาเนาะแมเราะ	เบตง
๓๔.	วัดจันทร์ธาดาประชาราม		✓	หมู่ ๓ ต.ตาเนาะแมเราะ	เบตง
๓๕.	วัดบ่อน้ำร้อน		✓	หมู่ ๒ ต.ตาเนาะแมเราะ	เบตง
๓๖.	วัดพุทธมงคล		✓	หมู่ ๑ ต.อัยเยอร์เวง	เบตง
๓๗.	วัดวังใหม่		✓	หมู่ ๕ ต.อัยเยอร์เวง	เบตง
๓๘.	วัดยะหาประชาราม		✓	หมู่ ๒ ต.ยะหา	ยะหา
๓๙.	วัดวงกตบรรพต		✓	หมู่ ๒ ต.ตาซี	ยะหา
๔๐.	วัดปู่แหล (๖)		✓	หมู่ ๑๒ ต.บาโร๊ะ	ยะหา
๔๑.	วัดเนรัญชลาवास		✓	หมู่ ๒ ต.บันนังสตา	บันนังสตา
๔๒.	วัดตลิ่งชัน		✓	หมู่ ๑ ต.ตลิ่งชัน	บันนังสตา

ตารางที่ ๖ รายนามคณะสงฆ์ระดับจังหวัด/อำเภอ

ที่	ฉายา	ตำแหน่งทางปกครอง	นิกาย	สังกัดวัด	ตำบล/อำเภอ
๑.	พระราชปัญญาภุมนี	เจ้าคณะจังหวัดยะลา	มหานิกาย	วัดเวฬุวัน	ต.สะเตง อ.เมือง
๒.	ดร.พระโสภณธรรมมุนี	รอง จจ.ยะลา	มหานิกาย	วัดนิโรธสังฆาราม	ต.สะเตง อ.เมือง
๓.	พระครูโสภณสุตาธ	เลขานุการ จจ.ยะลา	มหานิกาย	วัดสุนทรประชาราม	ต.กายูบอเกาะ อ.รามัน
๔.	พระโพธิภิกษุมุนี	รอง จจ.ปน.ยล.นธ.	ธรรมยุต	วัดยะลาธรรมาราม	ต.สะเตง อ.เมือง
๖.	พระครูประโชตธรรมมานุยุท	จอ.เมืองยะลา	มหานิกาย	วัดดิลกมงคล	ต.ท่าสาป อ.เมืองยะลา
๗.	พระครูโสภณสุตาธ	จอ.รามัน	มหานิกาย	วัดสุนทรประชาราม	ต.กายูบอเกาะ อ.รามัน
๘.	พระมหากรรณ	จอ.চারโต	มหานิกาย	วัดคอกข้าง	ต.แม่หวาด อ.চারโต
๙.	พระครูสุนทรวิสุทธานุวัตร	จอ.เบตง	มหานิกาย	วัดพุทธาธิวาส	ต.เบตง อ.เบตง
๑๐.	พระสิริปัญญาคุณ	จอ.ยะหา - กาบัง	มหานิกาย	วัดเมืองยะลา	ต.ยะหา อ.ยะหา
๑๑.	พระครูพิศาลประชาท	จอ.บันนังสตา	มหานิกาย	วัด กม. ๒๖ ใน	ต.ตาเนาะปุเตะ อ.บันนังสตา

ที่มา : สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดยะลา

ข้อมูล ณ วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๓

ตารางที่ ๗ ข้อมูลคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด

สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ยะลา ที่ตั้ง ๗๖/๑ หมู่ ๑ ตำบลท่าสาป อำเภอเมือง
จังหวัดยะลา ๙๕๑๖๐ โทรศัพท์ ๐๗๓-๒๐๓-๓๒๒ โทรสาร ๐๗๓-๒๐๓-๓๒๔

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	ที่อยู่
๑.	นายสะมาแอ ฮารี	ประธานกรรมการ	๑๑๓/๑ ต.ลำใหม่ อ.เมือง จ.ยะลา
๒.	นายรุสดี บาเกาะ	รองประธานกรรมการ	๒๑๕ หมู่ ๓ ต.บาลอ อ.รามัน จ.ยะลา
๓.	นายอาหามะ ตูหยง	รองประธานกรรมการ	๓ หมู่ ๒ ต.บันนังสตา อ.บันนังสตา จ.ยะลา
๔.	นายวันฮามัด โต๊ะอาดัม	รองประธานกรรมการ	๗๘ ถ.สุขยางค์ ต.บันนังสตา อ.บันนังสตา จ.ยะลา
๕.	นายอับดุลราhem ฮิเล	รองประธานกรรมการ	๔๕ หมู่ ๒ ต.ยะหา อ.ยะหา จ.ยะลา
๖.	นายอารีฟิน เจะแม	รองประธานกรรมการ	๓๑/๙ หมู่ ๓ ต.ตาดะเนาะปูเต๊ะ อ.บันนังสตา จ.ยะลา
๗.	นายอาชิ เจ๊ะเต๊ะ	รองประธานกรรมการ	๒๐ หมู่ ๕ ต.กรงปินัง อ.กรงปินัง จ.ยะลา
๘.	นายแวดาโอ๊ะ สาละ	เลขานุการ	๖/๑ หมู่ ๔ ต.บ้านแหอ อ.ธารโต จ.ยะลา
๙.	นายอับดุลบาชิ เจะมะ	กอฎีชัยฮีย์	๙๓/๓ หมู่ ๖ ต.กาตอง อ.ยะหา จ.ยะลา
๑๐.	นายเซ็ง คูมีแด	ฝ่ายสังคมสงเคราะห์	๓ หมู่ ๑ ต.ละแอ อ.ยะหา จ.ยะลา
๑๑.	นายนิมิง นิมุดอ	ฝ่ายการเงินบัญชี	๒๖ ถ.วิฑูรอุทิศ ๑ ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา
๑๒.	นายอับดุลอาลี กาแบ	ฝ่ายพัฒนาสังคม	๑๒๓ ถ.สีโรรส ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา
๑๓.	นายอาหะมะรุษามี มูญู	ฝ่ายบุคลากร	๒๘๖ หมู่ ๓ ต.บาลอ อ.รามัน จ.ยะลา
๑๔.	นายมะสอและ วาเต็ง	ฝ่ายการศึกษา	๑๕ ถ.จะปะกียาอุทิศ ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา
๑๕.	นายอาหามะ พูลา	ฝ่ายพัสดุ	๕๗ หมู่ ๓ ต.ตาดะเนาะปูเต๊ะ อ.เมือง จ.ยะลา
๑๖.	นายมะดิง เย็ง	ฝ่ายวัฒนธรรม	๑๑๓/๔ หมู่ ๑ ต.หน้าถ้ำ อ.เมือง จ.ยะลา
๑๗.	นายอาเซ็ง สาแล	ฝ่ายสถานที่	๙๘ หมู่ ๒ ต.กาลูบิง อ.รามัน จ.ยะลา
๑๘.	นายมุฮัมมัดฟาซี อับดุลลา	ฝ่ายบัญชี	๘๕๘ ถ.สีโรรส ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา
๑๙.	นายหะยีสะมะแอ อาบูบากา	ฝ่ายครอบครัว	๗๒/๒ หมู่ ๖ ต.ปะแต อ.ยะหา จ.ยะลา
๒๐.	นายยูโซะ อาลี	ฝ่ายทะเบียนมัสยิด	๔๘/๑ หมู่ ๙ ต.บันนังสตา อ.บันนังสตา จ.ยะลา
๒๑.	นายมาฮามะ แดเปาะ	ฝ่ายเผยแพร่ศาสนา	๓๑๘ หมู่ ๑ ต.บาละ อ.กาบัง จ.ยะลา

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	ที่อยู่
๒๒.	นายมาหะมะนาวิ บินหะยีมามะ	ฝ่ายพัสดุ	๑๓ หมู่ ๒ ต.ท่าธง อ.รามัน จ.ยะลา
๒๓.	นายอาชิ แม	ฝ่ายฮาลาล	๒๑/๒ หมู่ ๑ ต.บุโอง อ.กรงปินัง จ.ยะลา
๒๔.	นายมาหะมะรอมีลี กอระ	กรรมการ	๑๗/๔ หมู่ ๔ ต.จะเก๊ะ อ.รามัน จ.ยะลา
๒๕.	นายอาแซ เต็ง	กรรมการ	๑๐๘ หมู่ ๓ ต.เกะรอ อ.รามัน จ.ยะลา
๒๖.	นายดอโรนิง ดาแม	กรรมการ	๓๑๘ หมู่ ๑ ต.บาละ อ.กาบัง จ.ยะลา
๒๗.	นายซูฟิยาน ดาตู	กรรมการ	๘๘/๒๓ หมู่ ๑ ต.บันนังสาเรง จ.ยะลา
๒๘.	นายอับดุลอาลี กาแบ	กรรมการ	๑๒๓ ถ.สีโรรส ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา
๒๙.	นายอาลี มะเต๊ะ	กรรมการ	๖ หมู่ ๖ ต.เนินงาม อ.รามัน จ.ยะลา

ที่มา : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๓

ตารางที่ ๘ ข้อมูลศาสนสถานทางศาสนาคริสต์

ที่	ชื่อ/	ผู้นำ/นิกาย	สถานที่ตั้ง	อำเภอ
๑.	คริสตจักรยะลา	นายเกษม กว้างสกุล นิกายโปรเตสแตนต์	๔๗ ถ.ปิติอุทิศ ต.สะเตง	เมืองยะลา
๒.	ศูนย์คริสตจักรสัมพันธ์ ยะลา	อจ.พินมล กอตระกูล นิกายโปรเตสแตนต์	๑ ถ.คชเสนีย์ ๑ ต.สะเตง โทรศัพท์ ๐-๗๓๒๕-๔๘๐๙	เมืองยะลา
๓	คริสตจักรสัมพันธ์ยะลา	อจ.ประเวศ คงคา นิกายโปรเตสแตนต์	๗๗ ซ.วิสุทธิ ถ.สวนขวัญเมือง ต.สะเตง โทรศัพท์ ๐-๗๓๒๐-๓๖๗๒	เมืองยะลา
๔	คริสตจักรในเมืองยะลา	อจ.ไพลิน แซ่ฟุ้ง นิกายโปรเตสแตนต์	๙ ถ.วิภากรถ ต.สะเตง โทรศัพท์ ๐๘ ๙๗๓๙-๕๑๔๓	เมืองยะลา
๕	คริสตจักรความหวังยะลา	นิกายโปรเตสแตนต์	ถนนผังเมือง ๒ ต.สะเตง	เมืองยะลา
๖.	วัดนักบุญแอนดรูว์	บาทหลวงสุขสันต์ ชาวปากน้ำ นิกายโรมันคาทอลิก	๔ ถนนธนวิถี ๔ ต.สะเตง	เมืองยะลา
๗	วัดนักบุญเปโตร	คุณพ่อจาตุรงค์ สาระคุณ นิกายโรมันคาทอลิก	๒ ถ.ภมรสิงห์ ต.เบตง โทรศัพท์ ๐-๗๓๒๓-๐๙๐๑	เบตง
๘	ศาลาธรรมแสงอรุณ	อจ.สีजू แซ่หย่าง นิกายโปรเตสแตนต์	๕๘ ถ.วรพันธ์ ต.เบตง โทรศัพท์ ๐๘-๖๐๖๐-๓๓๐๙	เบตง
๙.	คริสตจักรสัมพันธ์เบตง	อจ.วีรชัย มงกุฎวิสุทธิ นิกายโปรเตสแตนต์	ตู้ ป.ณ. ๔ ต.เบตง	เบตง

ที่มา : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๘

ตารางที่ ๙ ข้อมูลศาสนสถานศาสนาซิกข์

ที่	ชื่อ/	ผู้นำ/นิกาย	สถานที่ตั้ง
๑.	คุรุทวาราศีคุรุสิงห์สภาสถาน	นายราวิน วิลาสคัมภีร์	๑๙ ถนนร่วมมิตร ต.สะเตง อ.เมืองยะลา

ที่มา : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๘

ตารางที่ ๑๐ มุลินิธิ/ศาลเจ้า/โรงเจ จังหวัดยะลา

ลำดับที่	ชื่อ	สถานที่
๑	มุลินิธิแม่กอเหนี่ยว (ฉื่อเซียงตั้ง) ยะลา	๗๕ ถนนพุทธภูมิวิถี ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา
๒	มุลินิธิพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวรยะลา	ถนนสองพี่น้อง ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา
๓	มุลินิธิตู้บ่วยเต็งเนียง (ศาลเจ้าแม่ทับทิมยะลา)	๑๕ ถนนมหาภาส ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา
๔	มุลินิธิศาลเจ้าแม่กวนอิม จังหวัดยะลา	๑๐๗ ถนนธนวิถี ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา
๕	ศาลเจ้าน้ำใสจี	ถนนธนวิถี ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา
๖	ศาลเจ้าเค่งฮุดจี้ยะลา (วัดแห่งเจีย)	ถนนเทศบาล ๔ ต.สะเตงนอก อ.เมือง จ.ยะลา
๗	ศาลเจ้าเหลียนฟาอัม (โรงเจไฉฮวยอัม)	ถนนสิโรรส (หลังโรงแรมช้างลิ) ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา
๘	ศาลเจ้าตั๊อู้อองเอี้ย	ถนนวิฑูรอุทิศ ๑๐ ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา
๙	ศาลเจ้าบูเต็กไฮ้วไจ้ว	ถนนสิโรรส ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา
๑๐	ศาลเจ้าแม่มาฝ่อ (แบบหอ)	ม. ๑ ต.กาลอ อ.รามัน จ.ยะลา
๑๑	โรงเจกวางเต็กตั้ง	ถนนประชาชนกุล ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา
๑๒	โรงเจชีวจินตั้ง	ถนนประชาชนกุล ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา
๑๓	วัดโพธิสัตว์โตเจ้าแม่กวนอิมเบตง	ถนนสุขยางค์ ต.เบตง อ.เบตง จ.ยะลา
๑๔	ศาลเจ้าถ้ำทะลุ	ม.๑ ต.ถ้ำทะลุ อ.บันนังสตา จ.ยะลา

ที่มา : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๓

ตารางที่ ๑๑ ข้อมูลศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์

ที่	รายชื่อศูนย์ฯ	อำเภอ	จำนวน ศพอ.	จำนวน นักเรียน	จำนวนครู	ศพอ. ต้นแบบ
๑	วัดพุทธภูมิพระอารามหลวง	เมืองยะลา	๑	๒๑๑	๘	๒๕๕๑
๒	วัดเมืองยะลา	เมืองยะลา	๑	๘๐	๗	-
๓	วัดนิโรธสังฆาราม	เมืองยะลา	๑	๒๔๐	๗	-

ที่มา : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๓

ตารางที่ ๑๒ จำนวนศาสนสถานโครงการลานธรรม ลานวิถีไทย

ที่	ชื่อศาสนสถาน	ตำบล	อำเภอ
๑	มัสยิดบ้านมลาญบางกอก	ตำบลสะเตง	เมืองยะลา
๒	โบสถ์คาทอลิกนักบุญอันดรูว์	ตำบลสะเตง	เมืองยะลา
๓	วัดเวฬุวัน	ตำบลสะเตง	เมืองยะลา
๔	วัดคอกช้าง	ตำบลแม่หวาด	ธารโต
๕	มัสยิดซอลาฮุดดีน	ตำบลบ้านแห	ธารโต
๖	วัดวงกตบรรพต	ตำบลตาชี	ยะหา
๗	มัสยิดบ้านซีเซะ	ตำบลบาโร๊ะ	ยะหา
๘	วัดบ่อน้ำร้อน	ตำบลตาดานะแม่เราะ	เบตง
๙	มัสยิดอิสลามเมียะห์	ตำบลกาเยอบูเกาะ	รามัน
๑๐	วัดรังสิตาวาส	ตำบลท่าธง	รามัน
๑๑	วัดเนรัญชราวาส	ตำบลบันนังสตา	บันนังสตา
๑๒	วัด กม. ๒๖ ใน	ตำบลตาดานะปุเตะ	บันนังสตา
๑๓	มัสยิดนุรุลอิมาน	ตำบลยะรม	เบตง
๑๔	วัดบาละ	ตำบลบาละ	กาบัง

ที่มา : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๓

ตารางที่ ๑๓ จำนวนศาสนสถานเครือข่ายชุมชนคุณธรรมขับเคลื่อนด้วยพลังบวร จังหวัดยะลา

ที่	สถานที่	ตำบล	อำเภอ
๑.	วัดศรีนคร	คีรีเขต	ธารโต
๒	วัดนิโรธสังฆาราม	สะเตง	เมืองยะลา
๓.	วัดพุทธภูมิ พระอารามหลวง	สะเตง	เมืองยะลา
๔	วัดรังสิตาวาส	ท่าธง	รามัน
๕.	มัสยิดดารุสฟาละห์	เนิงาม	รามัน
๖.	วัดสิริบุญณาราม	ลำพะยา	เมืองยะลา
๗	วัดบาละ	บาละ	กาบัง
๘	วัดบ่อหิน	บ้านแห	ธารโต
๙	มัสยิดอัลอูบูตียะห์ (บ้านคอกช้าง)	แม่หวาด	ธารโต
๑๐	วัด กม. ๒๖ ใน	ตาดานะปุเตะ	บันนังสตา
๑๑	วัดปิยธรรมาราม	ตังกะเต็ง	บันนังสตา
๑๒	วัดตลิ่งชัน	ตลิ่งชัน	บันนังสตา
๑๓	มัสยิดอัลตัตร์ห์	บันนังสตา	บันนังสตา
๑๔	วัดบ่อน้ำร้อน	ตาดานะแม่เราะ	เบตง
๑๕	มัสยิดซอลาฮุดดีน	เบตง	เบตง
๑๖	มัสยิดนุรุลฮีลาส	ลำใหม่	เมืองยะลา
๑๗	มัสยิดดารุสลาม	บาโร๊ะ	ยะหา

๑๘	วัดสุนทรประชาราม	กาญบ่อเกาะ	รามัน
๑๙	มัสยิดนูรุลอิสลาม	กาลอ	รามัน
๒๐	มัสยิดตักกาวา	กาตอง	ยะหา

ที่มา : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๓

ตารางที่ ๑๓ ข้อมูลหมู่บ้านรักษาศีล ๕ นำร่อง

ที่	อำเภอ	จำนวนหมู่บ้าน	รายชื่อหมู่บ้านรักษาศีล ๕
๑.	เมืองยะลา	๖ ชุมชน	๑. ชุมชนพิทยานิโรธ ๒. ชุมชนหลังโรงเรียนจีน ๓. ชุมชนคุปตาสา ๔. ชุมชนวัดยะลาธรรมาราม ๕. ชุมชนคูหาภิมุข ๖. ชุมชนวิฑูรอุทิศ ๑๐
๒.	รามัน	๒ หมู่บ้าน	๑. บ้านสามเกาะ ต.ท่าธง ๒. บ้านเกาะ ต.ท่าธง
๓.	ยะหา	๕ หมู่บ้าน	๑. บ้านแค ๒. บ้านนอก ๓. บ้านออก ๔. บ้านไร่ ๕. บ้านเหมืองล่าง ต.ตาชี
๔	บันนังสตา	๒ หมู่บ้าน	๑. บ้าน กม. ๒๖ ใน ต.ตานาะปุเต๊ะ ๒. บ้าน กม. ๒๖ นอก ต.ตานาะปุเต๊ะ
๕	ธารโต	๒ หมู่บ้าน	๑.บ้านศรีนคร ต. คีรีเขต ๒. บ้านไทยพัฒนา ต.คีรีเขต
๖	กาบัง	๒ หมู่บ้าน	๑. บ้านบาละ ต. บาละ ๒. บ้านคลองพี ต.บาละ
๗	เบตง	๒ หมู่บ้าน	๑. บ้าน กม.๗ ๒. บ้านมาลา ต.ตานาะแมเราะ

ที่มา : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๓

ตารางที่ ๑๔ ข้อมูลสถาบันอุดมศึกษาจังหวัดยะลา

ที่	รายชื่อสถาบันอุดมศึกษา	สถานที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
๑.	มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา	๑๓๓๓ ถ.เทศบาล ๓ ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา	๐-๗๓๒๒-๒๓๑๔- ๒๙	๐-๗๓๒๑-๖๕๙๓
๒.	มหาวิทยาลัยฟาฏอนี วิทยาเขตยะลา	๒๐๓/๓ หมู่ ๗ ต.บุดี อ.เมือง จ.ยะลา	๐-๗๓๔๑-๘๖๑๔	๐-๗๓๔๑-๘๖๑๕-๖
๓.	ศูนย์วิทยพัฒนา มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช จังหวัดยะลา	๖/๑ หมู่ ๖ ถ.ท่าสาป-ลำใหม่ ต.พร่อน อ.เมือง จ.ยะลา	๐-๗๓๒๖-๔๐๑๔-๒๕	๐-๗๓๒๖-๔๐๑๔-๒๕
๔.	วิทยาลัยสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดยะลา	๙๕/๕๗ ถ.เทศบาล ๑ ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา	๐-๗๓๒๔-๔๗๒๖	๐-๗๓๒๔-๔๗๒๖
๕.	วิทยาลัยสารพัดช่าง ยะลา	๔/๒ ถ.เวฬุวัน ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา	๐-๗๓๒๗-๔๕๐๕	๐-๗๓๒๖-๑๑๐๔-๕

๖.	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนียะลา	๙๕ ถ.เทศบาล ๑ ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา	๐-๗๓๒๒-๒๐๑๐-๑	๐-๗๓๒๔-๔๖๑๓
๗.	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตยะลา	๑๒๙ ถนนเทศบาล ๓ ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา	๐-๗๓๒๑-๒๘๙๙	๐-๗๓๒๒-๒๖๐๘
๘.	วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา ยะลา	๑๐๐ ม.๕ ต.สะเตงนอก อ.เมือง จ.ยะลา	๐-๗๓๒๗-๔๘๐๖	๐-๗๓๒๗-๔๘๐๓
๙.	วิทยาลัยเทคนิคยะลา	๑๒๙ ถ.พิพิธภัณฑสถาน อ.เมือง จ.ยะลา	๐-๗๓๒๑-๓๔๐๔	๐-๗๓๒๑-๖๗๗๐
๑๐.	วิทยาลัยการอาชีพรามัน	๖๙ ถ.รามัน-บาลอ อ.รามัน จ.ยะลา	๐-๗๓๒๖-๒๐๔๔ ๐-๗๓๒๖-๒๐๔๘	๐-๗๓๒๖-๒๐๔๐
๑๑.	วิทยาลัยการอาชีพเบตง	๒ ถ.วิทยาลัยการอาชีพ ๒ ต.เบตง อ.เบตง จ.ยะลา	๐-๗๓๒๓-๔๑๑๑ ๐-๗๓๒๓-๔๘๘๘	๐-๗๓๒๖-๒๒๙๕
๑๒.	วิทยาลัยอาชีวศึกษามดุงประชา พาณิชย์การ	๑ ถนนเทศบาล ๓ ต.สะเตง อ.เมืองยะลา	๐-๗๓๒๑-๒๓๓๘	๐-๗๓๒๔-๗๗๕๖
๑๓.	วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจ ยะลา	๑๓๓/๒๕ ถ.พาณิชย์การ ต.สะเตง อ.เมืองยะลา	๐-๗๓๒๔-๓๙๗๗	๐-๗๓๒๖-๓๑๓๘

ตารางที่ ๑๕ ข้อมูลแหล่งเรียนรู้จังหวัดยะลา

ที่	แหล่งเรียนรู้	จำนวน (แห่ง)
๑	ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดยะลา	๑
๒	ศูนย์วัฒนธรรมอำเภอ	๓
๓	ศูนย์วัฒนธรรมตำบล	-
๔	พิพิธภัณฑสถานชุมชน	๓
๕	พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ	-
๖	อุทยานประวัติศาสตร์	-
๗	หอสมุดแห่งชาติ	-
๘	หอจดหมายเหตุแห่งชาติ	๑
๙	ศูนย์เฝ้าระวังทางวัฒนธรรมในสถานศึกษา	๒๐
๑๐	ศูนย์วัฒนธรรมในสถานศึกษา	-
๑๑.	สถาบันอุดมศึกษา	๑
๑๒	วัด	๕๑
๑๓	ที่พักสงฆ์.	๑๑
๑๔	โบสถ์	๕
๑๕	มัสยิด	๔๘๔

ที่	แหล่งเรียนรู้	จำนวน (แห่ง)
๑๖	สุเหร่า	-
๑๗	อุทยานการเรียนรู้ TK Park ยะลา	๑
๑๘	ห้องสมุดประชาชนจังหวัดยะลา	๘
๑๙	ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาและห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติ	๑

ตารางที่ ๑๖ ข้อมูลหน่วยงานในสังกัดกรมศิลปากรจังหวัดยะลา

หน่วยงาน	ผู้บริหาร	ที่ตั้ง/โทรศัพท์/โทรสาร
หอจดหมายเหตุแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ยะลา	นางสาวอาภาพร ภาควัตชัย	ถ.เทศบาล ๒ ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา โทรศัพท์ ๐-๗๓๒๔-๔๕๗๑ โทรสาร ๐-๗๓๒๔-๔๕๗๑

ที่มา : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

ตารางที่ ๑๗ ข้อมูลเครือข่ายโครงการศูนย์วัฒนธรรมเฉลิมราช

ที่	ชื่อศูนย์ฯ	ตำบล	อำเภอ
๑	ศูนย์วัฒนธรรมเฉลิมราชพหุวัฒนธรรมหน้าถ้ำเฉลิมพระเกียรติ	หน้าถ้ำ	เมืองยะลา
๒	ศูนย์วัฒนธรรมเฉลิมราชพิพิธภัณฑสถานบ้านกือแม็ง	อาซ่อง	รามัน
๓	ศูนย์วัฒนธรรมเฉลิมราชพิพิธภัณฑสถานคูธารโต	ธารโต	ธารโต

ที่มา : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

ตารางที่ ๑๘ ข้อมูลเครือข่ายสภาวัฒนธรรม

ที่	จังหวัด/อำเภอ	ประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัด/อำเภอ	เลขานุการสภาวัฒนธรรมจังหวัด/อำเภอ	จำนวนสภาวัฒนธรรมตำบล
สภาวัฒนธรรมจังหวัดยะลา				
		ประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดยะลา	นายยู่อสิน จินตภากร	
		เลขานุการสภาวัฒนธรรมจังหวัดยะลา	นางอภิญญา สุวรรณ	
		อาสาสมัครวัฒนธรรมประจำจังหวัดยะลา	นางสาวรุสนาณีย์ สาแม	
๑	เมืองยะลา	นายยุทธศักดิ์ เห่งบารู	นายวิโรจน์ รัตนะ	๑๔
๒	เบตง	นายหวังอามะ ปือนา	นายอับดุลชอปา มะมิง	๕
๓	รามัน	นายตีพะลี อะตะบู	นายเสรี วาจาเพชร	๑๖
๔	ยะหา	นางนิเต๊ะ อีแดแล	นางสาวกนกวรรณ พรหมทัศน์	๗
๕	บันนังสตา	นายรอมือลี มัสกอตอ	นางสาวพรรณิ ด่านบางภูมิ	๖
๖	ธารโต	นายสุชาติ หงส์แก้ว	นางสาวปัตติกาญจน์ บรรดาศักดิ์	๔
๗	กาบัง	นางรอกีเยาะ นิมะ	นางสาวพัฒนัช ปันนา	๒
๘	กรงปินัง	นายอวแด มาฮะ	นางจารุณี ขุนแก้ว	๔
รวม				๕๘

ตารางที่ ๑๙ ข้อมูลศูนย์เฝ้าระวังในสถานศึกษา

ที่	สถานที่	ตำบล	อำเภอ
๑	โรงเรียนดำรงวิทยา	บ้านนังस्ता	บ้านนังस्ता
๒	โรงเรียนฮาลาเวียะวิทยา	ตาดานะปุเต๊ะ	บ้านนังस्ता
๓	โรงเรียนคณะราษฎรบำรุง ๒	สะเตง	เมืองยะลา
๔	โรงเรียนสตรียะลา	สะเตง	เมืองยะลา
๕	โรงเรียนธรรมวิทยามูลนิธิ	สะเตง	เมืองยะลา
๖	โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ ยะลา	สะเตง	เมืองยะลา
๗	วิทยาลัยอาชีวศึกษามดุงประชายะลา	สะเตง	เมืองยะลา
๘	วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธรจังหวัดยะลา	สะเตง	เมืองยะลา
๙	โรงเรียนสตรีอิสลามวิทยามูลนิธิ	สะเตง	เมืองยะลา
๑๐	โรงเรียนจันทร์ประสงค์อนุสรณ์	ยะรม	เบตง
๑๑	โรงเรียนเบตง “วีรราษฎร์ประสาน”	เบตง	เบตง
๑๒	โรงเรียนพัฒนาวิทยา	สะเตง	เมืองยะลา
๑๓	โรงเรียนบ้านนังस्ताวิทยา	บ้านนังस्ता	บ้านนังस्ता
๑๔	โรงเรียนรามันศิริวิทย์	กายูบอเกาะ	รามัน
๑๕	โรงเรียนธารโตวัฒนวิทย์	ธารโต	ธารโต
๑๖	โรงเรียนยะหาศรียานุกูล	ยะหา	ยะหา
๑๗	โรงเรียนกาบังพิทยาคม	กาบัง	กาบัง
๑๘	โรงเรียนบ้านสะเอะ	สะเอะ	กรงปินัง
๑๙	โรงเรียนคณะราษฎรบำรุงยะลา	สะเตง	เมืองยะลา
๒๐	วิทยาลัยเทคนิคยะลา	สะเตง	เมืองยะลา
๒๑	วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา	สะเตง	เมืองยะลา
๒๒	วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจยะลา	สะเตง	เมืองยะลา
๒๓	ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองยะลา	สะเตง	เมืองยะลา
๒๔	มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา	สะเตง	เมืองยะลา
๒๕	โรงเรียนลำพะยาประชานุเคราะห์	ลำพะยา	เมืองยะลา

ที่มา : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

ตารางที่ ๒๐ ข้อมูลสถานประกอบกิจการตามพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑

อำเภอ	ร้านเกม	ร้านคาราโอเกะ	ร้านเช่า/จำหน่ายภาพยนตร์และวีดิทัศน์	โรงภาพยนตร์	รวม	ร้านเกมสีขาว	หมายเหตุ
เมืองยะลา	๘๒	๓๐	๓๐	๔	๑๔๖	๕ (๓ ดาว)	
เบตง	๔๐	๘๖	๑๑	-	๑๓๗	๓ (๓ ดาว)	
รามัน	๑๕	-	๑	-	๑๖	๒ (๓ ดาว)	
ยะหา	๕	-	๔	-	๙		
บันนังสตา	๑๐	๖	๒	-	๑๘		
ธารโต	๙	๖	-	-	๑๕		
กาบัง	๕	๒	๒	-	๙		
กรงปินัง	๑	-	-	-	๑		
รวม	๑๖๗	๑๓๐	๔๙	๔	๓๕๐		

ที่มา : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา
ข้อมูล ณ วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๓

ตารางที่ ๒๑ ข้อมูลเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมจังหวัดยะลา

๑) ด้านหัตถกรรม/ช่างฝีมือ

ลำดับที่	รายการ	ตำบล	อำเภอ
๑	บุหงาชิเราะห์	ยะลา	เมืองยะลา
๒	ผ้าปะลาจิง	สะเตง	เมืองยะลา
๓	ผ้ามัดย้อมศรีมายา	หน้าถ้ำ	เมืองยะลา
๔	จักสานเครื่องมือจับปลา	สะเตง	เมืองยะลา
๕	พานขันหมาก	สะเตง	เมืองยะลา
๖	จักสานใบเตยหนาม	วังพญา	รามัน
๗	สิ่งประดิษฐ์จากกาบกล้วย	จะก๊ะ	รามัน
๘	ผ้าคลุมผมปักกับมือ	กอตตือระ	รามัน
๙	กริชรามัน	ตะโละทะเล	รามัน
๑๐	ว่าวบุหลัน	ตะโละทะเล	รามัน
๑๑	ผ้าบาติก	กรงปินัง	กรงปินัง
๑๒	จักสานตะกร้าไม้ไผ่	คอกช้าง	ธารโต
๑๓	ไม้กวาดดอกหญ้า	ธารโต	ธารโต

๒) ด้านอาหาร

ลำดับที่	รายการ	ตำบล	อำเภอ
๑	ผลิตภัณฑ์จากดอกดาหลา	ธารโต	ธารโต
๒	ไก่สับเบตง	เบตง	เบตง
๓	หมี่เบตง	เบตง	เบตง
๔	เคราหยก	เบตง	เบตง
๕	ตือปงส้มมือละ	สะเอะ	กรงปินัง
๖	นาซิดาแม.	กายูบอเกาะ	รามัน
๗	ข้าวหมก	สะเตง	เมืองยะลา
๘	โรตีมะตะบะ	สะเตง	เมืองยะลา
๙	ชาซึก	สะเตง	เมืองยะลา
๑๐	ข้าวย่า (นาซิกาบู)	สะเตง	เมืองยะลา

๓) ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี

ลำดับที่	รายการ	ตำบล	อำเภอ
๑	ประเพณีลอยกระทง	สะเตง ทำสาป หน้าถ้ำ	เมืองยะลา
๒	งานมหกรรมแข่งขันนกเขาชวาเสียงอาเซียน	สะเตง	เมืองยะลา
๓	ประเพณีสงกรานต์	สะเตง	เมืองยะลา
๔	แข่งขันนกกรงหัวจุก	สะเตง	เมืองยะลา
๕	ประเพณีสมโภชหลักเมือง	สะเตง	เมืองยะลา
๖	ประเพณีตักบาตรเทโวโรหณะ	หน้าถ้ำ	เมืองยะลา
๗	ประเพณีกวนอาซุร	ทุกตำบล	ทุกอำเภอ
๘	เมวลิตันปี	ทุกตำบล	ทุกอำเภอ
๙	ถือศีลอดในเดือนรอมฎอน (ปอซอ)	ทุกตำบล	ทุกอำเภอ
๑๐	ฮารีรายออีตินฟีตตรี	ทุกตำบล	ทุกอำเภอ
๑๑	ฮารีรายออีติลฮัญญา (ฮัจญ์)	ทุกตำบล	ทุกอำเภอ
๑๒	กรูบาน (เชือดพลี)	ทุกตำบล	ทุกอำเภอ
๑๓	มาโซะยารี	ทุกตำบล	ทุกอำเภอ
๑๔	มาแกปูโละ	ทุกตำบล	ทุกอำเภอ
๑๕	แห่พระลุยไฟ	สะเตง	เมืองยะลา
๑๖	ถือศีลกินเจ	สะเตง	เมืองยะลา
๑๗	ไหว้พระจันทร์	สะเตง	เมืองยะลา

๔) ด้านศิลปะการแสดงและดนตรี

ลำดับที่	รายการ	ตำบล	อำเภอ
๑	ดีเกฮูลู	ยะหา	เมืองยะลา
๒	ซึละ	โกตาบารู	รามัน
๓	รำโนราห์	ยะหา	ยะหา
๔	รำกลองยาว	หน้าถ้ำ	เมืองยะลา
๕	เชิดสิงโต	สะเตง	เมืองยะลา
๖	ร้องเงี้ยวเรอโรบิค	ทุกตำบล	ทุกอำเภอ
๗.	หนังตลุง	ลำใหม่	เมืองยะลา

ที่มา : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๓

ตารางที่ ๒๒ ข้อมูลโบราณสถานที่ขึ้นทะเบียนจังหวัดยะลา

ลำดับ	ชื่อแหล่ง	ที่ตั้ง	พิกัด ภูมิศาสตร์	พิกัดกริด	ความสำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี วัฒนธรรม	ประกาศ ราชกิจจานุเบกษา
๑	ภูเขาวัดหน้าถ้ำ	ต.หน้าถ้ำ อ.เมือง จ.ยะลา	๐๖° ๒๑' ๔๒" ๑๐๑° ๑๓' ๒๙"	๔๗ ๗ ๔๖ ๓๖๘ E ๐๗ ๒๑ ๘๔๓ N	ภูเขาวัดหน้าถ้ำเป็นที่ตั้งของวัดคูหาภิมุข หรือวัดถ้ำ ซึ่งเป็นวัดเก่าแก่และสำคัญวัดหนึ่งของจังหวัดยะลา วัดคูหาภิมุข สร้างขึ้นปี พ.ศ ๒๓๙๐ แต่ภายในมีพระพุทธรูปสลายนขนาดใหญ่ ที่เชื่อว่าสร้างมาตั้งแต่ราวพุทธศตวรรษที่ ๑๘-๑๙	เล่ม ๕๒ ตอนที่ ๗๕ วันที่ ๘ มีนาคม ๒๔๗๘ หน้า ๓๖๙๕
๒	ถ้ำศิลป์ หรือ ภาพเขียนสีเป็น พระพุทธรูป	ถ.หน้าถ้ำ อ.เมือง จ.ยะลา	๐๖° ๒๑' ๑๐" ๑๐๑° ๑๔' ๑๒"	๔๗ ๗ ๔๗ ๖๘๘ E ๐๗ ๒๐ ๘๖๕ N	แสดงร่องรอยการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ ในสมัยก่อนประวัติศาสตร์และ ประวัติศาสตร์บริเวณภูเขาวัดหน้าถ้ำ จ.ยะลา ภายในมีภาพเขียนสีและ ร่องรอยพระพุทธรูป	เล่ม ๕๒ ตอนที่ ๗๕ วันที่ ๘ มีนาคม ๒๔๗๘ หน้า ๓๖๗๕
๓	ภาพเขียนสี เขายะลา	ต.ลิตล ต.ยะลา อ.เมือง จ.ยะลา	๐๖° ๓๑' ๒๕.๓" ๑๐๑° ๑๐' ๕๘"	๔๗ ๗ ๔๑ ๗๑๙ E ๐๗ ๒๑ ๕๘๕ N	แสดงร่องรอยการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ ในสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ในพื้นที่ จังหวัดยะลา พบภาพเขียนสี และเศษภาชนะดินเผา กระดุกสัตว์	เล่ม ๑๑๘ ตอนที่พิเศษ ๑๒๗ หน้า ๖ วันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๔๔พื้นที่ประมาณ ๘๘๗ ไร่ ๓ งาน ๔๐ ตรว.

ที่มา : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

ตารางที่ ๒๓ ข้อมูลโบราณสถานที่ยังไม่ประกาศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานของชาติ จังหวัดยะลา

ลำดับ	ชื่อ	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ประเภท โบราณสถาน	สิ่งสำคัญ	อายุ/สมัย
๑	ถ้ำทะลุ	ถ้ำทะลุ	บันนังสตา	ยะลา	แหล่งโบราณคดี	พบภาชนะดินเผา	สมัย ประวัติศาสตร์
๒	กำแพงเมือง บ้านกา แป๊ะกอตอ	เบตง	เบตง	ยะลา	แหล่งโบราณคดี	เป็นกำแพงดิน ฐานกว้าง ประมาณ ๖ เมตร สูง ๒ เมตร ครอบคลุมพื้นที่ ประมาณ ๒๐ ไร่	สมัย ประวัติศาสตร์
๓	สถาปัตยกรรมแบบ ซิโน-โปรตุเกส	เบตง	เบตง	ยะลา	โบราณสถาน	สถาปัตยกรรมจีน ตะวันตก	สมัย ประวัติศาสตร์
๔	แหล่งโบราณคดี บ้านท่าสาป	ท่าสาป	เมือง ยะลา	ยะลา	แหล่งโบราณคดี	ร่องรอยชุมชน โบราณ	สมัย ประวัติศาสตร์
๕	กุโบร์พระยายะลา	เปาะเส้ง	เมืองยะลา	ยะลา	โบราณสถาน	หลุมฝังศพของ พระยายะลา (ต้นสุไลมาน)	สมัย รัตนโกสินทร์
๖	วังเก่าพระยายะลา	เปาะเส้ง	เมืองยะลา	ยะลา	โบราณสถาน	วังเจ้าเมือง	สมัย ประวัติศาสตร์
๗	เมืองเก่ายะลา-บ้าน ยะลา	ยะลา	เมืองยะลา	ยะลา	แหล่งโบราณคดี	เมืองเก่ายะลา สมัยรัตนโกสิน	สมัย ประวัติศาสตร์
๘	วังเจ้าเมืองยะลา	ยะลา	เมืองยะลา	ยะลา	โบราณสถาน	แนวคูน้ำ คันดิน ส่วนฐานของวังและ บ่อน้ำเก่า	สมัย ประวัติศาสตร์
๙	แหล่งโบราณคดี บาโงยบาแด	สะเตง นอก	เมืองยะลา	ยะลา	แหล่งโบราณคดี	แนวคันดิน เนิน อิฐ	สมัย ประวัติศาสตร์
๑๐	แหล่งโบราณคดี เขากำป๋น	หน้าถ้ำ	เมืองยะลา	ยะลา	แหล่งโบราณคดี	ถ้ำเสาเกา ถ้ำ คนโท พบ โบราณวัตถุ เช่น พระพิมพ์ดิบและ พระพุทธรูปสำริด	สมัย ประวัติศาสตร์
๑๑	แหล่งโบราณคดี บ้านสาคอ	สาคอ	เมืองยะลา	ยะลา	แหล่งโบราณคดี	ร่องรอยคูน้ำคัน ดินและ โบราณวัตถุ	สมัยอยุธยา รัตนโกสินทร์
๑๒	สถาปัตยกรรม พื้นเมือง บ้านซีเยาะ	บาโงย ซีแน	ยะหา	ยะลา	โบราณสถาน	เรือนไทยพื้นถิ่น ภาคใต้	สมัย ประวัติศาสตร์

๑๓	กอดอราแม่	กาญุบอ เกาะ	รามัน	ยะลา	แหล่งโบราณคดี	แนวคันดินโบราณ ยาวประมาณ ๗๐๐ เมตร	สมัย ประวัติศาสตร์
๑๔	เมืองเก่าโกตาบารู	โกตาบารู	รามัน	ยะลา	แหล่งโบราณคดี	พบร่องรอย กำแพงเมืองเก่า หลุมฝังศพ เจ้า เมืองรามัน	สมัย รัตนโกสินทร์

ที่มา : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

บทที่ ๒

นโยบาย แนวคิด ทิศทางการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔) จังหวัดยะลา

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

วิสัยทัศน์ : ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี ๖ ด้าน ประกอบด้วย

๑. ด้านความมั่นคง
๒. ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
๓. การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน
๔. การสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม
๕. การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
๖. การปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับงานส่งเสริมคุณธรรม ๒ ประเด็น

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ด้านความมั่นคง

- (๑) การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน

- (๒) การปลูกฝังระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์

เป้าหมายยุทธศาสตร์ด้านวัฒนธรรม ระยะ ๒๐ ปี : วัฒนธรรมสร้างคนดี สังคมดี สร้างรายได้ สร้างภาพลักษณ์ และเกียรติภูมิประเทศไทยในเวทีโลก ประกอบด้วย

๔.๑ คนดีที่สังคมคาดหวัง: มีคุณธรรม จริยธรรม ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย มีความรับผิดชอบ มีสำนึกรักบ้านเกิด ห่วงแหนแผ่นดิน เทิดทูนชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ รักและภาคภูมิใจในวัฒนธรรมไทยและเป็นพลเมืองดีของชาติ เด็กและเยาวชนไทยเล่นดนตรี นาฏศิลป์ ศิลปะการแสดง อย่างน้อย ๑ อย่าง

๔.๒ สังคมดีที่คาดหวัง : มีน้ำใจไมตรี เอื้ออาทร สามัคคี โปร่งใสซื่อสัตย์ เคารพและยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม ปลอดภัยและสันติสุข

๔.๓ สร้างรายได้จากฐานวัฒนธรรม : ต้นทุนและทรัพยากรทางวัฒนธรรม สร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้แก่ประชาชน ชุมชนท้องถิ่นและประเทศชาติ

๔.๔ วัฒนธรรมนำความเป็นไทยสู่สากล : ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรมระดับนานาชาติ สร้างภาพลักษณ์ ความสัมพันธ์ที่ดีและเกียรติภูมิของไทยในเวทีโลก

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบทิศทางและกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ รวมถึงรับทราบแนวทางการดำเนินงานจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ซึ่งได้วิเคราะห์สถานการณ์ของประเทศไทย ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ ประเทศไทยจะยังคงประสบภาวะแวดล้อมและบริบทการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงทั้งจากภายในและภายนอก อาทิ กระแสการเปิดเศรษฐกิจเสรี ความท้าทายของ เทคโนโลยีใหม่ๆ การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การเกิดภัยธรรมชาติที่รุนแรง ประกอบกับสภาพการณ์ด้านต่างๆ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยในปัจจุบันที่ยังคงประสบปัญหาในหลายด้าน เช่น ปัญหาผลิตภาพการผลิต ความสามารถในการแข่งขัน คุณภาพการศึกษา ความเหลื่อมล้ำทางสังคม เป็นต้น การพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ จึงได้ยึดกรอบแนวคิดและหลักการในการวางแผนที่สำคัญ ดังนี้ (๑) การ น้อมนำและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (๒) คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม (๓) วิสัยทัศน์การพัฒนาชาติ ๒๐ ปี (๔) เป้าหมายอนาคตประเทศไทย ปี ๒๕๗๔

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ ๑๐ ข้อ ดังนี้

๑) **ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์** พัฒนาคนทุกช่วงวัยเพื่อให้คนไทย เป็นคนดี คนเก่ง มีระเบียบวินัย และมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยเฉพาะการพัฒนาและดูแลผู้สูงอายุที่จะมีสัดส่วนสูงขึ้น ในสังคมสูงวัยทั้งการสร้างงานที่เหมาะสม การฟื้นฟูและดูแลสุขภาพเพื่อชะลอความทุพพลภาพและโรคเรื้อรัง การ สร้างสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อสังคมสูงวัย มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพคนเพื่อเป็นฐานการเพิ่มขีด ความสามารถในการแข่งขันของประเทศและรองรับการลดลงของขนาดกำลังแรงงาน โดยการยกระดับคุณภาพ การศึกษาและการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ การป้องกันและควบคุมปัจจัยทางสังคมที่ กำหนดสุขภาพเพื่อสร้างสุขภาวะที่ดี การสร้างความอยู่ดีมีสุขให้ครอบครัวไทย รวมทั้งการเสริมสร้างบทบาทของ สถาบันทางสังคมและทุนทางวัฒนธรรมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในสังคม

๒) **ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในสังคม** มุ่งเน้นการลดความเหลื่อมล้ำ ในทุกมิติเพื่อสร้างความปรองดองในสังคม การสร้างโอกาสให้ทุกคนในสังคมไทยสามารถเข้าถึงทรัพยากร แหล่ง ทุนในการประกอบอาชีพ เพื่อยกระดับรายได้และขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก การเข้าถึงบริการทางสังคมของรัฐ อย่างมีคุณภาพ ทัวถึง และเป็นธรรม อาทิ การสร้างโอกาสการเข้าถึงการศึกษาและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคนได้เต็ม ตามศักยภาพสามารถประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้โดยมีความใฝ่รู้และทักษะที่เหมาะสม เน้นการเรียนรู้เพื่อ สร้างสัมมาชีพในพื้นที่ การจัดรูปแบบบริการสุขภาพและสวัสดิการทางสังคมขั้นพื้นฐานที่จำเป็นและเหมาะสมตาม กลุ่มเป้าหมาย การพัฒนาระบบบริการสาธารณสุขให้มีคุณภาพและมีช่องทางการเข้าถึงที่หลากหลาย รวมทั้งการ พัฒนาระบบยุติธรรมชุมชน การเพิ่มศักยภาพกองทุนยุติธรรมเพื่อสร้างโอกาสการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม อย่างเสมอภาค ซึ่งจะนำไปสู่การลดความยากจนและความเหลื่อมล้ำอันจะนำไปสู่การลดความขัดแย้งในสังคมไทย

๓) **ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน** ให้ความสำคัญกับ การบริหารจัดการนโยบายการเงินและนโยบายการคลัง โดยรวมถึงการปฏิรูปภาษีทั้งระบบเพื่อรักษาเสถียรภาพ

และเพิ่มประสิทธิภาพของระบบเศรษฐกิจการปรับโครงสร้างทั้งห่วงโซ่คุณค่าในภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ การลงทุน เพื่อต่อยอดการสร้างมูลค่าเพิ่มของสาขาการผลิตและบริการที่เป็นฐานการ

เติบโตทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน พร้อมทั้งวางรากฐานการพัฒนาทุนมนุษย์ องค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมทั้งกฎระเบียบเพื่อสร้างความเข้มแข็งของสาขาการผลิตและบริการใหม่ และเศรษฐกิจดิจิทัลภายใต้เงื่อนไขการรักษาสิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์จากศักยภาพของพื้นที่โดยเฉพาะภาคการผลิตและบริการที่มีศักยภาพที่จะเป็นฐานสำคัญสำหรับการพัฒนาประเทศในอนาคต เช่น อุตสาหกรรมแปรรูปเกษตรและอาหาร อุตสาหกรรมและบริการสร้างสรรค์ อุตสาหกรรมบนฐานชีวภาพ อุตสาหกรรมอากาศยาน อุตสาหกรรมระบบราง อุตสาหกรรมหุ่นยนต์ ธุรกิจบริการสุขภาพ ธุรกิจบริการทางการเงิน ธุรกิจการจัดประชุมและนิทรรศการนานาชาติ ธุรกิจภาพยนตร์ การศึกษานานาชาติ ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ศูนย์ปฏิบัติการประจำภูมิภาค เป็นต้น

๔) ยุทธศาสตร์ด้านการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนมุ่งอนุรักษ์ฟื้นฟู สร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม บริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพ ภายใต้ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ แก้ไขปัญหาวิกฤตสิ่งแวดล้อมโดยเร่งรัดแก้ไขปัญหาการจัดการขยะ ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลงร้อยละ ๒๐ ตามเป้าหมายระยะยาว พัฒนาการผลิตให้มีประสิทธิภาพ ลดการใช้พลังงาน เพื่อปรับตัวไปสู่รูปแบบของการผลิต และการบริโภคคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น รวมทั้งยกระดับความสามารถในการป้องกันผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติธรรมชาติ ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ทั้งนี้ เพื่อวางรากฐานและสนับสนุนให้ประเทศมีการเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน

๕) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ให้ความสำคัญกับความมั่นคงที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาในทุกมิติ ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพให้ประเทศสามารถรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยมีสาระครอบคลุม ดังนี้ (๑) สถาบันหลักของชาติให้ดำรงอยู่อย่างมั่นคงเป็นจุดยึดเหนี่ยวของสังคม (๒) ความสามัคคีของคนในชาติ ลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ และสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม (๓) ความสงบสุขและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในทุกพื้นที่ (๔) การบริหารจัดการความมั่นคงชายแดนชายฝั่งทะเล เสริมสร้างและพัฒนาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ในการแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคง (๕) สร้างความเชื่อมั่นและพัฒนาความร่วมมือในกลุ่มประเทศอาเซียนและประชาคมโลกเพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติ ให้สามารถป้องกันแก้ไขปัญหาภัยคุกคามข้ามชาติ ภัยก่อการร้าย (๖) เสริมสร้างความมั่นคงทางเทคโนโลยีสารสนเทศและไซเบอร์ (๗) รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และปกป้องรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (๘) เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร พลังงานและน้ำ โดยการกำหนดแนวทางบริหารจัดการ (๙) เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ การรักษาความสงบภายใน และความมั่นคงระหว่างประเทศ รวมทั้งพัฒนาระบบข่าวกรองให้มีประสิทธิภาพ (๑๐) พัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติและระบบบริหารจัดการภัยพิบัติ(๑๑) การบริหารจัดการยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ให้เกิดผลในทางปฏิบัติในระดับพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม พัฒนาระบบการติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง รวมทั้งสนับสนุนงานศึกษา วิจัย พัฒนาด้านความมั่นคง

๖) ยุทธศาสตร์ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพและธรรมาภิบาลในภาครัฐ เพื่อให้การบริหารจัดการภาครัฐ มีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบและตรวจสอบได้อย่างเป็นธรรมรวมทั้งประชาชนมีส่วนร่วม มีการกระจายอำนาจ และแบ่งภารกิจรับผิดชอบที่เหมาะสมระหว่างส่วนกลาง ภูมิภาคและท้องถิ่น โดยมีประเด็น การพัฒนาสำคัญประกอบด้วย การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ การปรับปรุงการให้บริการภาครัฐ ผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ (E-Government) การปรับปรุงกระบวนการงบประมาณ และการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการติดตามตรวจสอบการเงินการคลังภาครัฐ การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นโดยการปรับโครงสร้างการ บริหารงานท้องถิ่นให้เอื้อต่อการกระจายอำนาจที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น และการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตคอร์รัปชัน เพื่อให้ประเทศไทยปราศจากการคอร์รัปชัน ซึ่งจะเป็นปัจจัยสนับสนุนสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการ พัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ให้ประสบผลสำเร็จและบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ตามกรอบในอนาคตประเทศไทย ปี ๒๕๗๗

๗) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบบโลจิสติกส์ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ จะมุ่งเน้นการพัฒนากายภาพโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง การเชื่อมโยงเครือข่ายโทรคมนาคม และการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการ พัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ พื้นที่เมืองการเชื่อมโยงการเดินทางและขนส่งสินค้าระหว่างประเทศที่ได้มาตรฐาน การพัฒนาความมั่นคงด้านพลังงานและการผลิตพลังงานทดแทน การสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลลด ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ห่างไกล และการใช้ ประโยชน์จากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสร้างอุตสาหกรรมใหม่ของประเทศ ได้แก่ อุตสาหกรรมระบบราง อุตสาหกรรมซ่อมบำรุงและการผลิตชิ้นส่วนอากาศยาน อุตสาหกรรมผลิตอุปกรณ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ พลังงาน รวมทั้งการพัฒนา ระบบโลจิสติกส์ทั้งในด้านการส่งเสริมผู้ประกอบการไทยในการสร้างเครือข่ายการขนส่ง ระหว่างประเทศ การพัฒนาบุคลากรด้านโลจิสติกส์และการปรับปรุงระบบบริหารจัดการ กฎหมายและระเบียบที่ เกี่ยวข้อง ตลอดจนการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการขนส่งจากถนนสู่ราง เป็นหลัก

๘) ยุทธศาสตร์ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนการ พัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ทั้งการเพิ่มการลงทุน วิจัยและพัฒนา และการปรับปรุงสภาพแวดล้อมของการพัฒนาวิทยาศาสตร์ฯ ทั้งด้านบุคลากรวิจัย โครงสร้าง พื้นฐาน และการบริหารจัดการ เพื่อมุ่งให้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วย ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในมิติต่าง ๆ ทั้งการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการให้สามารถ ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปนำไปสู่ศักยภาพการแข่งขันที่สูงขึ้น เสริมสร้างสังคมที่มี ธรรมชาติทางความคิด มีทุนทางปัญญา เพื่อเป็นรากฐานการดำรงชีวิตที่มีความสุขของคนไทย บริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสู่ความสมดุล อันจะนำมาซึ่งคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของประชาชน รวมทั้งเพื่อ แก้ไขปัญหาและยกระดับความเจริญให้กับภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนสนับสนุนให้เกิดกลไก บูรณาการระหว่างหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อันจะสนับสนุนให้ประเทศไทยก้าวสู่การแข่งขันใน ศตวรรษหน้าโดยหลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลาง และก้าวไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูงในอนาคต

๙) ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคเมือง และพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ศักยภาพ โอกาสและข้อจำกัดของพื้นที่ รวมทั้งความต้องการของภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง เพื่อรักษาฐานเศรษฐกิจเดิมให้เข้มแข็งโดยมีคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐานสากลสร้างฐานเศรษฐกิจใหม่รองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อกระจายกิจกรรมทางเศรษฐกิจและความเจริญสู่ภูมิภาค พัฒนาเมืองศูนย์กลางความเจริญในภูมิภาคให้เป็นเมืองนำอยู่และปลอดภัย สนับสนุนการเชื่อมโยงในภูมิภาคเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของพื้นที่และสร้างความอยู่ดีมีสุขให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึง โดยมีสาระครอบคลุม ดังนี้ (๑) การพัฒนาภาค (๒) การพัฒนาเมืองศูนย์กลางความเจริญในภูมิภาค (๓) การพัฒนาพื้นที่ฐานเศรษฐกิจหลักบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก และ (๔) การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดน รวมทั้งความเชื่อมโยงกับการพัฒนาคัสเตอร์อุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพ และโครงการพัฒนาท่าเรือน้ำลึกทวาย

๑๐) ยุทธศาสตร์ด้านความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา เพื่อให้เกิดการประสานและพัฒนาคือความร่วมมือกันระหว่างประเทศ ทั้งในเชิงรุกและรับอย่างสร้างสรรค์ โดยมุ่งเน้นการดูแลการดำเนินงานตามข้อผูกพันและพันธกรณีตลอดจนมาตรฐานต่าง ๆ ที่ไทยมีความเกี่ยวข้องในฐานะประเทศสมาชิก ทั้งในเวทีระดับโลก ระดับภูมิภาค และระดับอนุภูมิภาค อาทิ การดำเนินงานเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) การประมง การค้ามนุษย์ และอื่น ๆ ให้เข้าสู่มาตรฐานสากลและเป็นที่ยอมรับของประชาคมโลก เป็นต้น การเตรียมความพร้อมในการรองรับและดำเนินงานของประเทศไทยภายหลังการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ (Post-ASEAN 2015) การปรับตัวและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพื่อรองรับและสอดคล้องกับการดำเนินงานตามพันธกรณีของความร่วมมือระดับภูมิภาค อาทิ Regional Comprehensive Economic Partnerships (RCEP) เป็นต้น การเสริมสร้างความเชื่อมโยงกันระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคประเทศเพื่อนบ้าน และภูมิภาค และการส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นฐานของการประกอบธุรกิจ การให้บริการทางการศึกษา การให้บริการด้านการเงิน การให้บริการด้านสุขภาพ การให้บริการด้านโลจิสติกส์และการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา รวมทั้งเป็นฐานความร่วมมือในเอเชีย

ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับงานด้านส่งเสริมคุณธรรม

๑) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

เป้าหมายที่ ๑ คนไทยส่วนใหญ่มีทัศนคติและพฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม

เป้าหมายที่ ๕ สถาบันทางสังคมมีความเข้มแข็งและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น

โดยเฉพาะสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา ชุมชน

สื่อมวลชน และภาคเอกชน

๒) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและการแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

เป้าหมายที่ ๔ ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า ๓ ล้านล้านบาท

และอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว (The Travel

& Tourism Competitive Index: TTCI)

นโยบายรัฐบาล พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี

รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๗ มีสาระสำคัญสรุป ดังนี้

วิสัยทัศน์ “มุ่งมั่นให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วในศตวรรษที่ ๒๑”

๑. การป้องกันและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ สถาบันพระมหากษัตริย์มีความสำคัญยิ่งต่อประเทศและประชาชนชาวไทย รัฐบาลถือเป็นหน้าที่สำคัญที่จะเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์และปกป้องรักษาพระบรมเดชานุภาพ ด้วยความจงรักภักดี มีนโยบายดำเนินการ ดังนี้

๑.๑ สืบสาน รักษา ต่อยอดศาสตร์พระราชทานและโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเป็นหลักสำคัญในการบำบัดทุกข์ และบำรุงสุขให้ประชาชน และพัฒนาประเทศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รวมทั้ง ส่งเสริมการเรียนรู้หลักการทรงงาน การนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการและการพัฒนา ประเทศ เพื่อประโยชน์ในวงกว้าง รวมทั้งเผยแพร่ศาสตร์พระราชทานและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง ไปสู่เวทีโลกเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๑.๒ ต่อยอดการดำเนินการของหน่วยพระราชทานและประชาชน จิตอาสาพระราชทานตามแนวพระราชดำริ ให้เป็นแบบอย่างการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ในพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน แก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชน และพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชน โดยระดมพลังความรัก ความสามัคคี ทั้งของหน่วยงานในพระองค์ หน่วยงานราชการ ภาคเอกชน และชุมชน

๑.๓ สร้างความตระหนักรู้ เผยแพร่ และปลูกฝังให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องและเป็นจริงเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์และพระราชกรณียกิจเพื่อประชาชน ตลอดจนพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์ทุกพระองค์ เพื่อก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างถูกต้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขในบริบทของไทย

๒. การสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศ และความสงบสุขของประเทศ

๒.๑ รักษาและป้องกันอธิปไตยและความมั่นคงภายในของประเทศ ทั้งทางบก ทางทะเล ทางอากาศ รวมทั้งป้องกันและปราบปรามภัยคุกคามต่าง ๆ และภัยคุกคาม รูปแบบใหม่ โดยมุ่งเน้นการสร้างอำนาจกำลังรบที่มีตัวตนและไม่มีตัวตนให้เข้มแข็ง การพัฒนาระบบเตรียมความพร้อมแห่งชาติ ระบบงานข่าวกรอง การจัดการข้อมูลที่เป็นเท็จทางสื่อออนไลน์ และการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านความมั่นคง รวมทั้งพัฒนาระบบการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวมให้มีความพร้อมในการรักษาอธิปไตย ผลประโยชน์ของชาติ และร่วมพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ

๒.๒ ปลูกจิตสำนึก เกียรติภูมิ และศักดิ์ศรีความเป็นชาติไทย การมีจิตสาธารณะและการมีส่วนร่วมทำประโยชน์ให้ประเทศ รักษาผลประโยชน์ของชาติ ความสามัคคีปรองดองและความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ระหว่างกันของประชาชนโดยสถาบันการศึกษาสอดแทรกการปลูกฝังวินัยของคนในชาติหลักคิดที่ถูกต้อง สร้างค่านิยม “ประเทศไทยสำคัญที่สุด” การเคารพกฎหมายและกติกาของสังคม ปรับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้เอื้อต่อการมีคุณธรรม จริยธรรม และจิตสาธารณะ

๒.๓ พัฒนาและเสริมสร้างการเมืองการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่มีธรรมาภิบาล ความรักชาติ และความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน พร้อมทั้งส่งเสริมให้หนักการเมืองมีคุณภาพ เป็นคนดีมีคุณธรรม มีความรู้ความสามารถ เห็นแก่ประโยชน์ของประเทศชาติมากกว่าส่วนตน เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคง

๒.๔ สร้างความสงบและความปลอดภัยตั้งแต่ระดับชุมชน โดยกำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของฝ่าย ระวัง ดูแล และรักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สิน ความสงบสุขของประชาชน และ ปัญหาอาชญากรรมในระดับชุมชนและหมู่บ้าน อย่างต่อเนื่อง และสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับภาครัฐในการ สร้างความปลอดภัยในพื้นที่

๒.๕ แก้ไขปัญหาอาชญากรรมอย่างจริงจังทั้งระบบ ด้วยการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ปราบปราม แหล่งผลิตและเครือข่ายผู้ค้ายาเสพติด โดยเฉพาะผู้มีอิทธิพล และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องอย่างเด็ดขาด ป้องกันเส้นทางการนำเข้าส่งออกโดยร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน การลดจำนวนผู้ค้าและผู้เสพรายใหม่ และให้ ความรู้เยาวชนถึงภัยยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งฟื้นฟู ดูแล รักษาผู้เสพผ่านกระบวนการทางสาธารณสุข

๓. การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

รัฐบาลให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้สถาบันทางสังคมร่วมปลูกฝังค่านิยม และวัฒนธรรมที่ดี รวมทั้ง การทำนุบำรุงศาสนา การอนุรักษ์ ฟื้นฟู ศิลปวัฒนธรรมไทย และการยอมรับ ประเพณี วัฒนธรรมที่ดีที่มีความ หลากหลาย เพื่อสร้างสังคมให้มีคุณภาพ คุณธรรม และอยู่ร่วมกัน ได้อย่างมีความสุข ดังนี้

๓.๑ ส่งเสริมวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของชาติ โดยอนุรักษ์ ฟื้นฟู และเผยแพร่ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ศิลปะ ประเพณี ภูมิปัญญา ภาษาไทย และภาษาถิ่นที่มีอัตลักษณ์และความ หลากหลายผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ของชาติ พร้อมทั้งสนับสนุนการสร้างสรรค์ ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย เพื่อกระตุ้นกระแสนิยมวัฒนธรรมไทย พัฒนาต่อยอดและสร้างมูลค่าเพิ่มในภาค ธุรกิจและอุตสาหกรรมอย่างเหมาะสม

๓.๒ ปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดีทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม กตัญญู ความซื่อสัตย์ การมีวินัย เคารพกฎหมาย มีจิตสาธารณะและการมีส่วนร่วมทำประโยชน์ให้ประเทศ และเป็นพลเมืองที่ดี โดยส่งเสริมให้ สถาบันการศึกษา ภาคประชาสังคม และชุมชนเป็นฐานในการบ่มเพาะ ส่งเสริมให้ภาคเอกชนดำเนินธุรกิจอย่างมี ธรรมภิบาล ให้สื่อมีบทบาทกระตุ้นและสร้างความตระหนักในค่านิยมที่ดี รวมถึงผลิตสื่อที่มีคุณภาพและมีความ รับผิดชอบ และเปิดพื้นที่สาธารณะให้ประชาชนได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์

๓.๓ ทำนุบำรุงศาสนาให้มีความเข้มแข็ง ส่งเสริมสถาบันศาสนาทุกศาสนาให้มีบทบาทในการเผยแผ่ หลักคำสอนที่ดีงาม ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และเสริมสร้างความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิต จิตใจ และ พัฒนาสังคมให้มีความสามัคคี โปร่งใส และยั่งยืน และให้พุทธศาสนิกชนเข้าถึงแก่นแท้คำสอนของพระพุทธเจ้า และสามารถนำมาปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้

๓.๔ สร้างความรู้ ความเข้าใจในขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ของประเทศเพื่อนบ้าน ยอมรับ และเคารพในประเพณี วัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ และชาวต่างชาติที่มีความหลากหลาย ในลักษณะพหุสังคมที่ อยู่ร่วมกัน โดยสนับสนุนการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศควบคู่กับการส่งเสริม สร้างสรรค์งานศิลปวัฒนธรรมที่เป็น สาธารณะ เพื่อการเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมโลก

๔. การสร้างบทบาทของไทยในเวทีโลก

๔.๑ สร้างบทบาทที่สร้างสรรค์ของไทยในภูมิภาคและเวทีโลก ดำเนินความสัมพันธ์ทางการทูต กับประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ และในเวทีโลกอย่างสมดุลและมีเสถียรภาพ บนพื้นฐานของหลักการการไว้เนื้อเชื่อใจ กัน การเคารพซึ่งกันและกัน และการสร้างผลประโยชน์ร่วมกัน เน้นย้ำความสำคัญของการเป็นหุ้นส่วน ยุทธศาสตร์การพัฒนาและส่งเสริมบทบาท ที่สร้างสรรค์ของไทยในประชาคมโลก รวมทั้งมีบทบาทในการ ขับเคลื่อนการพัฒนาภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในกรอบสหประชาชาติ

๔.๒ เสริมสร้างความเป็นปึกแผ่นของอาเซียน ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยเฉพาะภายใต้การเป็นประธานอาเซียนของไทย ผลักดันให้เกิดความร่วมมือที่เป็นรูปธรรม ระหว่างประเทศ

สมาชิกอาเซียน และระหว่างอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ตามแนวคิด “ร่วมมือ ร่วมใจ ก้าวไกล ยั่งยืน” และเป็นแกนกลางของอาเซียนในการสนับสนุนให้เกิดสันติสุขและความเจริญก้าวหน้าที่ยั่งยืนในภูมิภาค

๔.๓ ส่งเสริมความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรม ภายใต้กรอบความร่วมมือต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การแสวงหาโอกาสทางการค้า การลงทุน องค์กรความรู้และนวัตกรรมกับประเทศที่มีศักยภาพในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก สนับสนุนการขยายธุรกิจในสาขาที่ผู้ประกอบการไทยมีศักยภาพ ส่งเสริมความร่วมมือทางวัฒนธรรมของไทยด้วยการส่งเสริมเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ ศิลปวัฒนธรรม เพื่อสร้างการรับรู้ที่กว้างขวางมากขึ้นในเวทีโลก

๔.๔ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านความมั่นคง เพื่อรับมือกับภัยความมั่นคงในรูปแบบใหม่ อาทิ ความมั่นคงทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ อาชญากรรมข้ามชาติ ความมั่นคงปลอดภัยทางทะเล การโยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ และปัญหาข้ามชาติที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนไทยและความมั่นคงของมนุษย์

๔.๕ ขับเคลื่อนงานการทูตเชิงรุกเพื่อประชาชน เพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ของคนไทย แรงงานไทย และภาคเอกชนไทยในต่างประเทศ ส่งเสริมบทบาทของชุมชนไทยในการร่วมเชิดชูผลประโยชน์ของไทยในต่างประเทศ

๕. การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย

๕.๑ เศรษฐกิจมหภาค การเงินและการคลัง

๕.๑.๑ ดำเนินนโยบายการเงินการคลังเพื่อให้เศรษฐกิจไทยสามารถตอบสนองต่อความผันผวนของเศรษฐกิจโลก โดยการบริหารเศรษฐกิจมหภาคให้มีเสถียรภาพ เอื้ออำนวยต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจในภาพรวมและการเจริญเติบโตของธุรกิจทุกระดับ สนับสนุนการนำเทคโนโลยีทางการเงินเข้ามาให้บริการและพัฒนาขีดความสามารถสถาบันการเงินไทย เพื่อรองรับการแข่งขันและการเปลี่ยนแปลงกฎกติกาสากล เร่งขยายการเข้าถึงบริการทางการเงินควบคู่ไปกับการให้ความรู้ทางการเงิน ตลอดจนสนับสนุนการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อเพิ่มโอกาสในการได้รับสินเชื่อและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารสินเชื่อสำหรับผู้มีรายได้น้อย และผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม

๕.๑.๒ กำกับดูแลวินัยการเงินการคลัง โดยติดตามกำกับดูแล หน่วยงานภาครัฐดำเนินการตามกฎหมายวินัยการเงินการคลังของรัฐอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะการดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการที่ก่อให้เกิดภาระต่องบประมาณหรือภาระทางการคลังในอนาคต โดยจัดทำประมาณการรายจ่ายแหล่งเงินที่ใช้ตลอดระยะเวลาดำเนินการ และประโยชน์ที่จะได้รับ การรายงานทางการเงินประจำปี เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบในการใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดิน รวมถึงการกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดที่ชัดเจนในการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่นักลงทุนในพื้นที่ และอุตสาหกรรมที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

๕.๑.๓ ปฏิรูปโครงสร้างรายได้ภาครัฐ เร่งปรับโครงสร้างการจัดเก็บรายได้ภาครัฐ ทั้งในส่วนของรายได้ภาษีและรายได้จากทรัพย์สินของรัฐ ผ่านการขยายฐานภาษี การปรับปรุงอัตราภาษี การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์และฐานข้อมูลขนาดใหญ่ รวมถึงศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งหน่วยงานจัดเก็บภาษีกึ่งอิสระ การทบทวนค่าลดหย่อนหรือมาตรการภาษีที่ไม่จำเป็นและไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจ การปราบปรามผู้หลบเลี่ยงภาษี และการพัฒนาภาษีประเภทใหม่ๆ ให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีและการค้าในยุคดิจิทัล รวมถึงการเร่งบริหารจัดการทรัพย์สินของรัฐให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศ เพื่อให้ระบบการจัดเก็บรายได้ของรัฐช่วยสร้างความเท่าเทียม ความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำ ตลอดจนสนับสนุนให้ภาคเอกชนมีความสามารถในการแข่งขัน เพื่อส่งเสริมการขยายตัวทางเศรษฐกิจ รักษาความสมดุลและความยั่งยืนทางการคลัง

๕.๑.๔ ปฏิรูประบบการออม โดยจัดให้มีระบบการออม เพื่อการเกษียณอายุอย่างทั่วถึง พัฒนาตลาดเงินและตลาดทุนให้เป็นแหล่งเงินทุนแก่ผู้ประกอบการ และเป็นช่องทางออมของประชาชน พร้อมทั้งพัฒนาเครื่องมือทางการเงินที่จะส่งเสริมให้คนไทยทุกคนเข้าสู่ระบบการออมและการลงทุนระยะยาวให้สามารถรองรับพฤติกรรม และวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป พัฒนาระบบสถาบันการเงินให้มีเสถียรภาพและลดต้นทุน

พัฒนาขีดความสามารถในการดำเนินงานขององค์กรการเงินชุมชนและสหกรณ์ทุกระดับ และพัฒนาความรู้พื้นฐานทางการเงินแก่ประชาชน ตลอดจนการกำกับดูแลระบบสถาบันการเงิน ให้มีความมั่นคง

๕.๑.๕ สร้างแพลตฟอร์มเพื่อใช้ในการออกแบบนวัตกรรมเชิงนโยบายที่มีเครื่องมือและเทคนิคสมัยใหม่ต่าง ๆ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการออกแบบนโยบายและมาตรการ เพื่อให้สามารถกำหนดนโยบายที่สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปได้ อย่างทันท่วงที

๕.๒ พัฒนาภาคอุตสาหกรรม

๕.๒.๑ พัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว [Bio-Circular-Green (BCG) Economy] โดยนำความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาพัฒนาต่อยอดและสร้างมูลค่าเพิ่ม จากทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมในการผลิตสินค้าเกษตรอุตสาหกรรม และบริการของท้องถิ่น ปรับระบบการบริหารจัดการการผลิตและระบบโลจิสติกส์ ส่งเสริมการใช้พลังงาน ทดแทน การใช้ประโยชน์จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาเพิ่มมูลค่า การบริหารจัดการของเสียอุตสาหกรรมและขยะแบบคลัสเตอร์ระหว่างอุตสาหกรรมและชุมชนในแต่ละพื้นที่ของจังหวัด กลุ่มจังหวัด เพื่อลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับกฎระเบียบ ทางด้านสิ่งแวดล้อมในระดับประเทศและระหว่างประเทศ

๕.๒.๒ พัฒนาอุตสาหกรรมไทยให้สามารถตอบสนองการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีหรือแนวโน้มการค้าโลก โดยคำนึงถึงศักยภาพ ความสามารถในการแข่งขัน แนวโน้มความต้องการของตลาดในประเทศและตลาดโลก เพื่อให้อุตสาหกรรมไทยมีระดับ ผลผลิตที่สามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก สร้างนวัตกรรมใหม่ที่มีมูลค่าสูงในอุตสาหกรรมที่มี ศักยภาพ และอุตสาหกรรมอนาคต อาทิ อุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการพัฒนาระบบคมนาคมของประเทศ อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความมั่นคงของประเทศ อุตสาหกรรมอวกาศ พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม ตลอดจนห่วงโซ่อุปทานให้สามารถใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขัน

๕.๒.๓ สร้างกลไกสนับสนุนการพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการรายใหม่ โดยการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเข้าถึงเทคโนโลยี การวิจัย และนวัตกรรม การปรับปรุงกฎระเบียบให้เอื้อต่อการพัฒนาผู้ประกอบการ การเข้าถึงแหล่งเงิน การพัฒนาศูนย์ทดสอบหรือวิจัยและออกแบบที่ได้มาตรฐานสากล และการใช้สถาบันการศึกษาที่มีอยู่ในพื้นที่มาสนับสนุนด้านการวิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มคุณค่าให้กับสินค้าและบริการ

๕.๒.๔ พัฒนาระบบและกลไกภาครัฐและสภาพแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพในการสนับสนุนผู้ประกอบการ โดยการจัดทำแพลตฟอร์มที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม และกลุ่มวิสาหกิจเริ่มต้นในการสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์ด้วยการใช้นวัตกรรม การพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน การตลาด และการบัญชี เพิ่มประสิทธิภาพของระบบบ่มเพาะผู้ประกอบการและสถาบันเฉพาะทางต่าง ๆ ให้สามารถเป็นกลไกหลักที่เข้มแข็งในการร่วมมือกับสถาบันการศึกษา เพื่อพัฒนาและบ่มเพาะศักยภาพผู้ประกอบการในการสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์

๕.๓ พัฒนาภาคเกษตร

๕.๓.๑ รักษาเสถียรภาพราคาสินค้าเกษตรและรายได้ให้กับเกษตรกรในสินค้าเกษตรสำคัญ อาทิ ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์ม อ้อย และข้าวโพด โดยผ่านเครื่องมือและมาตรการที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพ ไม่เป็นภาระกับงบประมาณแผ่นดินเกินสมควร จัดให้มีระบบประกันภัยสินค้าเกษตร การพัฒนาระบบตลาดที่เชื่อมโยงผลผลิตของเกษตรกรถึงผู้ประกอบการแปรรูปและผู้บริโภคอย่างเป็นธรรม การใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือในการขยายและเข้าถึงตลาดในรูปแบบต่าง ๆ การอำนวยความสะดวกทางการค้า และการพัฒนาระบบโลจิสติกส์การเกษตรที่มีประสิทธิภาพ

๕.๓.๒ ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่เหมาะสม และไม่ก่อให้เกิดภาระทางการเงิน การคลังของภาครัฐ โดยจัดให้มีมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มรายได้และลดต้นทุนการเกษตรครบวงจร ตั้งแต่ การปรับโครงสร้างต้นทุนการผลิต อาทิ เมล็ดพันธุ์ พื้นที่เพาะปลูก ปุ๋ย เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร แหล่ง น้ำ และระบบไฟฟ้าเพื่อการเกษตร การลดภาระหนี้สินโดยให้เกษตรกรเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบที่มีต้นทุนต่ำ การลดความเสี่ยงจากราคาพืชผลทางการเกษตร การพัฒนาทักษะอาชีพเสริมรายได้ รวมทั้ง การวิจัยพัฒนา เทคโนโลยีการเกษตรเพื่อเพิ่มผลผลิต และการปรับเปลี่ยนการผลิตให้เหมาะสมกับฐานทรัพยากรในพื้นที่และความ ต้องการของตลาด นำระบบข้อมูลสารสนเทศการเกษตร ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการจัดเขตพื้นที่เกษตรกรรม (zoning) และส่งเสริมกลไกอาสาสมัครเกษตร หมู่บ้าน รวมทั้งระบบการบริหารจัดการเชิงรุกมาใช้ในการบริหารจัดการ การผลิตสินค้าเกษตร ให้เหมาะสมกับพื้นที่

๕.๓.๓ พัฒนาองค์กรเกษตรกรและเกษตรกรรุ่นใหม่ โดยเพิ่มทักษะการประกอบการและพัฒนา ความเชื่อมโยงของกลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และสหกรณ์ในทุกระดับ โดยเฉพาะด้านการตลาด การค้า ออนไลน์ ระบบบัญชี เพื่อขยายฐานการผลิตและฐานการตลาดของสถาบันเกษตรกรให้เข้มแข็ง มีความสามารถในการ แข่งขัน รวมทั้งการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ไปสู่เกษตรกรอัจฉริยะ เพื่อการพัฒนาภาคเกษตรได้อย่างมั่นคง ต่อไปในอนาคต

๕.๓.๔ ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร เพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตให้กับ เกษตรกร โดยใช้ประโยชน์จากฐานความหลากหลายทางชีวภาพ การลด ละ เลิกใช้ยาปราบศัตรูพืชโดยเร็ว โดย ต้องจัดหาสารทดแทนที่มีประสิทธิภาพเพียงพอและเป็นที่ยอมรับของเกษตรกร การส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่มี มูลค่าเพิ่มและโอกาสทางเศรษฐกิจ อาทิ เกษตรอินทรีย์ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ และเกษตรแปรรูป เพื่อต่อยอดไปสู่เกษตรอุตสาหกรรม ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีในการ พัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ รวมทั้งส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพ มาตรฐานและความปลอดภัย

๕.๓.๕ ดูแลเกษตรกรผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในที่ดินทำกิน แหล่งเงินทุน โครงสร้างพื้นฐาน และปัจจัยการผลิตต่าง ๆ รวมทั้ง ลดดูแลและลดความเสียหายจากการทำการเกษตรในพื้นที่ ประสบภัยทางธรรมชาติซ้ำซาก โดยกำหนดเขตพื้นที่เกษตรกรรม (zoning)

๕.๓.๖ ส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าเป็นพืชเศรษฐกิจ โดยการสนับสนุนพันธุ์กล้าไม้ และให้ความรู้ในการ บริหารจัดการเชิงพาณิชย์อย่างเหมาะสม ทั้งในด้านการปลูก บำรุงรักษา ดูแล และการแปรรูปเพื่อสร้าง มูลค่าเพิ่ม ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรมีรายได้ให้แก่เกษตรกรอีกทางหนึ่ง

๕.๓.๗ ส่งเสริมการทำปศุสัตว์ให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยส่งเสริมการตลาด วิจัยและพัฒนา พันธุ์สัตว์เศรษฐกิจ และสัตว์พื้นบ้าน อาทิ โคเนื้อ แพะ และแกะ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม พัฒนามาตรฐานการผลิตและ คุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากลและสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคทั้ง ภายในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งสนับสนุนการส่งออกผลิตภัณฑ์ดังกล่าวไปสู่ตลาดโลก

๕.๓.๘ พื้นฟูและสนับสนุนอาชีพการทำประมงให้เกิดความยั่งยืน บนพื้นฐานของการรักษา ทรัพยากรทางการประมงและทรัพยากรทางทะเลให้มีความสมบูรณ์อย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มขีดความสามารถการทำ ประมงอย่างถูกต้องในกลุ่มประมงพื้นบ้านและเชิงพาณิชย์ การเข้าถึงแหล่งทุนเพื่อเพิ่มศักยภาพในการสร้างรายได้ และลดต้นทุนการทำประมง ลดอุปสรรคในการประกอบอาชีพ ส่งเสริมการรวมกลุ่มประมงชายฝั่งและประมง พื้นบ้าน เพื่อสร้างพลังในการประกอบอาชีพควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ในพื้นที่ และเร่งพัฒนาการเพาะเลี้ยงในทะเล ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ประโยชน์เชิงพื้นที่ รวมถึงการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรม จากภูมิปัญญาในการแปรรูป มาเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และสินค้าประมง

๕.๔ พัฒนาภาคการท่องเที่ยว

๕.๔.๑ พัฒนาคุณภาพและความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว โดยส่งเสริมพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพระดับโลกที่มีเอกลักษณ์โดดเด่น บนพื้นฐานของวัฒนธรรมไทย การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการจัดการขยะและของเสียเพื่อให้เกิดความยั่งยืนของระบบนิเวศสิ่งแวดล้อมและชุมชนท้องถิ่น รวมทั้งพัฒนาการท่องเที่ยวในรูปแบบหลายประเทศจุดมุ่งหมายเดียวกัน การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในเชิงกลุ่มพื้นที่เมืองหลักและเมืองรองที่มีศักยภาพ การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ การท่องเที่ยวเรือสำราญ และการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

๕.๔.๒ ดึงดูดนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ รายได้สูง โดยมุ่งเน้นขยายตลาดคุณภาพพร้อมกับรักษาตลาดเดิม รวมทั้งนำระบบดิจิทัลมาใช้ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕.๔.๓ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว อาทิ ธุรกิจสปา และแพทย์แผนไทย ผลิตภัณฑ์ยาและสมุนไพรไทย เพื่อสร้างความหลากหลายของสินค้า และสร้างโอกาสการขยายฐานการผลิตและการตลาดในระดับภูมิภาค ตลอดจนส่งเสริมธุรกิจบริการที่มีศักยภาพสู่ระดับสากล

๕.๔.๔ ดูแลความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวอย่างเข้มงวด โดยเพิ่มมาตรฐานการดูแลรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวจากอาชญากรรม การฉ้อฉล และอุบัติเหตุที่เกิดจากความบกพร่องของผู้ประกอบการ เพิ่มความเข้มงวดในการดูแลรักษาความปลอดภัย และให้บริการนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะบริเวณแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำหรือทางทะเล เกาะ หมู่เกาะ ถ้ำ และน้ำตก อำนวยความสะดวกและบูรณาการความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพ

๕.๔.๕ ส่งเสริมให้เกิดการกระจายรายได้จากธุรกิจท่องเที่ยวสู่ชุมชน โดยพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจให้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาความเชื่อมโยงระหว่างธุรกิจหลัก ธุรกิจรอง ธุรกิจสนับสนุนและการพัฒนาเชื่อมโยงในเชิงกลุ่มพื้นที่ที่มีศักยภาพ รวมทั้งพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ของท้องถิ่น ชุมชน และสถาบันการศึกษา เพื่อสนับสนุนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาและทำธุรกิจการท่องเที่ยวในพื้นที่ให้มากขึ้น อาทิ การพัฒนาภูมิภาคพิเศษ

๕.๕ พัฒนาการค้าการลงทุนเพื่อมุ่งสู่การเป็นชาติการค้า การบริการและการลงทุนในภูมิภาค

๕.๕.๑ ส่งเสริมการค้าชายแดนและแก้ไขปัญหาสินค้าชายแดน เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากการเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐาน และพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนที่ได้พัฒนาไว้แล้ว และให้บริการการค้าเงิน ธุรกิจแก่นักลงทุนและผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมแบบเบ็ดเสร็จให้เข้าไปลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน โดยระยะแรกจะมุ่งเน้นสนับสนุนให้ผู้ประกอบการไทยแสวงหาโอกาสทางการค้า การลงทุน หรือขยายฐานการผลิตและการตลาดในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน ในรูปแบบฐานการผลิตและตลาดร่วม เพื่อใช้ประโยชน์จากแนวโน้มการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่องและแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ตลอดจนความได้เปรียบของค่าจ้างแรงงาน

๕.๕.๒ ส่งเสริมธุรกิจการค้าปลีกพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) ข้ามพรมแดน โดยส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาสินค้าและบริการของผู้ประกอบการรายย่อยให้เหมาะสมสำหรับการค้าออนไลน์ข้ามพรมแดน เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาดให้ผู้บริโภคในประเทศเพื่อนบ้านสามารถเข้าถึงสินค้าและบริการได้โดยตรง พร้อมทั้งพัฒนาแพลตฟอร์มที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมผ่านระบบดิจิทัลทั้งทางการตลาด การเงิน และระบบโลจิสติกส์

๕.๕.๓ ปรับปรุงระบบบริหารจัดการการนำเข้าส่งออกสินค้าบริเวณด่านชายแดน เร่งรัดการจัดรูปแบบการพัฒนาและบูรณาการการบริหารจัดการพื้นที่ด่านชายแดนสำคัญ เช่น ด่านศุลกากร ด่านปศุสัตว์ คลังสินค้า และพื้นที่ต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถสนับสนุนการค้า การลงทุน และการอำนวยความสะดวกทางการค้า

โดยลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่รัฐให้น้อยที่สุด รวมทั้งสนับสนุนผู้ประกอบการในพื้นที่ให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มจากกิจกรรมนำเข้าสู่ออกสินค้าบริเวณด่านชายแดน

๕.๖ พัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐาน

๕.๖.๑ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมให้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศและสามารถรองรับการขนส่งและการเดินทางต่อเนื่องหลายรูปแบบได้อย่างไร้รอยต่อ สานต่อการพัฒนารถไฟความเร็วสูง และเริ่มต้นการปรับปรุงระบบรถไฟขนาดราง ๑ เมตร ให้เป็นระบบไฟฟ้าเพื่อสนับสนุนให้เป็นโครงข่ายหลักในการเดินทางและขนส่งสินค้าของประเทศ และให้ความสำคัญกับการบูรณาการการพัฒนาของระบบขนส่งกับการพัฒนาพื้นที่และเมือง การพัฒนาขีดความสามารถของผู้ให้บริการภาคขนส่งและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง การเชื่อมโยง แหล่งท่องเที่ยว การกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยทางถนนที่สอดคล้องประสานกันระหว่างระบบการเตือนภัย การช่วยเหลือกู้ภัย และการช่วยเหลือเยียวยาผู้ประสบภัยที่มีประสิทธิภาพ

๕.๖.๒ แก้ไขปัญหาจราจรติดขัดในพื้นที่เขตเมือง โดยการพัฒนาระบบขนส่งมวลชนสาธารณะที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละพื้นที่ โดยเฉพาะเมืองหลักในภูมิภาค การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการควบคุม สั่งการจราจรและวางแผนการเดินทาง การกวดขันวินัยจราจร และการจัดระเบียบที่จอดรถ โดยเฉพาะการจัดให้มีที่จอดรถใต้ดินและบนดินเพิ่มเติม ทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน พร้อมทั้ง พัฒนาทางเท้า ทางจักรยาน และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้สามารถรองรับความต้องการเดินทางเพื่อคนทั้งมวล (Universal Design) เพื่อให้ประชาชนมีทางเลือกในการเดินทางได้อย่างทั่วถึงและรวดเร็ว

๕.๖.๓ เสริมสร้างความมั่นคงทางด้านพลังงานให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยกระจายชนิดของเชื้อเพลิงทั้งจากฟอสซิลและจากพลังงานทดแทนอย่างเหมาะสม สนับสนุนการผลิตและการใช้พลังงานทดแทนตามศักยภาพของแหล่งเชื้อเพลิงในพื้นที่ เปิดโอกาสให้ชุมชนและประชาชนมีส่วนร่วมในการผลิตและบริหารจัดการพลังงาน ส่งเสริมให้มีการใช้น้ำมันดีเซลหมุนเร็ว B20 และ B100 เพื่อเพิ่มการใช้ น้ำมันปาล์มดิบ และจัดทำแนวทางการใช้มาตรฐานน้ำมัน EURO5 ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีด้านพลังงาน อาทิ เทคโนโลยีระบบไฟฟ้าอัจฉริยะ เทคโนโลยียานยนต์ไฟฟ้า และระบบกักเก็บพลังงาน รวมทั้งสนับสนุนให้เกิดโครงสร้างตลาดไฟฟ้ารูปแบบใหม่ อาทิ แพลตฟอร์มตลาดกลางซื้อขายพลังงานไฟฟ้า ตลอดจนโครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้ารูปแบบใหม่ อาทิ ระบบหักลบหน่วยไฟฟ้าสุทธิ พร้อมทั้งปรับปรุงระบบการกำกับดูแลกิจการด้านพลังงานให้มีการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม ราคาพลังงานสะท้อนต้นทุนที่แท้จริง ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและแบบธุรกิจด้านพลังงานในอนาคต ดำเนินการให้มีการสำรวจและค้นหาแหล่งพลังงานใหม่ และร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ในการพัฒนาพลังงาน

๕.๖.๔ ยกระดับโครงข่ายระบบไฟฟ้าและพลังงานให้มีความทันสมัย ทัวถึง เพียงพอ มั่นคง และมีเสถียรภาพ โดยจัดทำแผนการพัฒนาระบบโครงข่ายไฟฟ้าอัจฉริยะทั้งระบบให้สามารถรองรับเทคโนโลยีด้านพลังงานสมัยใหม่ในอนาคต มุ่งเน้นการพัฒนาโครงข่ายภายในประเทศให้เชื่อมต่อระบบเชิงเศรษฐกิจภาคตะวันตก ตะวันออกเหนือ และใต้ เพื่อให้สามารถบริหารจัดการระบบไฟฟ้าและพลังงานระหว่างพื้นที่ต่าง ๆ ได้อย่างมั่นคงและมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะในภาคการผลิต

๕.๖.๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำประปา โดยพัฒนาแหล่งน้ำดิบ และใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการผลิตและการบริหารจัดการระบบประปาเพื่อลดน้ำสูญเสีย พัฒนาคุณภาพน้ำประปา ขยายเขตการจ่ายน้ำประปาให้ครอบคลุมพื้นที่ภูมิภาคและแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ และสร้างจิตสำนึกของประชาชนในการใช้น้ำอย่างประหยัด

๕.๖.๖ แก้ปัญหาระบบระบายน้ำและระบบบำบัดน้ำเสีย โดยพัฒนาระบบระบายน้ำ ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและเครื่องจักรอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง ให้สามารถระบายน้ำออกจากพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งรณรงค์ให้ประชาชนไม่ทิ้งขยะหรือของเหลือใช้ลงในท่อระบายน้ำ แม่น้ำ และทะเล รวมทั้งพัฒนาระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียในเขตเมือง โดยใช้หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายในการบริหารจัดการน้ำเสีย

๕.๗ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลและการมุ่งสู่การเป็นประเทศอัจฉริยะ

๕.๗.๑ รักษาคลื่นความถี่และสิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียม อันเป็นสมบัติของชาติให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชน และลงทุนในอินเทอร์เน็ต เกตเวย์ และเทคโนโลยีสื่อสารไร้สายในระบบ 5G เพื่อให้การติดต่อสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ตเป็นไปอย่างต่อเนื่อง รองรับการเชื่อมต่อจำนวนมากและแอปพลิเคชันต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ และสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ สนับสนุนนโยบายด้านสังคม อาทิ การบริการด้านการศึกษา และการบริการด้านสาธารณสุข ตลอดจนสร้างโอกาสการพัฒนาอาชีพของประชาชน

๕.๗.๒ พัฒนาการอำนวยความสะดวกเพื่อสนับสนุนธุรกิจ การค้า การนำเข้าส่งออก และโลจิสติกส์ในรูปแบบดิจิทัล โดยพัฒนาการค้าในรูปแบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ให้สามารถเชื่อมโยงการค้า การชำระเงิน และการขนส่งสู่ระบบออนไลน์ และให้ความสำคัญกับการใช้ประโยชน์จากการแบ่งปันทรัพยากรหรือพื้นที่ในการขนส่งสินค้า พร้อมทั้งนำเทคโนโลยีนวัตกรรมเข้ามาใช้ในการดำเนินงาน อาทิ ระบบโครงข่ายในการเก็บบัญชีธุรกรรมออนไลน์ ระบบปัญญาประดิษฐ์ ระบบอินเทอร์เน็ตในทุกสิ่ง (Internet of Things: IoT) และระบบข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ตลอดจนเร่งรัดการพัฒนาระบบเชื่อมโยงระบบเครือข่ายข้อมูล ในกระบวนการนำเข้าส่งออกและโลจิสติกส์ในลักษณะเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียวให้สมบูรณ์ และสอดคล้องกับมาตรฐานสากล

๕.๗.๓ ส่งเสริมการค้าในรูปแบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเพิ่มโอกาสให้ผู้ประกอบการรายย่อย ทั้งในภาคการผลิตและบริการในการเข้าถึงตลาด โดยการสร้างความเชื่อมั่นระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย และมุ่งให้เกิดการค้าผ่านช่องทางออนไลน์ ด้วยการทบทวนกฎหมายเพื่อยกระดับมาตรฐานด้านความปลอดภัยไซเบอร์ การคุ้มครองผู้บริโภค รวมทั้งการแก้ไขปัญหาการค้าเงินธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมความสามารถของผู้ประกอบการไทยที่ให้บริการแพลตฟอร์มการค้าออนไลน์ พัฒนาอุตสาหกรรมและบริการที่เกี่ยวข้อง อาทิ โลจิสติกส์ และระบบการชำระเงินให้ได้มาตรฐานสากล เชื่อมโยง และบูรณาการฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการ รวมถึงส่งเสริมการค้ากับคู่ค้าที่มีมาตรฐานและเอื้อต่อการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการทุกขนาด ตลอดจนช่วยเสริมสร้างโอกาสทางธุรกิจของกิจการบริษัทการค้าระหว่างประเทศในประเทศไทย รวมทั้งยกระดับมาตรฐานร้านค้าปลีกให้เข้าสู่การค้าออนไลน์ เพื่อลดผลกระทบจากพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป

๕.๘ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม

๕.๘.๑ พัฒนาสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศที่เอื้อต่อการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม ที่สามารถเชื่อมโยงกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลต่อการพัฒนาต่อยอดจากผลการวิจัยให้นำไปใช้ในเชิงพาณิชย์ได้ โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น และมีกลไกดำเนินการที่บูรณาการทั้งระบบ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการตลอดห่วงโซ่มูลค่าให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันที่สูงขึ้น พร้อมทั้งพัฒนาระบบข้อมูลและตัวชี้วัดภายใต้กรอบขีดความสามารถในการแข่งขันด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม

๕.๘.๒ สร้างระบบจัดการข้อมูลเพื่อรองรับการบริหารจัดการงานวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการบูรณาการและเชื่อมโยงระบบงานวิจัยของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเป็นเอกภาพในการส่งเสริมการค้าเงินงานด้านการวิจัยที่ต่อยอด ไปสู่การสร้างนวัตกรรมของประเทศ รวมทั้งการปรับปรุงกฎระเบียบให้เอื้อต่อการต่อยอดงานวิจัย สู่การเพิ่มมูลค่าในเชิงพาณิชย์

๕.๘.๓ เสริมสร้างการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐาน ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด มุ่งเน้นการพัฒนาาระบบ คุณภาพและมาตรฐานที่เป็นปัจจัยนำไปสู่การสร้างงานวิจัย และนวัตกรรมที่มีมูลค่าสูง และสามารถนำไปใช้ได้จริง และใช้วัตถุดิบจากภายในประเทศให้มากที่สุด

๕.๘.๔ สนับสนุนการพัฒนาโรงงาน ห้องปฏิบัติการต้นแบบ ที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรมในระดับต้นน้ำ โดยเฉพาะโรงงานและห้องปฏิบัติการนำร่อง ที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการในการพัฒนาเศรษฐกิจภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว [Bio-Circular-Green (BCG) Economy] และสนับสนุนให้เกิดการลงทุนจากภาคธุรกิจเอกชนไปพร้อมกัน

๕.๙ ขับเคลื่อนเศรษฐกิจยุคใหม่

๕.๙.๑ พัฒนาระบบนิเวศเพื่อรองรับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจยุคใหม่ อาทิ เศรษฐกิจแบบแบ่งปัน (Sharing Economy) เศรษฐกิจดิจิทัล เศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว เศรษฐกิจสร้างสรรค์ และเศรษฐกิจวัฒนธรรม พร้อมทั้ง ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนให้ผู้ประกอบการยุคใหม่สามารถพัฒนาแอปพลิเคชัน นวัตกรรม สินค้าและบริการที่หลากหลายเพื่อตอบสนองต่อความต้องการ ของผู้บริโภคและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เพื่อสร้างคุณค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์และก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มให้กับเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวม

๕.๙.๒ เร่งรัดพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมทั้งในภาคการผลิตและบริการให้สามารถแข่งขันได้ โดยการพัฒนาทักษะความเป็นผู้ประกอบการให้สามารถใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจ สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและตลาดรวมทั้งสนับสนุนการเติบโตของวิสาหกิจเริ่มต้น โดยพัฒนาระบบนิเวศที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินธุรกิจ โดยเฉพาะในด้านสิทธิประโยชน์ แหล่งเงินทุน แรงงานคุณภาพ กฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้ประกอบการมีความสามารถในการแข่งขันและขยายตลาดสู่ต่างประเทศได้ และเป็นแรงขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจใหม่ของประเทศไทยในระยะต่อไป

๕.๙.๓ ส่งเสริมเยาวชนและบทบาทสตรีในการเป็นผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ โดยการสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมผ่านการศึกษา และการเพิ่มช่องทางในการเข้าถึงเทคโนโลยี แหล่งเงิน และการระดมทุน เพื่อกระตุ้นและเปิดโอกาสให้เยาวชนสามารถนำเสนอแนวคิด พัฒนาแอปพลิเคชัน นวัตกรรม และดำเนินธุรกิจได้ด้วยตนเอง

๕.๙.๔ ดึงดูดบุคลากรที่มีทักษะสูงเข้ามาช่วยบ่มเพาะผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ของไทย โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการพัฒนาธุรกิจนวัตกรรมขั้นสูง และเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ของไทยสามารถทำงานร่วมกับนักวิจัยในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันวิจัยและพัฒนา ปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ ให้เอื้อต่อการพัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูง

๖. การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค

๖.๑ ส่งเสริมพื้นที่ เศรษฐกิจพิเศษ เพื่อเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของเอเชีย

๖.๑.๑ พัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกอย่างต่อเนื่อง โดยพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานที่ทันสมัยให้เป็นไปตามเป้าหมาย พัฒนาพื้นที่โดยรอบให้เป็นเมืองมหานครการบิน ศูนย์กลางทางการแพทย์ของเอเชีย และเมืองอัจฉริยะที่มีความน่าอยู่ และทันสมัยระดับนานาชาติ ยกระดับภาคการเกษตรให้เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม คมนาคม ดิจิทัล วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และเร่งพัฒนาบุคลากร รวมทั้งทบทวนกฎระเบียบ เพื่อรองรับและส่งเสริมอุตสาหกรรมเป้าหมายที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงอย่างโปร่งใสและเป็นธรรม

๖.๑.๒ ส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ และการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งและโลจิสติกส์ เพื่อเพิ่มช่องทางการส่งออกสินค้าทางทะเลของประเทศ และของภาคใต้ โดยเฉพาะการส่งออกไปยังเอเชียใต้ พัฒนาการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ฝั่งอันดามันกับฝั่ง อ่าวไทย และพัฒนาอุตสาหกรรมฐานชีวภาพและการแปรรูปการเกษตรจากทรัพยากรในพื้นที่และประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม และการพัฒนาเมืองน่าอยู่

๖.๑.๓ เพิ่มพื้นที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจแห่งใหม่ในภูมิภาค อาทิ การพัฒนาเศรษฐกิจหลักเชิงพื้นที่ ในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พื้นที่เศรษฐกิจฐานชีวภาพ และพื้นที่ที่มีความได้เปรียบเชิงที่ตั้งที่สามารถพัฒนาเป็นฐานอุตสาหกรรมในอนาคต โดยพัฒนาให้สอดคล้องกับศักยภาพและโอกาสของพื้นที่ สนับสนุน การมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องในการยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชน ในพื้นที่ รวมทั้ง การจัดการผลกระทบที่อาจมีต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๖.๑.๔ เร่งขับเคลื่อนการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนอย่างต่อเนื่อง โดยสนับสนุน และยกระดับการพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ใช้เทคโนโลยีสูงขึ้น สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และเป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม ทบทวนการให้สิทธิประโยชน์ด้านการลงทุนให้เหมาะสมกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจตามศักยภาพ พื้นที่ พัฒนาเมืองชายแดนให้มีความน่าอยู่ รวมทั้งใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการดูแลด้านความมั่นคงและรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ และส่งเสริมให้ภาคประชาชนและภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเขต พัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

๖.๒ ส่งเสริมและเร่งรัดการพัฒนาเมืองอัจฉริยะน่าอยู่ทั่วประเทศ โดยมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาเมือง ศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของประเทศ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล จังหวัดเชียงใหม่ นครราชสีมา ขอนแก่น เมืองในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก สงขลา และภูเก็ต ภายใต้แนวคิดการขับเคลื่อนการพัฒนาเมือง อัจฉริยะและเมืองน่าอยู่ที่มีระบบ เศรษฐกิจดิจิทัล โครงสร้างพื้นฐานทางสังคม และพื้นที่สีเขียวที่เพียงพอ กระตุ้น ให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมและธุรกิจบริการ พร้อมทั้งส่งเสริมให้เกิดการจ้างงานในพื้นที่

๗. การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก

รัฐบาลให้ความสำคัญกับชุมชนในการนำความรู้และทรัพยากรในพื้นที่ มาผลิตเป็นสินค้า และบริการ เพื่อเพิ่มศักยภาพของเศรษฐกิจฐานรากให้สามารถสร้างรายได้ กระจายรายได้สู่ชุมชน สนับสนุนสินค้า ชุมชนและยกระดับวิสาหกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็ง พัฒนาช่องทางการตลาดเชื่อมโยงกับระบบพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์ และสร้างพลังสังคม พลังชุมชน รวมทั้งสร้างการเรียนรู้ ฝึกอาชีพกลุ่มอิสระในการร่วมขับเคลื่อน และพัฒนาประเทศ รัฐบาลจึงมีนโยบายดำเนินการ ดังนี้

๗.๑ ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและผลิตภัณฑ์ชุมชน

๗.๑.๑ สร้างมูลค่าเพิ่มธุรกิจชุมชนผ่านอัตลักษณ์ของพื้นที่ โดยส่งเสริมให้ ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ของไทย ผู้ประกอบการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ และสหกรณ์ ในชุมชนให้สามารถใช้ประโยชน์และต่อยอดจากสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ภูมิปัญญา วัฒนธรรม และทรัพยากรใน พื้นที่ รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อสร้างสรรค์คุณค่าผลิตภัณฑ์และบริการของชุมชนที่มีอัตลักษณ์ และมี มาตรฐานการผลิตตามหลักสากล ซึ่งจะช่วยสร้างรายได้สู่ชุมชนอย่างทั่วถึงนำไปสู่การสร้างเศรษฐกิจชุมชนที่ สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนและมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจของจังหวัดมากขึ้น

๗.๑.๒ สนับสนุนความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนผ่านเทคโนโลยี โดยพัฒนาผู้ประกอบการ วิสาหกิจชุมชนให้มีทักษะการเป็นผู้ประกอบการที่มีความสามารถทั้งในการบริหารจัดการธุรกิจสมัยใหม่ การ สร้างสรรค์นวัตกรรมทั้งในเชิงกระบวนการผลิต การนำเสนอสินค้าหรือบริการและการตลาด มีความสามารถในการ นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้กับการดำเนินธุรกิจได้มากขึ้น โดยเฉพาะการเข้าถึงตลาดทั้งใน และต่างประเทศ ตลอดจนส่งเสริมแนวคิดการทำธุรกิจภายใต้ระบบเศรษฐกิจแบบแบ่งปัน (Sharing Economy) โดยเริ่มต้นจากการ

ใช้ประโยชน์โครงสร้างพื้นฐานและบริการของภาครัฐ เครื่องจักรและอุปกรณ์ร่วมกัน เพื่อเสริมสร้างและพัฒนา ธุรกิจในรูปแบบใหม่

๗.๑.๓ สร้างโอกาสและส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยและบริการทางการเงินของ วิสาหกิจชุมชน โดยจัดหาแหล่งเงินทุนและสนับสนุนให้มีช่องทางการเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่หลากหลาย และเพิ่ม ความสามารถในการเข้าถึงตลาดทั้งในและต่างประเทศผ่านช่องทางการตลาดและการชำระเงินรูปแบบใหม่ด้วย ระบบออนไลน์หรือ ผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ รวมทั้งสนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน เพื่อประสาน แลกเปลี่ยนความรู้ ใช้ประโยชน์จากข้อมูล และเชื่อมต่อกิจกรรมร่วมกัน

๗.๑.๔ ส่งเสริมการลงทุนในชุมชนเพื่อสร้างงานในชุมชน โดยพัฒนาระบบและกลไก รวมทั้งพัฒนากลุ่มอาชีพตามศักยภาพของประชาชนในพื้นที่ เพื่อกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจให้คนในชุมชนและ ท้องถิ่น แบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ และลดอัตราการย้ายถิ่นเพื่อทำงาน ในเมือง สนับสนุนการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนตามความพร้อมและศักยภาพในแต่ละพื้นที่ ใช้เศรษฐกิจดิจิทัลต่อยอด การพัฒนา ควบคู่กับการส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชน ด้วยการส่งเสริมเชื่อมโยงภาคเศรษฐกิจหลัก กับ เศรษฐกิจชุมชนในทุกภาคการผลิต ทั้งในภาคอุตสาหกรรม บริการ และการท่องเที่ยว

๗.๑.๕ สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจชุมชน โดยพัฒนาและบูรณา การฐานข้อมูลที่สนับสนุนการประกอบธุรกิจให้เข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ง่าย อาทิ องค์กรความรู้ ผลการวิจัยและ พัฒนาการตลาดและนวัตกรรม สร้างระบบจูงใจให้เกิดความร่วมมือระหว่างวิสาหกิจชุมชนในการเรียนรู้และ ถ่ายทอดเทคโนโลยี รวมทั้งสนับสนุนการยกระดับสินค้าและบริการของวิสาหกิจชุมชนทั้งในด้านการกำหนด มาตรฐาน การตรวจสอบและรับรองให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล

๗.๒ สร้างความเข้มแข็งของชุมชน

๗.๒.๑ สร้างผู้นำชุมชน ยกย่องปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เป็นวิทยากรใน การขับเคลื่อนและสร้างกลไกการทำงานร่วมกันของภาคส่วนต่าง ๆ ในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนา กิจกรรมสาธารณประโยชน์ที่ส่งผลต่อการสร้างสังคมที่เข้มแข็ง การปรับเปลี่ยนค่านิยมคนไทยให้เสียสละ มีจิต อาสา จิตสาธารณะ เอื้อเฟื้อแบ่งปันผู้อื่น และเป็นพลังสำคัญในการจัดการปัญหาความเหลื่อมล้ำ การพัฒนาตนเอง และการจัดการของชุมชนท้องถิ่น

๗.๒.๒ ยกระดับคุณภาพตลาดชุมชน สถาบันการเงินของชุมชน สวัสดิการชุมชน สาธารณสุข ชุมชน ป่าชุมชน ไม่มีค่า ท่องเที่ยวชุมชน และส่งเสริมการขยายตลาดออกสู่ต่างประเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพใน การบริหารจัดการทั้งด้านการผลิต แหล่งเงินทุน โลจิสติกส์ ข้อมูล การแลกเปลี่ยนความรู้และความเชี่ยวชาญเพื่อ ต่อยอดความคิดสร้างสรรค์ในการเพิ่มมูลค่าธุรกิจ พัฒนาความเข้มแข็ง ของกลุ่มให้สามารถเชื่อมโยงเข้าเป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่ การผลิตของภาค รวมถึงกำกับดูแลมาตรฐานสินค้าให้ได้ มาตรฐานสากลและสอดคล้องกับความต้องการของตลาด เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคทั้งในและ ต่างประเทศ รวมทั้ง ส่งเสริมความเข้มแข็งให้ชุมชนจัดสวัสดิการที่จำเป็นภายในชุมชน

๗.๒.๓ แก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัย ที่ดินทำกิน สร้างชุมชนที่น่ายุ่ มุ่งเน้นการจัดการที่อยู่อาศัย การ พัฒนาทักษะอาชีพ และการพัฒนาพื้นที่เมืองแบบองค์รวม เพื่อพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง สังคมที่เอื้ออาทร มีความ สะดวกสบาย ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีวัฒนธรรมและจิตวิญญาณที่เป็นเอกลักษณ์ของเมืองและชุมชน และมีระบบเศรษฐกิจที่มั่นคง เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ และเป็นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม อย่างยั่งยืน

๗.๒.๔ สร้างพลังในชุมชน โดยส่งเสริมให้เกิดการสร้างพลังทางสังคม ภาคีเครือข่าย การรวมตัว ของภาคส่วนต่าง ๆ ในชุมชนมาเป็นกำลังในการพัฒนาเพื่อส่วนรวม โดยให้ความสำคัญกับการสร้างพลังจิตอาสา สร้างพลังแผ่นดินเพื่อพัฒนาศักยภาพและสร้างเอกภาพแก่กลุ่มอาสาสมัครรูปแบบต่าง ๆ การสร้างพลังสร้างสรรค์

เพื่อส่งเสริมกิจกรรมทางสังคมของคนทุกวัยผ่านการสร้างพื้นที่สร้างสรรค์ในรูปแบบต่าง ๆ และการสร้างพลัง
ภูมิคุ้มกัน เพื่อการใช้สื่อออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ และประชาชนมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและเตือนภัย

๗.๒.๕ สร้างเครือข่ายชุมชนที่เข้มแข็ง เน้นส่งเสริมและสนับสนุน ให้ประชาชนทุกภาคส่วนเข้า
ร่วมในกระบวนการตัดสินใจกำหนดนโยบายและมาตรการของภาครัฐ โดยเริ่มจากการเปิดโอกาสให้ประชาชน
สามารถนำเสนอแนวคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสวัสดิการในระดับชุมชน เพื่อเป็น
รากฐานของการพัฒนาระบบประชาธิปไตยในบริบทสังคมไทย

๗.๓ ส่งเสริมบทบาทภาคเอกชนในการช่วยพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจฐานราก โดยการสร้าง “คุณค่า
ร่วม” ระหว่างภาครัฐกิจ สังคม และผู้บริโภค ที่ครอบคลุมตลอดทั้งห่วงโซ่การผลิต พร้อมทั้งส่งเสริมให้เกิด
วิสาหกิจเพื่อสังคมในด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่คนในชุมชน

๘. การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย

๘.๑ ส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๘.๑.๑ จัดให้มีระบบพัฒนาเด็กแรกเกิดอย่างต่อเนื่องจนถึง เด็กวัยเรียนให้มีโอกาสพัฒนาตาม
ศักยภาพ เพื่อสร้างคนไทยที่มีพัฒนาการเต็ม ตามศักยภาพผ่านครอบครัวที่อบอุ่นในทุกรูปแบบครอบครัว เพื่อส่ง
ต่อการพัฒนาเด็กไทย ให้มีคุณภาพสู่การพัฒนาในระยะถัดไปบนฐานการให้ความช่วยเหลือที่คำนึงถึงศักยภาพ
ของครอบครัวและพื้นที่ เตรียมความพร้อมการเป็นพ่อแม่ ความรู้เรื่องโภชนาการและสุขภาพ การอบรมเลี้ยงดูการ
ส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยผ่านการให้บริการสาธารณะที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการยกระดับคุณภาพสถานพัฒนา
เด็กปฐมวัยทั่วประเทศให้ได้มาตรฐาน และพัฒนา ศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษาและผู้ดูแลเด็กปฐมวัยให้
สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

๘.๑.๒ ส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยคำนึงถึงพหุปัญญา ที่หลากหลายของเด็กแต่ละคนให้
ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ ผ่านการออกแบบ การจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับระบบ
โรงเรียนปกติที่เป็นระบบและมีทิศทางที่ชัดเจน

๘.๒ พัฒนาระบบบัณฑิตพันธุ์ใหม่

๘.๒.๑ ปรับรูปแบบการเรียนรู้และการสอนเพื่อพัฒนาทักษะ และอาชีพของคนทุกช่วงวัยสำหรับ
ศตวรรษที่ ๒๑ โดยปรับโครงสร้างหลักสูตรการศึกษา ให้ทันสมัย มีการนำเทคโนโลยีและการเรียนรู้ผ่าน
ประสบการณ์จริงเข้ามามีส่วนในการจัดการเรียนการสอน และปรับระบบดึงดูด การคัดเลือก การผลิตและพัฒนา
ครูที่นำไปสู่การมีครูสมรรถนะสูง เป็นครูยุคใหม่ที่สามารถออกแบบและจัดระบบการสร้างความรู้สร้างวินัย กระตุ้น
และสร้าง แรงบันดาลใจ เปิดโลกทัศน์มุมมองของเด็กและครูด้วยการสอนในเชิงแสดงความคิดเห็นให้มากขึ้น
ควบคู่กับหลักการทางวิชาการ

๘.๒.๒ จัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานเพื่อพัฒนา สมรรถนะของผู้เรียนที่
ความรู้และระบบความคิดในลักษณะสหวิทยาการ และตรงกับ ความต้องการของประเทศในอนาคต และเป็น
ผู้เรียนที่สามารถปฏิบัติได้จริงและสามารถกำกับ การเรียนรู้ของตนเองได้รวมถึงมีทักษะด้านภาษาอังกฤษและ
ภาษาที่สามที่สามารถสื่อสาร และแสวงหาความรู้ได้มีความพร้อมทั้งทักษะความรู้ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิตก่อน
เข้าสู่ ตลาดแรงงาน

๘.๓ พัฒนาอาชีพ พัฒนาคุณภาพวิชาชีพ และพัฒนาแรงงานรองรับ อุตสาหกรรม ๔.๐ โดยการ
จัดระบบและกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ที่ชัดเจนเป็นระบบในการพัฒนากำลังคนที่มี
ทักษะขั้นสูงให้สามารถนำความรู้และทักษะมาใช้ ในการแก้ไขปัญหา รวมถึงการสร้างและพัฒนานวัตกรรม ซึ่งต้อง
ครอบคลุมการพัฒนากำลังคน ที่อยู่ในอุตสาหกรรมแล้ว กำลังคนที่กำลังจะเข้าสู่อุตสาหกรรม และเตรียมการ
สำหรับผลิต กำลังคนในสาขาที่ขาดแคลน เพื่อรองรับอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีในอนาคต รวมทั้งเร่งรัด และ

ขยายผลระบบคุณวุฒิวิชาชีพ การยกระดับฝีมือแรงงานในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ และอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น

๘.๔ ดึงดูดคนเก่งจากทั่วโลกเข้ามาร่วมทำงานกับคนไทย และส่งเสริมผู้มีความสามารถสูง สนับสนุนให้ธุรกิจชั้นนำในประเทศดึงดูดบุคคลที่มีความสามารถระดับสูง จากทั่วโลกโดยเฉพาะคนไทย เพื่อกลับมาเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและถ่ายทอดประสบการณ์ ความรู้ความเชี่ยวชาญให้แก่บุคลากรในองค์กร ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้เกิดการสร้างธุรกิจ ผลิตภัณฑ์ และนวัตกรรมใหม่ ๆ ให้กับประเทศ โดยในระยะแรกให้ความสำคัญกับการดึงดูดนักวิจัย ผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศมาร่วมวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีขั้นแนวหน้าในสาขาอุตสาหกรรมเป้าหมาย รวมทั้งมีพื้นที่ให้กลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษที่มีศักยภาพสูงได้ทำงานร่วมกัน หรือร่วมกับ เครือข่ายอื่น ๆ เพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ ๆ ให้กับประเทศ

๘.๕ วิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ

๘.๕.๑ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อขจัด ความเหลื่อมล้ำและความยากจน ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยมุ่งเน้นการพัฒนา นวัตกรรมเชิงสังคมและนวัตกรรมในเชิงพื้นที่ที่สามารถช่วยแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำ สร้างโอกาส สำหรับผู้ด้อยโอกาส และยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงวัยควบคู่ไปกับการพัฒนาทุนมนุษย์ให้พร้อม สำหรับโลกยุคดิจิทัลและอุตสาหกรรม ๔.๐ ตามความเหมาะสมได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยระยะแรกจะให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาด้านสุขภาพของประชาชน อย่างครบวงจร ทั้งระบบยา วัคซีน เวชภัณฑ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย

๘.๕.๒ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีขั้นสูง เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน สามารถตอบสนองต่อ ความเปลี่ยนแปลง และสร้างความเป็นเลิศของประเทศในอนาคต โดยมุ่งเน้นการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมเพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในเชิงธุรกิจ กำหนดวาระการวิจัยแห่งชาติส่งเสริม ความร่วมมือและการเป็นหุ้นส่วนของทุกฝ่ายทั้งภาครัฐ ภาคการศึกษา ชุมชน และภาคเอกชน ในทุกสาขาการผลิตและบริการ สร้างสภาพแวดล้อมและองค์ประกอบของระบบวิจัยและ การพัฒนานวัตกรรมให้เข้มแข็ง รวมทั้งบูรณาการการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมกับการนำไปใช้ ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์

๘.๕.๓ สร้างเครือข่ายการทำวิจัยระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ปฏิรูป และบูรณาการระบบการเรียนการสอนกับระบบงานวิจัยและพัฒนา ให้เอื้อต่อการเพิ่มศักยภาพ ด้านนวัตกรรมของประเทศ เพื่อสนับสนุนการสร้าง ความเข้มแข็งของธุรกิจไทยทุกระดับในเวที การค้าโลก ส่งเสริมกระบวนการการทำงานของภาครัฐและภาคเอกชน ในการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีนวัตกรรมให้เป็นระบบเปิด และมีการบูรณาการการทำงานกันอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเชื่อมโยงระบบการศึกษาภาคปฏิบัติจริงในภาคธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสร้างนักวิจัยมืออาชีพและนวัตกรรมที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มและยกระดับงานวิจัย สู่อุตสาหกรรมเพิ่ม ศักยภาพด้านเทคโนโลยีและ นวัตกรรมของประเทศ

๘.๖ ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะทุกช่วงวัย

๘.๖.๑ มุ่งเน้นการพัฒนาโรงเรียนควบคู่กับการพัฒนาครู เพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา ในทุกระดับบนพื้นฐานการสนับสนุนที่ค้ำประกันถึง ความจำเป็นและศักยภาพของสถาบันการศึกษาแต่ละแห่ง พร้อมทั้งจัดให้มีมาตรฐานขั้นต่ำของ โรงเรียนในทุกระดับ และสร้างระบบวัดผลโรงเรียน และครูที่สะท้อนความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ ที่เกิดกับผู้เรียน คินครูให้นักเรียนโดยลดภาระงานที่ไม่จำเป็น รวมถึงจัดให้มีระบบฐานข้อมูล เพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยการเชื่อมโยงหรือส่งต่อข้อมูลครอบครัวและผู้เรียนระหว่าง หน่วยงานต่าง ๆ ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงการพัฒนาตลอดช่วงชีวิต ตลอดจนพัฒนาช่องทาง ให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๘.๖.๒ พัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้ผ่านระบบดิจิทัล พร้อมทั้ง ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสร้างสรรค์ที่เหมาะสมมาใช้ในการเรียนการสอน ออนไลน์แบบเปิดที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริม

การเรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจและเหมาะสม กับช่วงวัย ตลอดจนพัฒนาแหล่งเรียนรู้และอุทยานการเรียนรู้ สำหรับเยาวชนที่เชื่อมโยงเทคโนโลยี กับวิถีชีวิต และส่งเสริมการเรียนรู้การสอนที่เหมาะสมสำหรับผู้เข้าสู่สังคมสูงวัย

๘.๖.๓ ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โดยบูรณาการ การดำเนินงานระหว่างหน่วยจัดการศึกษากับ กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา มุ่งเน้น กลุ่มเด็กด้อยโอกาสและกลุ่มเด็กนอกระบบการศึกษา ปรับเปลี่ยนการจัดสรรงบประมาณ ๒๓ ให้สอดคล้องกับความจำเป็นของผู้เรียนและลักษณะพื้นที่ของสถานศึกษา จัดระบบโรงเรียนพี่เลี้ยง จับคู่ระหว่างโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีคุณภาพการศึกษาดีกับโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อยกระดับ คุณภาพ การศึกษา และการส่งเสริมให้ภาคเอกชน ชุมชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบการศึกษา ใน พื้นที่ สนับสนุนเด็กที่มีความสามารถแต่ไม่มีทุนทรัพย์เป็นกรณีพิเศษ ตลอดจนแก้ไขปัญหา หนี้สินทางการศึกษา โดยการปรับโครงสร้างหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และทบทวน รูปแบบการให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ เหมาะสม

๘.๖.๔ พัฒนาทักษะอาชีพทุกช่วงวัย โดยกำหนดระบบที่เอื้อต่อ การพัฒนาทักษะและเพิ่ม ประสิทธิภาพของทุกช่วงวัย อาทิการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ให้เชื่อมโยงกับระบบคุณวุฒิวิชาชีพ โดยมี กลไกการวัดและประเมินผลเพื่อเทียบโอนความรู้และ ประสบการณ์หน่วยการเรียนรู้ที่ชัดเจน ส่งเสริมเยาวชนที่มี ศักยภาพด้านกีฬาให้สามารถพัฒนา ไปสู่นักกีฬาอาชีพ การกำหนดมาตรฐานฝีมือแรงงาน การจัดทำมีระบบที่ สามารถรองรับ ความต้องการพัฒนาปรับปรุงทักษะอาชีพของทุกช่วงวัย เพื่อรองรับการเปลี่ยนสายอาชีพ ให้ตรง กับความต้องการของตลาดแรงงานที่อาจจะเปลี่ยนไปตามแนวโน้มความก้าวหน้า ทางเทคโนโลยีในอนาคต ๘.๖.๕ ส่งเสริมหลักคิดที่ถูกต้อง โดยสอดแทรกการปลูกฝังวินัย และอุดมการณ์ที่ถูกต้องของคนในชาติหลักคิดที่ถูกต้อง ด้านคุณธรรม จริยธรรม การมีจิตสาธารณะ การเคารพกฎหมาย และกติกาของสังคมเข้าไปในทุกสาระวิชาและใน ทุกกิจกรรม ควบคู่ไปกับการส่งเสริมกลไกสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวในทุกมิติอย่างเป็นระบบและ มีประสิทธิภาพ ปรับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้เอื้อต่อการมีคุณธรรม จริยธรรม และจิต สาธารณะ รวมทั้งลงโทษผู้ละเมิดบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม ตลอดจนส่งเสริม ให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนใน การขับเคลื่อนประเทศ

๘.๗ จัดทำระบบปริญญาชุมชนและการจัดอบรมหลักสูตรระยะสั้น เน้นออกแบบหลักสูตรระยะสั้น ตามความสนใจ พัฒนาทักษะต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน และทักษะอาชีพของคนทุกช่วงวัยในพื้นที่และ ชุมชนเป็นหลัก พร้อมทั้งศึกษาแนวทางการพัฒนา เป็นรูปแบบธนาคารหน่วยกิต ซึ่งเป็นการเรียนเก็บหน่วยกิตของ วิชาเรียนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถ เรียนข้ามสาขาวิชาและข้ามสถาบันการศึกษา หรือทำงานไปพร้อมกัน หรือเลือก เรียนเฉพาะหลักสูตรที่สนใจ เพื่อสร้างโอกาสของคนไทยทุกช่วงวัยและทุกระดับสามารถพัฒนาตนเองทั้งในด้าน การศึกษาและการดำรงชีวิต

๙. การพัฒนาระบบสาธารณสุขและหลักประกันทางสังคม

มุ่งเน้นการจัดบริการสาธารณสุขและระบบความคุ้มครองทางสังคม ที่ครอบคลุมประชากรทุกกลุ่ม อย่างเหมาะสมนำไปสู่ความเสมอภาค ประกอบด้วย

๙.๑ พัฒนาระบบบริการสาธารณสุข แพทย์สมัยใหม่และแพทย์แผนไทย ให้มีประสิทธิภาพ ทันสมัย เป็นที่ยอมรับในระดับสากล และมีคุณภาพทัดเทียมกันทั่วทุกพื้นที่

๙.๒ ส่งเสริมการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงต่อ สุขภาพ โดยการพัฒนาองค์ความรู้ด้านสุขภาวะที่ ถูกต้องของคนทุกกลุ่มวัย ส่งเสริมการเล่นกีฬาและ ออกกำลังกายเพื่อเสริมสร้างสุขภาวะ

๙.๓ พัฒนาและยกระดับความรู้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ให้เป็นหมอ

ประจำบ้านควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารทางการแพทย์เร่งพัฒนา ระบบบริการสุขภาพที่มีคุณภาพให้ทั่วถึงและครอบคลุมประชากรทุกภาคส่วน

๙.๔ สร้างหลักประกันทางสังคมที่ครอบคลุมด้านการศึกษา สุขภาพ การมีงานทำที่เหมาะสมกับประชากรทุกกลุ่ม มีการลงทุนทางสังคมแบบมุ่งเป้าหมาย เพื่อช่วยเหลือกลุ่มคนยากจนและกลุ่มผู้ด้อยโอกาสโดยตรง จัดให้มีระบบบำนาญประจำบ้าน

๑๐. การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโต อย่างยั่งยืน

๑๐.๑ ปกป้อง รักษา ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า โดยให้ความสำคัญ กับการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ของประเทศ เพื่อสร้างสมดุลทางธรรมชาติและการใช้ประโยชน์ ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและยั่งยืน

๑๐.๒ ปรับปรุงระบบที่ดินทำกินและลดความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน โดยจัดสรรที่ดินทำกิน และที่อยู่อาศัยให้แก่ราษฎรที่ยากไร้และเกษตรกรตามหลักการของ คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติการกระจายสิทธิการถือครองให้แก่ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่ไม่ได้รูก้าว

๑๐.๓ ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ แหล่งน้ำชุมชน และทะเล โดยเชื่อมโยงกับแผนบริหารจัดการน้ำ ๒๐ ปีของประเทศ เพิ่มผลิตผลในการจัดการและการใช้น้ำทุกภาคส่วน จัดให้มีน้ำสะอาดใช้ทุกครัวเรือนในชุมชนชนบท ในปริมาณ คุณภาพ และราคา

๑๐.๔ สร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรแร่และทรัพยากรทางทะเล และชายฝั่งเพื่อการพัฒนาประเทศและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยใช้ประโยชน์ ทรัพยากรแร่อย่างเหมาะสม เป็นธรรม และคำนึงถึงดุลยภาพทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และสุขภาพของประชาชน โดยการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของภาคประชาชน

๑๐.๕ แก้ไขปัญหาก๊าซเรือนกระจกและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ โดยมุ่งเน้น การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก สร้างสังคมคาร์บอนต่ำและ ปลอดภัยของขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน กำหนดมาตรการควบคุมการเผาพื้นที่เพื่อทำการเพาะปลูก ปรับปรุงการบริหารจัดการภัยพิบัติทั้งระบบ

๑๐.๖ พัฒนาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจ หมุนเวียน เพื่อให้เกิดการใช้ ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ โดยการนำความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม

๑๐.๗ พัฒนากลไกแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม โดยให้ ความสำคัญกับการจัดทำระบบการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ มาใช้เป็นเครื่องมือเชิงนโยบายในการ เพิ่มขีดความสามารถในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา ร่วมกันของภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคม และบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ทั้งระดับประเทศ

๑๐.๘ แก้ไขปัญหาการจัดการขยะและของเสียอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มจาก การส่งเสริมและให้ ความรู้ในการลดปริมาณขยะในภาคครัวเรือนและธุรกิจ การนำกลับมาใช้ซ้ำ การคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง เพื่อลด ปริมาณและต้นทุนในการจัดการขยะของเมือง และสามารถ นำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ได้โดยง่าย รวมทั้งพัฒนา โรงงานกำจัดขยะและของเสียอันตราย ที่ได้มาตรฐาน

๑๑. การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ

เพื่อให้การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสามารถบริหารจัดการได้อย่าง มีประสิทธิภาพมากขึ้น การปฏิรูประบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัล เข้ามาช่วยในการให้บริการของภาครัฐ และการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ รัฐบาลได้กำหนดนโยบาย ดังนี้

๑๑.๑ พัฒนาโครงสร้างและระบบการบริหารจัดการภาครัฐสมัยใหม่ โดยพัฒนาให้ภาครัฐมีขนาดที่ เหมาะสม จัดรูปแบบองค์กรใหม่มีความคล่องตัว และเหมาะสมกับบริบทของประเทศ จัดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ของ

รัฐให้สอดคล้องกับโครงสร้างหน่วยงานและภารกิจงาน พัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่รัฐให้รองรับบริบทการเปลี่ยนแปลงและตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างทันทั่วถึงที่ ปรับเปลี่ยนระบบการบริหารราชการแผ่นดินให้เกิดความเชื่อมโยงสอดคล้องกัน ปรับปรุงการทำงานให้มีมาตรฐานสูงขึ้น และปรับปรุง โครงสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

๑๑.๒ ปรับเปลี่ยนกระบวนการอนุมัติอนุญาตของทางราชการ ที่มีความสำคัญต่อการประกอบธุรกิจ และดำเนินชีวิตของประชาชนให้เป็นระบบดิจิทัล และสามารถเชื่อมโยงข้อมูลต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ พร้อมทั้งพัฒนาโปรแกรมออนไลน์ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการของภาครัฐได้อย่างทันที และทุกเวลา

๑๑.๓ พัฒนาระบบข้อมูลขนาดใหญ่ในการบริหารราชการแผ่นดินที่มี ระบบการวิเคราะห์และ แบ่งปันข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพและเชื่อถือได้เพื่อให้เกิดการ ใช้ประโยชน์ข้อมูลขนาดใหญ่ในระบบบริการ ประชาชนที่เป็นไปตามความต้องการเฉพาะตัวบุคคล มากขึ้น

๑๑.๔ เปิดเผยข้อมูลภาครัฐสู่สาธารณะ โดยหน่วยงานของรัฐในทุกระดับ ต้องเปิดเผยและเชื่อมโยง ข้อมูลซึ่งกันและกัน ทั้งในระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกันเอง และระหว่างหน่วยงานรัฐกับประชาชน เพื่อให้ทุก ภาคส่วนมีความเข้าใจถึงสถานการณ์ และแนวทางการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของประเทศที่มีความซับซ้อน ปรับเปลี่ยนให้เป็นการทำงานเชิงรุก

๑๑.๕ ส่งเสริมระบบธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการภาครัฐ โดยสร้าง ความเชื่อมั่น ศรัทธา และ ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาข้าราชการ บุคลากร และเจ้าหน้าที่ของรัฐ อย่างจริงจัง โดยเฉพาะการปรับเปลี่ยน กระบวนการทางความคิดให้คำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติ และเน้นประชาชนเป็นศูนย์กลาง

๑๑.๖ พัฒนากลไกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาบริการสาธารณะ และการตรวจสอบภาครัฐ ลดข้อจำกัดของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ชุมชนวิสาหกิจเพื่อสังคม องค์กรภาคประชาสังคม และ เอกชน เข้ามาดำเนินกิจกรรมสาธารณประโยชน์ มีบทบาทในการพัฒนาบริการสาธารณะในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น และ มีส่วนในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ภาครัฐในทุก ๆ ด้าน

๑๑.๗ ปรับปรุงระเบียบ กฎหมาย เพื่อเอื้อต่อการทำธุรกิจและการใช้ชีวิตประจำวัน โดยปรับปรุง ขึ้นตอนและระยะเวลาการให้บริการ ส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐจัดให้มีสนามทดลองแนวคิด ทางธุรกิจ ผลิตภัณฑ์ หรือนวัตกรรมใหม่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงาน เพื่อนำไปสู่การส่งเสริม ให้ผู้ประกอบการสามารถสร้าง ธุรกิจ ผลิตภัณฑ์หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ และส่งเสริมการแข่งขันทางการค้าที่เสรีและเป็นธรรม

๑๑.๘ กระจายอำนาจ ความรับผิดชอบ และเพิ่มบทบาทการปกครองขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น

๑๒. การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และ กระบวนการยุติธรรม

๑๒.๑ แก้ไขปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยจัดให้มีมาตรการและ ระบบเทคโนโลยีนวัตกรรมที่ ช่วยป้องกันและลดการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างจริงจังและเข้มงวด รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการติดตามการแก้ไข ปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างเป็นระบบ

๑๒.๒ ปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม โดยส่งเสริมให้มีรูปแบบการลงโทษอื่น ที่ไม่ใช่โทษอาญาตามหลัก สากล มุ่งเน้นยกระดับการพัฒนาระบบ แก้ไข บำบัด พื้นฟูผู้กระทำผิด ส่งเสริม ปกป้อง คุ่มครองสิทธิมนุษยชน พัฒนาประสิทธิภาพระบบการสืบสวนสอบสวน ด้านการปราบปรามอาชญากรรมพิเศษ เพื่อให้สามารถจัดการกับ ข้อขัดแย้งและกรณีพิพาทได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นการทำงานเชิงรุก รวมทั้งพัฒนาบุคลากรในกระบวนการ ยุติธรรมให้สามารถอำนวยความสะดวกได้อย่างเป็นธรรม เสมอภาค โปร่งใส รวดเร็ว ทั่วถึง

การขับเคลื่อนงานวัฒนธรรมสู่ประเทศไทย ๔.๐

ประเทศไทย ๔.๐ เป็นนโยบายสำคัญที่ต้องการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม สร้างความเข้มแข็งจากภายใน เชื่อมเศรษฐกิจไทยสู่โลก สร้างคนไทยให้เป็น “มนุษย์ที่สมบูรณ์” ทั้งด้านพุทธิศึกษา ศิลปศึกษา พลศึกษา และจริยศึกษา สร้างสังคมไทยเป็นสังคมที่เกื้อกูลและแบ่งปันโดยน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตและฝึกกำลังสานพลังประชารัฐ เน้นการพึ่งพาตนเอง พึ่งพากันเอง และรวมกันเป็นกลุ่มอย่างมีพลัง ต่อยอดความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ ๕ กลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายประกอบด้วย

๑. กลุ่มอาหาร เกษตร และเทคโนโลยีชีวภาพ
๒. กลุ่มอุตสาหกรรมเพื่อสุขภาพ
๓. กลุ่มอุตสาหกรรมอุปกรณ์อัจฉริยะ และหุ่นยนต์เพื่ออุตสาหกรรม
๔. อุตสาหกรรมดิจิทัล ระบบการสื่อสารและเทคโนโลยีสมัยใหม่
๕. กลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ วัฒนธรรม และบริการที่มีมูลค่าสูง

ศาสตร์พระราชา

หลักการ บวร สถาบันหลักของสังคมไทย

พระบาทสมเด็จพระชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชทานดำริหลักการ “บวร” เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๒๔ อธิบายลักษณะความสัมพันธ์ภายในสังคมแบบไทย ลักษณะโครงสร้างทางสังคมไทย คำว่า “บวร” เกิดจากการนำอักษรสามตัวมาเรียงกันต่อกันจนเกิดเป็นคำที่มีความหมายตามแนวพระราชดำริอักษรทั้ง ๓ ตัวซึ่งมีความหมายในตัวเอง เป็นความหมายที่ผูกพันและคุ้นเคย

บ. ใบไม้ แทนความหมายคำว่า บ้าน ซึ่งบ้านคือที่พักอาศัยหรือครอบครัว ที่มีคนอาศัยอยู่ บ้านให้ความรักความอบอุ่น ผูกพัน เป็นหน่วยหรือสถาบันที่เล็กที่สุดในโครงสร้างของสังคม ที่มีความหมายสำคัญมาก

ว. แหวน แทนความหมายคำว่า วัด เปรียบเสมือนศูนย์กลางจิตใจของคน ไทยมาแต่ครั้งอดีต เป็นสถาบันที่ยึดเหนี่ยวจิตใจและเป็นที่ยอมรับสั่งสอนคนในชุมชนให้ประพฤติถูกต้อง วัดนอกจากจะเป็นสถานที่ประกอบศาสนกิจของพระสงฆ์ ยังเป็นสถานที่ให้คนในชุมชนพบปะกัน ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีเสรีภาพในการนับถือศาสนาซึ่งทุกศาสนาไม่ว่าจะเป็นอิสลาม คริสต์ ล้วนมีหลักคำสอนให้ผู้คนประพฤติ และปฏิบัติดี โดยนัย ว. แหวนจึงหมายรวมถึงศาสนาต่าง ๆ ที่อยู่ในพื้นที่แผ่นดินไทย

ร. เรือ แทนความหมายด้วยคำว่า โรงเรียน โรงเรียนคือสถานที่ที่ให้ความรู้อย่างมีแบบแผนแก่เด็ก เยาวชน นอกจากนี้โรงเรียนจะต้องทำให้ศิษย์เป็นคนดีแก่สังคม

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ทรงมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน วัด และโรงเรียนผูกพันกันมาตั้งแต่สังคมไทยยังไม่มีโรงเรียน วัด ต้องรับภาระในการให้ความรู้กับคนในชุมชนควบคู่ไปกับการสอนให้ทำความดี วัดจึงผูกพันกับชุมชน มากกว่าปัจจุบัน ความสัมพันธ์ลักษณะนี้จึงไม่ได้หมายถึงวัดในพระพุทธศาสนาเพียงอย่างเดียว ใน ชุมชนศาสนาอื่นหากมีที่ประกอบศาสนกิจก็ถือเป็นศูนย์รวมจิตใจคอยชี้แนะคนในชุมชนให้ทำความดี เช่นเดียวกัน ด้วยสถานภาพสังคมปัจจุบันที่พัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งทางด้านวัตถุ เศรษฐกิจ แต่

สภาพจิตใจของความเป็นมนุษย์กลับดูเลวร้ายลง ปัญหาสังคมด้านต่าง ๆ จึงเกิดขึ้นเรื่อย ๆ ในภาวะดังกล่าว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีความห่วงใยอยู่เสมอจึงพระราชทานแนวพระราชดำริที่มีชื่อว่า “บวร” กระตุ้นเตือนให้พัฒนาโดยใส่ใจสิ่งทีสังคมกำลังละเลยไปทั้งบ้าน วัด โรงเรียน เพื่อให้เกิดความผูกพันกันในสังคมแบบเดียวกับที่เคยมีมาในอดีตเพื่อให้ประเทศเติบโตอย่างมีรากฐานอันจะทำให้ประเทศเข้มแข็งและมั่นคงสืบไป โดยให้นำบ้าน วัด โรงเรียน ซึ่งเป็นสถาบันหลักของสังคมไทยที่เป็นสายใยยึดเหนี่ยวชุมชนมาตั้งแต่อดีต ที่ก่อให้เกิดการเกื้อกูลสนับสนุนซึ่งกันและกัน ช่วยให้สังคมไทยดำรงอยู่อย่างสันติสุขมาช้านาน มาใช้ในการพัฒนาและแก้ปัญหาในระดับชุมชน ในลักษณะ ๓ ประสาน เพื่อร่วมมือบำเพ็ญประโยชน์แก่ชุมชนอย่างเกื้อกูลกัน

สถาบันครอบครัว (บ้าน) ประกอบด้วย กลุ่มบุคคลต่าง ๆ ในชุมชน

สถาบันศาสนา (วัด/ศาสนสถาน) ประกอบด้วย เจ้าอาวาส พระภิกษุ สามเณร อุยาสก อุบาสิกา และกลุ่ม ชมรมต่าง ๆ ทางศาสนา ซึ่งในความหมายเชิงกว้าง อาจจะหมายรวมถึงองค์กร หรือสถาบันทางศาสนาต่าง ๆ ในชุมชนนั้น ๆ ด้วย

สถาบันการศึกษา/ราชการ (โรงเรียน /ราชการ) ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ คณะครู นักวิชาการ และบุคลากรทางการศึกษาทั้งในโรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย และองค์การทางการศึกษา รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐในชุมชน อาทิ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน อบตง สาธารณสุข ตำบล เกษตรตำบล เป็นต้น รวมทั้งระบบกลไกในการบริหารที่มาจากรัฐในรูปแบบอื่น ๆ

พลัง “บวร” จึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาและสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ทำหน้าที่เป็นแกนกลางในการพัฒนา ตัดสินใจ แก้ปัญหาตนเองและชุมชน กำหนดแผนแม่บทชุมชนด้วยการร่วมคิด สร้างและบริหารจัดการชุมชนของคนในท้องถิ่นที่ร่วมกันเป็นเจ้าของ

แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔)

รัฐบาลภายใต้การนำของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี มีนโยบายส่งเสริมให้มีค่านิยม นำศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และความเป็นไทยมาสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความเข้มแข็งอย่างมีคุณภาพ และมีคุณธรรม โดยส่งเสริมให้องค์กรทางศาสนามีบทบาทในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม สร้างค่านิยม จิตสำนึกที่ดีแก่ประชาชน เพื่อให้สังคมเกิดความ “มั่นคง” สงบสุขร่มเย็นด้วยมิติทางศาสนา รวมทั้งระบบเศรษฐกิจเกิดความ “มั่นคง” เข้มแข็งบนวิถีวัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง “อย่างยั่งยืน” ตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และโมเดลประเทศไทย ๔.๐ ด้วยการสร้างความเข้มแข็งจากภายใน เพื่อวางรากฐานการพัฒนาประเทศในระยะยาว

เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาล คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ มีมติเห็นชอบให้จัดทำแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔) โดยมีเป้าหมายหลักในการยกระดับจิตใจประชาชนให้มีคุณธรรม รวมทั้งส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ เพื่อสร้างคุณธรรมในสังคมไทย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

วิสัยทัศน์ สังคมไทยมีคุณธรรมเป็นรากฐานที่สำคัญในการดำรงชีวิต สืบสานความเป็นไทย อยู่ร่วมกันด้วยความสันติสุขในประเทศไทย ประชาคมอาเซียน และประชาคมโลกอย่างยั่งยืน

เป้าประสงค์ สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม คนไทยปฏิบัติตนตามหลักคำสอนทางศาสนาที่ตนนับถือ น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจมาปฏิบัติ ดำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันดีงามของไทย และอยู่ร่วมกันด้วยสันติสุขในประเทศไทย ประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกอย่างยั่งยืน

พันธกิจ

- ๑) พัฒนาคนให้มีคุณธรรมตามหลักธรรมทางศาสนา น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และดำรงชีวิตตามวิถีวัฒนธรรมไทยอันดีงาม
- ๒) พัฒนาระบบบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรมให้มีประสิทธิภาพในมิติต่าง ๆ
- ๓) ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมตระหนักและร่วมกันเป็นเครือข่าย มีส่วนร่วมในกระบวนการส่งเสริมคุณธรรม เพื่อสร้างสังคมคุณธรรมที่อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มีธรรมาภิบาล มีความสมานฉันท์ และมีความยั่งยืน
- ๔) ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก

วัตถุประสงค์หลัก

- (๑) เพื่อวางระบบรากฐานการเสริมสร้างคุณธรรมในสังคมไทย
- (๒) เพื่อสร้างความเข้มแข็งในระบบบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรมให้เป็นเอกภาพ
- (๓) เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมคุณธรรม
- (๔) เพื่อส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก

ตัวชี้วัด แบ่งออกเป็น ๒ ระยะ ได้แก่ ระยะสั้น และระยะปานกลาง ดังนี้

ระยะสั้น กำหนดกรอบระยะเวลา ปี ๒๕๕๙ – ๒๕๖๐ (๑ ปี ๖ เดือน) แบ่งเป็น ๓ ระยะ

ระยะที่ ๑ (เมษายน – กันยายน ๒๕๕๙) มีตัวชี้วัด ดังนี้

๑. ทุกหน่วยงานมีแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมของหน่วยงาน
๒. ทุกหน่วยงานมีแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมของหน่วยงาน
๓. ทุกหน่วยงาน/องค์กรภาคีเครือข่ายส่งเสริมคุณธรรมมีความรู้ความเข้าใจในแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย
๔. เกิดชุมชนคุณธรรม องค์กรคุณธรรมหรือหน่วยงานคุณธรรม จำนวน ๗๐ องค์กรต้นแบบ

ระยะที่ ๒ (ตุลาคม ๒๕๕๙ – มีนาคม ๒๕๖๐) มีตัวชี้วัด ดังนี้

๑. มีบุคลากรในภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคชุมชน ภาคธุรกิจเอกชน ภาควิชาชีพ ภาควิชาการ ภาคสื่อมวลชน และภาคประชาชนได้รับการอบรมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเพิ่มมากขึ้น
๒. มีหน่วยงานให้ความสำคัญจัดอบรมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้แก่บุคลากรในภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคชุมชน ภาคธุรกิจเอกชน ภาควิชาชีพ ภาควิชาการ ภาคสื่อมวลชน และภาคประชาชนเพิ่มมากขึ้น

๓. มีหน่วยงาน องค์กรที่ส่งเสริมและกระตุ้นการจัดกิจกรรมเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์เพิ่มมากขึ้น
๔. ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์เพิ่มมากขึ้น
๕. เกิดชุมชนคุณธรรม องค์กรคุณธรรม หรือหน่วยงานคุณธรรมจำนวน ๗๐๐ องค์กรต้นแบบ
ระยะที่ ๓ (เมษายน – กันยายน ๒๕๖๐) มีตัวชี้วัด ดังนี้
  ๑. มีบุคลากรในภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคชุมชน ภาคธุรกิจเอกชน ภาควิชาชีพ ภาควิชาการ ภาคสื่อมวลชน และภาคประชาชนได้รับการอบรมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเพิ่มมากขึ้นร้อยละ ๑๐ ของระยะที่ ๒
  ๒. มีหน่วยงานให้ความสำคัญจัดอบรมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้แก่บุคลากรในภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคชุมชน ภาคธุรกิจเอกชน ภาควิชาชีพ ภาควิชาการ ภาคสื่อมวลชน และภาคประชาชนเพิ่มมากขึ้นร้อยละ ๑๐ ของระยะที่ ๒
  ๓. มีหน่วยงาน องค์กรที่ส่งเสริมและกระตุ้นการจัดกิจกรรมเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์เพิ่มมากขึ้นร้อยละ ๑๐ ของระยะที่ ๒
  ๔. ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์เพิ่มมากขึ้นร้อยละ ๑๐ ของระยะที่ ๒
  ๕. เกิดชุมชนคุณธรรม องค์กรคุณธรรม หรือหน่วยงานคุณธรรม จำนวน ๗,๐๐๐ องค์กรต้นแบบ

ระยะปานกลาง กำหนดกรอบระยะเวลา ปี ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔

๑. ทุกหน่วยงาน/องค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย เช่น กำหนดนโยบายการส่งเสริมคุณธรรมภายในองค์กร วางแผนงานจัดทำโครงการกิจกรรมเสริมการปลูกฝังคุณธรรมและวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามให้แก่สังคม
๒. มีการพัฒนาระบบ กลไกการบริหารจัดการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เช่น มีระบบบริหารจัดการทางวิชาการ องค์ความรู้ในเรื่องของการส่งเสริมคุณธรรมและความสมานฉันท์ พร้อมทั้งมีการวิจัยและมีการพัฒนามาตรฐานด้านการส่งเสริมคุณธรรม มีหลักสูตรและจำนวนบุคลากรผู้ทำหน้าที่ในการส่งเสริมคุณธรรม มีระบบกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมและความสมานฉันท์ในมิติต่าง ๆ
  ๓. มีภาคีเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทยเพิ่มมากขึ้น
  ๔. ประเทศไทยเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก

ยุทธศาสตร์การส่งเสริมคุณธรรม

แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔) ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ ๔ ยุทธศาสตร์ แต่ละยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย กลยุทธ์ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ วางระบบรากฐานการเสริมสร้างคุณธรรมในสังคมไทย มีกลยุทธ์ ดังนี้

- กลยุทธ์ที่ ๑ วางระบบรากฐานการเสริมสร้างคุณธรรมของสถาบันครอบครัว
- กลยุทธ์ที่ ๒ วางระบบรากฐานการเสริมสร้างคุณธรรมของสถาบันการศึกษา
- กลยุทธ์ที่ ๓ วางระบบรากฐานการเสริมสร้างคุณธรรมของสถาบันศาสนา
- กลยุทธ์ที่ ๔ วางระบบรากฐานการเสริมสร้างคุณธรรมของสถาบันเศรษฐกิจ
- กลยุทธ์ที่ ๕ วางระบบรากฐานการเสริมสร้างคุณธรรมของสถาบันทางการเมืองการปกครอง
- กลยุทธ์ที่ ๖ วางระบบรากฐานการใช้วัฒนธรรมไทยเป็นฐานในเสริมสร้างคุณธรรม
- กลยุทธ์ที่ ๗ วางระบบรากฐานการใช้สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมคุณธรรม
- กลยุทธ์ที่ ๘ วางระบบรากฐานการเสริมสร้างคุณธรรมในภาควิชาชีพ

วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อวางรากฐานแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมให้แก่สังคมทุกภาคส่วน
- ๒) เพื่อเป็นบรรทัดในการประพฤติปฏิบัติในการดำรงชีวิต ประกอบสัมมาชีพ และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข มั่นคง และยั่งยืน
- ๓) เพื่อสืบสานความเป็นไทย และยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

ทุกหน่วยงาน/องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทยภาคใต้บทบาทและหน้าที่การงาน เช่น กำหนดนโยบายการส่งเสริมภายในองค์กร วางแผนงาน จัดทำกิจกรรมเสริมการปลูกฝังคุณธรรมและวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามให้แก่สังคม ยกย่อง เชิดชูองค์กร และบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นในด้านส่งเสริมคุณธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ สร้างความเข้มแข็งในระบบบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรม ให้เป็นเอกภาพ มี ๓ กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างและพัฒนาระบบบริหารจัดการงานด้านส่งเสริมคุณธรรมและเสริมสร้างความ เป็นเอกภาพ แก่สถาบัน/องค์กรในสังคม

กลยุทธ์ที่ ๒ พัฒนาศักยภาพบุคลากรผู้ทำหน้าที่ในการส่งเสริมคุณธรรม

กลยุทธ์ที่ ๓ เสริมสร้างความเป็นเอกภาพด้วยคุณธรรม

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสร้างและพัฒนาระบบบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรมให้มีความเข้มแข็ง
๒. เพื่อขับเคลื่อนระบบบริหารจัดการด้านคุณธรรมให้มีเอกภาพ
๓. เพื่อเสริมสร้างความเป็นเอกภาพให้แก่สังคมไทยด้วยคุณธรรม

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๑) มีระบบกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมและความสมานฉันท์ใน
มิติต่าง ๆ

๒) มีหลักสูตรและจำนวนบุคลากรผู้ทำหน้าที่ในการส่งเสริมคุณธรรม

๓) มีระบบบริหารจัดการทางวิชาการองค์ความรู้เรื่องในเรื่องของการส่งเสริมคุณธรรม ความ
สมานฉันท์ พร้อมทั้งมีการวิจัยและมีการพัฒนามาตรฐานด้านการส่งเสริมคุณธรรม

๔) ภาคราชการพลเรือนมีระบบกลไกการสนับสนุนและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมข้าราชการ

๕) มีงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม

๖) มีความสมานฉันท์ในสังคมไทย

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมคุณธรรม มี ๕ กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างและขยายเครือข่ายการขับเคลื่อนคุณธรรมในทุกภาคส่วน

กลยุทธ์ที่ ๒ พัฒนาเครือข่ายคุณธรรม

กลยุทธ์ที่ ๓ ส่งเสริมและสนับสนุนภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในการดำเนินงานด้านคุณธรรม

กลยุทธ์ที่ ๔ สร้างระบบบริการจัดการภาคีเครือข่ายและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการส่งเสริม

คุณธรรม

กลยุทธ์ที่ ๕ ใช้มาตรการด้านการเงินและการคลังในการส่งเสริมเครือข่ายคุณธรรม

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นการสร้างและขยายภาคีเครือข่ายคุณธรรมในสังคมให้เพิ่มมากขึ้น

๒. เพื่อผนึกกำลังทุกภาคส่วนให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรม อันเป็นการกระตุ้นสังคม
ให้เกิดกระแสแห่งการส่งเสริมคุณธรรมอย่างต่อเนื่อง

๓. เพื่อสร้างและพัฒนาบุคคลหรือองค์กรเครือข่ายให้เป็นแบบอย่าง ในการขับเคลื่อนงาน
ส่งเสริมคุณธรรมให้เกิดผลสัมฤทธิ์

๔. เพื่อสนับสนุนให้มีการยกย่องเชิดชูบุคคล และองค์กรที่ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง
ที่ดีของสังคมในระดับต่าง ๆ

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๑) จำนวนโรงเรียน ชมรม สมาคม หรือองค์กรที่เข้าร่วมเป็นภาคีเครือข่าย

๒) จำนวนศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ หน่วยเผยแพร่คุณธรรม และหน่วย
เผยแพร่หลักธรรมในศาสนาอื่น

๓) มีภาคีเครือข่ายส่งเสริมคุณธรรมดีเด่นระดับชาติ ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับ
ท้องถิ่น

๔) มีมาตรการจูงใจทางด้านการเงินและการคลังสำหรับธุรกิจที่ดำเนินการส่งเสริมคุณธรรม
จริยธรรม

๕) มีกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมคุณธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก มี ๓ กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ ๑ เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประชาคมอาเซียนในด้านการอยู่ร่วมกัน อย่างเอื้ออาทร แบ่งปัน และมีจิตสาธารณะ เพื่อโลกและประเทศชาติ

กลยุทธ์ที่ ๒ เสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพความมั่นคงและความยั่งยืนของภูมิภาคอาเซียนด้วยคุณธรรม

กลยุทธ์ที่ ๓ เสริมสร้างคุณธรรมและความร่วมมือระหว่างประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกในการตระหนักและรักษาความสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นแบบอย่างในการสร้างความร่วมมือด้านคุณธรรมในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก

๒. เพื่อสร้างความร่วมมือด้านคุณธรรมระหว่างประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก

๓. เพื่อให้ประเทศไทยมีความมั่นคง สันติสุขและสามารถแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธีและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขบนหลักการที่เป็นสากลแต่ยังคงเอกลักษณ์ความเป็นไทย

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๑) ประชาคมอาเซียนร่วมมือกันจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรม วัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม และรักษาความสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒) มีศูนย์เรียนรู้ทางศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมเพื่อความรู้สู่ประชาคมอาเซียน

๓) มีศูนย์ศาสนิกสัมพันธ์แห่งอาเซียน

ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดยะลา

๑. วิสัยทัศน์ : คุณภาพชีวิตมั่นคง เกษตรมั่งคั่ง ท่องเที่ยวยั่งยืน

คำอธิบายวิสัยทัศน์

จังหวัดยะลามีภาพลักษณ์ในการเป็นเมืองที่มีผังเมืองที่มีความสวยงามและเป็นระเบียบมีความสะอาดที่สุดเมืองหนึ่งของประเทศไทย มีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายและสวยงามโดยเฉพาะอำเภอเบตง จนมีคำขวัญว่า “ใต้สุดสยาม เมืองงามชายแดน” ประชาชนมีการประกอบอาชีพทางการเกษตร โดยการทำสวนยาง และสวนผลไม้ ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม มีประเพณีวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง แต่ก็มีวิถีชีวิตร่วมกันอย่างสันติสุขในความหลากหลายของพหุวัฒนธรรม แต่จากสถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ จนถึงปัจจุบัน แนวโน้มของความรุนแรงอยู่ในระดับที่ค่อนข้างลดลง แต่ยังคงส่งผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและภาพลักษณ์ของจังหวัด ซึ่งถือเป็นจุดอ่อน และอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาจังหวัด

ดังนั้นจังหวัดยะลา จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์จังหวัดยะลา คือ “คุณภาพชีวิตมั่นคง เกษตรมั่งคั่ง ท่องเที่ยวยั่งยืน” หมายถึง การพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างรายได้ และสร้างความสุข สังคมมีความมั่นคง เสมอภาคและเป็นธรรม สามารถแข่งขันได้ในระบบเศรษฐกิจ โดยนำยะลามุ่งไปสู่เมืองท่องเที่ยวที่น่าอยู่ มีอาชีพที่มั่นคง มีสุขภาพดี มีคุณธรรม มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

อยู่ร่วมกันด้วยความรัก ความสามัคคี ยึดหลัก เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ภายใต้ความหลากหลายของวัฒนธรรมและ
อัตลักษณ์ของพื้นที่ **นำไปสู่ยะลาเมืองแห่งความสุข : Yala city of happiness**

๒. พันธกิจ

- (๑) ส่งเสริมให้ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินตลอดจนมีความเข้าใจที่ดีต่อ
ภาครัฐ
- (๒) เสริมสร้างการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ประชาชนมี
อาชีพและรายได้ที่มั่นคง
- (๓) เสริมสร้างการอำนวยความสะดวกและเป็นธรรมและส่งเสริมคุณธรรมของสังคม ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพชีวิต
ประชาชนด้านสุขภาพ และสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม
- (๔) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็ง
- (๕) ประสาน สนับสนุน เสริมสร้างความร่วมมือในการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ

๓. เป้าประสงค์รวม

เศรษฐกิจขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ประชาชนมีรายได้ที่มั่นคง มีคุณภาพชีวิตที่ดีในเมืองน่าอยู่ สังคมมี
ความปรองดองสมานฉันท์ ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เชื่อมันศรัทธาในการทำงานของภาครัฐ

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด จำนวน ๔ ประเด็นยุทธศาสตร์ คือ

- (๑) ส่งเสริม พัฒนา การผลิตและการแปรรูปผลผลิตด้านการเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและการส่งออก
- (๒) ส่งเสริมและ พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและวัฒนธรรม
- (๓) พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน
- (๔) เสริมสร้างยะลาสันติสุข

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริม พัฒนา การผลิตและการแปรรูปผลผลิตด้านการเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม
และการส่งออก

กลยุทธ์ :

๑. ส่งเสริม พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพและมาตรฐาน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและการส่งออก
๒. การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) ด้วยเครื่องมือแผนที่เกษตร (Agri-map) เพื่อการ
บริหารจัดการเชิงรุก
๓. พัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรต้นแบบและปราดเปรี๊อง (Smart farmer)
๔. พัฒนาโครงข่ายการคมนาคมและโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อรองรับการเกษตร
๕. ส่งเสริม พัฒนาการใช้พลังงานทดแทนและการอนุรักษ์พลังงานในภาคการเกษตร
๖. ส่งเสริมการรวมกลุ่ม และพัฒนาศักยภาพกลุ่มของเกษตรกร สถาบันเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง
๗. ส่งเสริมการเกษตรทฤษฎีใหม่และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหาร
๘. ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการผลิต การแปรรูปและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร
๙. ส่งเสริม ขยายช่องทางการตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ และพัฒนาผู้ประกอบการส่งออก ให้มี
ประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- (๑) ร้อยละของมูลค่าสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น(ยางพารา, ทุเรียน, กัญชง, โคน้, แปะ และไก่เบตง)
- (๒) ยกระดับชั้นสหกรณ์จากชั้น ๒ เป็นชั้น ๑

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและวัฒนธรรม

กลยุทธ์ :

๑. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและวัฒนธรรม
๒. ประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว
๓. ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นเชิงสร้างสรรค์ เพื่อรองรับการท่องเที่ยว
๔. พัฒนาการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและวัฒนธรรม
๕. พัฒนาศักยภาพอำเภอเบตงให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจเพื่อการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- (๑) จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการพัฒนา
- (๒) . รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

กลยุทธ์ :

๑. พัฒนาให้เป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน
๒. พัฒนา ยกระดับการศึกษาและครูผู้สอนให้สามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ เท่าเทียมและทั่วถึง
๓. ส่งเสริมสุขภาพ ป้องกัน และควบคุมโรคของประชาชนทุกกลุ่มวัย
๔. ยกระดับคุณภาพชีวิตผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบ ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส และผู้พิการ
๕. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบให้สามารถพึ่งตนเองอย่างมั่นคงและยั่งยืน
๖. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์เฝ้าระวังและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๗. ส่งเสริมพัฒนาและขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- (๑) ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการสอน O-NET ชั้น ม.๓ เพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา
- (๒) อัตราการตาย (ต่อการเกิดมีชีพแสนคน) ลดลง
- (๓) แรงงานนอกระบบที่เข้าสู่ระบบประกันสังคมและได้รับการพัฒนาศักยภาพเพิ่มขึ้น
- (๔) กลุ่มผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบ ผู้ด้อยโอกาส ผู้สูงอายุ และผู้พิการได้รับการพัฒนาศักยภาพให้สามารถพึ่งพาตนเองได้เพิ่มขึ้น
- (๕) หมู่บ้านต้นแบบในการจัดการขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ เสริมสร้างยะลาสันติสุข

กลยุทธ์ :

๑. ส่งเสริมประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในเสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้านและชุมชน
๒. เพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามปัญหาเสพติดและอาชญากรรม
๓. พัฒนาระบบป้องกัน แก่ไขภัยพิบัติ และการสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายชุมชน
๔. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ
๕. เสริมสร้างคุณค่าทางอัตลักษณ์และวิถีของประชาชนในพื้นที่
๖. สร้างความเข้าใจ และอำนวยความสะดวก
๗. สร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- (๑) ร้อยละของสถิติการก่อเหตุร้ายลดลงในปีที่ผ่านมา
- (๒) ร้อยละของหมู่บ้าน ชุมชนเข้มแข็งที่มีระบบรักษาความปลอดภัย

ยุทธศาสตร์การส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดยะลา

วิสัยทัศน์

“ประชาชนชาวยะลา มีคุณธรรมบนสังคมพหุวัฒนธรรม นำสันติสุขสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน”

พันธกิจ

๑. พัฒนาคนให้มีคุณธรรมสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมและมีวิถีชีวิตที่มั่นคงบนพื้นฐานของสังคมพหุวัฒนธรรม
๒. ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคม ตระหนักถึงความสำคัญและมีส่วนร่วมในกระบวนการส่งเสริมคุณธรรม
๓. สร้างสังคมให้น่าอยู่ คู่คุณธรรม อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข สมานฉันท์
๔. พัฒนาระบบการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรมให้มีประสิทธิภาพในทุกมิติ

เป้าประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาและยกระดับจิตใจของประชาชนให้มีคุณธรรมบนสังคมพหุวัฒนธรรม นำสู่สันติสุข
๒. เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมของจังหวัดยะลา
๓. เพื่อสร้างสรรค์สังคมสมานฉันท์ด้วยคุณธรรม
๔. เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรมให้เกิดผลสัมฤทธิ์

ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมสร้างและพัฒนาทุนมนุษย์

กลยุทธ์ที่ ๑ เสริมสร้างคุณธรรมให้เป็นรากฐานในการดำรงชีวิต โดยสถาบันครอบครัว

กลยุทธ์ที่ ๒ วางระบบรากฐานทางการศึกษาทุกระดับ ในเรื่องคุณธรรมจริยธรรม

กลยุทธ์ที่ ๓ เสริมสร้างคุณธรรม ให้เป็นรากฐานในการพัฒนา โดยทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วม

กลยุทธ์ที่ ๔ นำศาสนาและวัฒนธรรมมาแกนหลักในการเสริมสร้างคุณธรรม

กลยุทธ์ที่ ๕ ใช้สื่อเป็นเครื่องมือในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและสร้างค่านิยมโดยยึดหลักคุณธรรม

ตัวชี้วัดความสำเร็จ : ทุกหน่วยงานทุกองค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชนมีส่วนร่วมส่งเสริมสนับสนุน และดำเนินการส่งเสริมคุณธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือทุกภาคส่วนตามแนวทางพระราชบัญญัติการส่งเสริมคุณธรรม

กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งของเครือข่าย ความร่วมมือทุกภาคส่วนในการส่งเสริมคุณธรรม

ตัวชี้วัดความสำเร็จ :

๑) จำนวนโรงเรียนหรือองค์กรที่เข้ามาร่วมเป็นภาคีเครือข่าย

๒) จำนวนชุมชนคุณธรรม

๓) มีภาคีเครือข่ายคุณธรรมดีเด่นระดับจังหวัด ระดับอำเภอและระดับท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การบริหารจัดการชุมชน องค์กรคุณธรรมแบบบูรณาการ และส่งเสริมวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมการใช้หลักธรรมเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ สร้างความเข้มแข็งแก่สังคมไทย

กลยุทธ์ที่ ๒ ใช้แนวทาง บวร/บรม และทุนทางวัฒนธรรมเป็นกลไกส่งเสริมให้คนในสังคมมีคุณธรรม

กลยุทธ์ที่ ๓ ส่งเสริมการใช้ค่านิยมไทย และหลักธรรมทางศาสนาสร้างสังคมสมานฉันท์ ท่ามกลางความหลากหลาย

ตัวชี้วัดความสำเร็จ :

๑. จำนวนชุมชนเข้มแข็ง

๒. จำนวนสินค้าและผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ สร้างความเข้มแข็งในระบบการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรม

กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างและพัฒนาระบบบริหารจัดการงานด้านส่งเสริมคุณธรรมและเสริมสร้าง
ความเป็นเอกภาพ

กลยุทธ์ที่ ๒ พัฒนาศักยภาพบุคลากรผู้ทำหน้าที่ในการส่งเสริมคุณธรรม

กลยุทธ์ที่ ๓ สร้างระบบบริหารจัดการเครือข่ายและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการส่งเสริม
คุณธรรม

กลยุทธ์ที่ ๔ ยกย่องเชิดชูเกียรติ องค์กร ชุมชน บุคคล ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

ตัวชี้วัดความสำเร็จ :

๑. มีแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการส่งเสริมคุณธรรม
๒. มีบุคคลได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติด้านการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม

บทที่ ๓

การดำเนินงานด้านส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดยะลา

๑. สรุปผลการประเมินชุมชน องค์กรและอำเภอคุณธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จังหวัดยะลา

ประเภท	ระดับ			รวม
	ส่งเสริมคุณธรรม	คุณธรรม	คุณธรรมต้นแบบ	
ชุมชน	๑๐๕	๕๗	๔๙	๒๑๑
องค์กร	๑๓	๓	๑๙	๔๖
อำเภอ	-	-	๘	๘
จังหวัด	-	-	-	-
รวม				๒๕๔

ชุมชนคุณธรรมต้นแบบโดดเด่น ได้แก่ ชุมชนคุณธรรมบ้านหน้าถ้ำ
 องค์กรคุณธรรมต้นแบบโดดเด่น ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนจังหวัดยะลา
 อำเภอคุณธรรมต้นแบบโดดเด่น ได้แก่ อำเภอเมืองยะลา

๒. สรุปชุมชนคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขับเคลื่อนด้วยพลังบวร

ที่	ระดับชุมชนคุณธรรม	จำนวน
๑	ชุมชนส่งเสริมคุณธรรม	๑๐๕
๒	ชุมชนคุณธรรม	๕๗
๒	ชุมชนคุณธรรมต้นแบบ	๔๙
	รวม	๒๑๑

๓. สรุปองค์กรคุณธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จังหวัดยะลา

ที่	ระดับองค์กรคุณธรรม	จำนวน
๑	องค์กรส่งเสริมคุณธรรม	๑๓
๒	องค์กรคุณธรรม	๓
๒	องค์กรคุณธรรมต้นแบบ	๑๙
	รวม	๔๖

๔. สรุปอำเภอคุณธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จังหวัดยะลา

ที่	ระดับอำเภอคุณธรรม	จำนวน
๑	อำเภอส่งเสริมคุณธรรม	-
๒	อำเภอคุณธรรม	-
๒	อำเภอคุณธรรมต้นแบบ	๘
	รวม	๘

๕. แผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดยะลา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

จังหวัดยะลา เป็นจังหวัดที่อยู่ใต้สุดของประเทศ อยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ ๕ - ๗ องศาเหนือและเส้นแวง ที่ ๑๐๐-๑๐๒ องศาตะวันออก อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ตามทางรถไฟสายใต้ ๑,๐๓๙ กิโลเมตร และตามถนนเพชรเกษมสายเก่า ๑,๓๙๕ กิโลเมตร หรือสายใหม่ ๑,๐๘๔ กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ ๔,๕๒๑ ตารางกิโลเมตร หรือ ประมาณ ๒.๘ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖.๔ ของพื้นที่ภาคใต้ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงคือ

- ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดสงขลา และจังหวัดปัตตานี
- ทิศใต้ ติดต่อกับรัฐเปรัก ประเทศมาเลเซีย
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับจังหวัดนราธิวาส และรัฐเปรัก ประเทศมาเลเซีย
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดสงขลา และรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย

ชื่อผู้ประสานงาน.....นางสาวจิตติพร ฤๅณรอง..... หมายเลขโทรศัพท์.....๐๘-๑๘๗๔-๙๖๙๓.....

ข้อมูลพื้นฐาน

ชื่ออำเภอ	จำนวนหน่วยปกครองจังหวัดที่จะเป็นพื้นที่ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕							
	อบจ.	ตำบล	หมู่บ้าน	ชุมชน	เทศบาลเมือง/เทศบาลตำบล	อบต.	ครัวเรือน	ประชากร
๑. เมืองยะลา	๑	๑๔	๘๐	๔๐	๖	๙	๖๒,๐๙๐	๑๗๑,๒๐๖
๒. เบตง		๕	๓๒	๒๗	๒	๓	๒๖,๙๕๙	๖๒,๔๗๓
๓. รามัน		๑๖	๘๘	-	๓	๑๔	๒๔,๐๒๖	๙๗,๔๖๔
๔. บันนังสตา		๖	๕๐	-	๒	๕	๑๘,๖๖๘	๖๓,๐๑๗
๕. ยะหา		๗	๔๙	-	๒	๖	๑๕,๑๖๖	๖๓,๘๑๙
๖. ธารโต		๔	๓๗	-	๑	๔	๙,๕๙๙	๒๕,๕๗๑
๗. กรงปินัง		๔	๒๓	-	-	๔	๖,๕๓๐	๒๙,๗๗๙
๘. กาบัง		๒	๑๙	-	-	๒	๗,๐๕๓	๒๕,๒๗๒
รวม	๑	๕๘	๓๗๘	๖๗	๑๖	๔๗	๑๗๐,๐๙๑	๕๓๘,๖๐๒

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

จำนวนโครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕.....๑๔๗.....โครงการ

จำนวนงบประมาณที่ใช้ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ รวม.....๘,๙๖๙,๐๒๓.....บาท

● จากงบปกติของหน่วยงาน ทุกโครงการจำนวน.....๘,๙๖๙,๐๒๓.....บาท

● จากงบอื่นๆ รวมทุกโครงการจำนวน.....๕,๐๐๐.....บาท

เป้าหมายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

● หน่วยงาน/องค์กรทั้งภายในและภายนอกที่ให้ความสำคัญสนับสนุนให้มีการจัดอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม จำนวน.....๓๒.....แห่ง

รวมผู้ที่ได้รับการอบรม จำนวน.....๖,๘๓๕.....คน

● หน่วยงาน/องค์กรทั้งภายในและภายนอกที่ให้การสนับสนุนหรือร่วมจัดกิจกรรมเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ จำนวน.....๔๐.....แห่ง

รวมผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน.....๑๐๐,๐๐๐.....คน

ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินการในโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ตามแผนปฏิบัติการของจังหวัด

● ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ ประชาชนในจังหวัดยะลา มีการยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนา เทิดทูนสถาบันชาติ และพระมหากษัตริย์ ร่วมสืบสานประเพณี วัฒนธรรมที่ดีงาม

● บุคลากรในองค์กรมีความรักความสามัคคี สร้างภูมิคุ้มกันมีจิตสำนึกในการกระทำความดี เสียสละ มุ่งปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมาย

● เด็กเยาวชน มีการพัฒนาตนเอง มีจริยธรรม มีวินัย สำนึกต่อหน้าที่และรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมส่วนรวม

รายละเอียดของโครงการ/กิจกรรมที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน				
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)	
๑. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาทุนมนุษย์										
๑.๑ กลยุทธ์เสริมสร้างคุณธรรมให้เป็นรากฐานในการดำรงชีวิต โดยสถาบันครอบครัว										
๑. โครงการบรรพชาอุปสมบทพระภิกษุสามเณรและบวชศีลจาริณีภาคฤดูร้อน	-เพื่อปลูกฝังและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมแก่เด็กเยาวชนและประชาชน -เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัว	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา	-ผู้เข้าร่วมบรรพชาอุปสมบทพระภิกษุสามเณร จำนวน ๑๐๐ คน -ผู้เข้าร่วมบวชศีลจาริณี จำนวน ๑๐๐ คน	เด็ก เยาวชนและประชาชนได้รับการปลูกฝังคุณธรรมมีภูมิคุ้มกันที่ดีและนำหลักธรรมคำสอนทางศาสนามาประยุกต์ใช้ชีวิตประจำวัน	๕๐,๐๐๐			✓		
๒. โครงการปฏิบัติธรรมและครอบครัว อบอุ่น ด้วยพระธรรมเฉลิมพระเกียรติฯ	เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการมีคุณธรรมและจริยธรรมในการดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพอยู่ในขั้นดี	สำนักพุทธศาสนาจังหวัดยะลา	จำนวน ๑,๐๐๐ คน	ผู้เข้าร่วมโครงการ มีคุณธรรมและจริยธรรมในการดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพอยู่ในขั้นดี	๓๐๐,๐๐๐	✓	✓	✓	✓	✓

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน				
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)	
๑. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาทุนมนุษย์										
๑.๑ กลยุทธ์เสริมสร้างคุณธรรมให้เป็นรากฐานในการดำรงชีวิต โดยสถาบันครอบครัว										
๓. กิจกรรมสร้างการรับรู้วิถีประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข	ดำรงความรู้ความสามัคคีและปรองดองสมานฉันท์ ส่งเสริมให้มีวินัย เคารพกฎหมาย รับผิดชอบต่อสาธารณชน ซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น	ที่ทำการปกครองอำเภอกรงปินัง	หน่วยงานในพื้นที่อำเภอกรงปินัง จำนวน ๑๑ หน่วยงาน	หน่วยงานในพื้นที่อำเภอกรงปินัง ให้ความร่วมมือและตระหนักถึงเสมอ	-	✓	✓	✓	✓	
๔. โครงการ/กิจกรรมขยายศูนย์เรียนรู้ศาสตร์พระราชา	เพื่อสนับสนุนประชาชนที่มีความสนใจด้านการเกษตรทุกประเภทให้ดำเนินการเป็นตัวอย่างที่สามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน	ที่ว่าการปกครองอำเภอเมืองยะลา, เกษตรอำเภอเมือง	-	ประชาชนได้รับการสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ กิจกรรมทางด้านเกษตรและมีการบริหารจัดการสามารถต่อยอดได้อย่างยั่งยืน	-		✓	✓	✓	

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
๑. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาทุนมนุษย์									
๑.๑ กลยุทธ์เสริมสร้างคุณธรรมให้เป็นรากฐานในการดำรงชีวิต โดยสถาบันครอบครัว									
๕.โครงการรณรงค์ยุติความรุนแรงในครอบครัว	เพื่อลดความรุนแรงในครอบครัว	สนง.พมจ. ยะลา	๕๐ คน	ครอบครัวมีความรัก ความเข้าใจ	-	✓			
๖.กิจกรรมการสวดมนต์ข้ามปี	เพื่อเสริมสร้างความเป็นสิริมงคลแก่ตนเองและครอบครัวในโอกาสส่งท้ายปีเก่า ต้อนรับปีใหม่วิถีพุทธ	สนง.เกษตรและสหกรณ์ จังหวัดยะลา	๑๐ คน	เสริมสร้างความเป็นสิริมงคลด้วยการปฏิบัติธรรม รักษาศีลและเจริญภาวนา	-	✓			
๗.กิจกรรมการถือศีลอดของชาวมุสลิม	เพื่อฝึกฝนให้มวลมนุษย์รู้จักความอดกลั้นอดทน มีจิตใจหนักแน่น และไม่ทอดทิ้งอย่างง่ายตายต่อความยากลำบากที่เผชิญอยู่ ณ เบื้องหน้า	สนง.เกษตรและสหกรณ์ จังหวัดยะลา	๖ คน	รู้จักความอดกลั้นอดทน มีจิตใจหนักแน่น และไม่ทอดทิ้งอย่างง่ายตาย	-		✓		
๘. โครงการส่งเสริมหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้ป็นวิถีในการดำเนินชีวิต	-เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง -เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้และนำความรู้การพัฒนาผลผลิตไปปฏิบัติ	อำเภอบันนังสตา / เกษตรอำเภอบันนังสตา	๕๐ คน	ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันได้	-	-	✓	✓	✓

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
๑. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาทุนมนุษย์									
๑.๑ กลยุทธ์เสริมสร้างคุณธรรมให้เป็นรากฐานในการดำรงชีวิต โดยสถาบันครอบครัว									
๙. ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเพื่อแก้ไขปัญหา ยาเสพติด	-เพื่อให้ประชาชนที่เข้าร่วมรับรู้และรับทราบถึงปัญหาและพิษภัยของยาเสพติด -เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ทักษะทางความคิด สร้างภูมิคุ้มกันทางด้านร่างกายจิตใจให้กับสถาบันครอบครัวในการดูแลบุตรหลาน	กศน.อำเภอฮาทโต	จำนวน ๓๐ คน	ปชช.ที่เข้าร่วมโครงการรับรู้และรับทราบถึงปัญหาและพิษภัยของยาเสพติด และมีทักษะทางความคิด สร้างภูมิคุ้มกันทางด้านร่างกายจิตใจให้กับสถาบันครอบครัวในการดูแลบุตรหลาน	๕,๐๐๐	✓	✓		
๑๐.โครงการสร้างภูมิคุ้มกันบรรณรักษ์ และป้องกันภัยยาเสพติด	-เพื่อส่งเสริมและพัฒนากิจการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดของสถานศึกษา ให้มีความเข้มแข็ง และมีประสิทธิภาพ -เพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะชีวิต การสร้างภูมิคุ้มกัน และการดูแลช่วยเหลือ นักศึกษา	-กศน.อำเภอเบตง -สถานีตำรวจภูธรยะรม -ที่ว่าการอำเภอเบตง	๑๐๐ คน	- ร้อยละ ๘๐ ของนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมได้รับการส่งเสริมและพัฒนาป้องกัน และแก้ไขปัญหา ยาเสพติด -ร้อยละ ๘๐ ของนศ.ที่เข้าร่วมกิจกรรม มีทักษะชีวิตที่ดี สร้างภูมิคุ้มกันและได้รับการช่วยเหลือ เมื่อติดสารเสพติด	๒๐,๐๐๐		✓		

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย.๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย.๖๕)
๑. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาทุนมนุษย์									
๑.๑ กลยุทธ์เสริมสร้างคุณธรรมให้เป็นรากฐานในการดำรงชีวิต โดยสถาบันครอบครัว									
๑๑.โครงการส่งเสริมสุขภาพกายและสุขภาพจิตของผู้เรียน	-เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการตรวจสุขภาพ -เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ๕ ตำบล	๒๐๐ คน	-ร้อยละ ๑๐๐ ของนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรม ได้รับการตรวจสุขภาพ -ร้อยละ ๘๐ ของนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรม มีสุขภาพและสุขภาพจิตที่ดี	๓๕,๐๐๐		✓		
๑. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาทุนมนุษย์									
๑.๒ กลยุทธ์วางระบบรากฐานทางการศึกษาทุกระดับในเรื่องคุณธรรม									
๑.โครงการศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์	-เพื่อส่งเสริมให้เด็กเยาวชนเข้าวัดศึกษาหลักธรรมทางศาสนาและได้รับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม -เพื่อส่งเสริมให้วัดสถานศึกษานำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปพัฒนาเด็กเยาวชนให้เกิดการปฏิบัติในในชีวิตประจำวัน	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา	-ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนา จำนวน ๓ แห่ง -เด็กเยาวชนในสถานศึกษาจำนวน ๓๐๐ คน	เด็ก เยาวชนเข้าวัดศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา และได้รับการปลูกฝังด้านคุณธรรม จริยธรรมเกิดการนำไปสู่การปฏิบัติในชีวิต	๖๐,๐๐๐	✓	✓	✓	✓

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน				
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)	
๑. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาทุนมนุษย์										
๑.๒ กลยุทธ์วางระบบรากฐานทางการศึกษาทุกระดับในเรื่องคุณธรรม										
๒.โครงการประกวดสวดมนต์หมู่สรรเสริญพระรัตนตรัยทำนองสรภัญญะ	-เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนและครูที่นับถือศาสนาพุทธในโรงเรียนมีการสวดมนต์ไหว้พระทั้งโรงเรียนอย่างน้อยสัปดาห์ละ ๑ วัน -เพื่อพัฒนาคุณธรรมในเด็กและเยาวชนให้เป็นคนดีในสังคม	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา	-สถานศึกษาที่เข้าร่วม จำนวน ๑๕ โรงเรียน -นักเรียนระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย จำนวน ๗๕ คน	-เยาวชนมีจิตสำนึกปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา -เยาวชนได้น้อมรำลึกคุณพระรัตนตรัย สืบทอดขนบธรรมเนียมประเพณีไทย	๒๖,๖๐๐	✓	✓			
๓.โครงการประกวดบรรยายธรรม	-เพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเข้าใจถึงหลักธรรมทางศาสนาและพระพุทธศาสนาผ่านกระบวนการบรรยายธรรมและนำหลักธรรมทางศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิต -เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนมีคุณธรรม และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา	จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมประกวด ๔๐ คน	เยาวชนเข้าใจถึงหลักธรรมทางศัพพะพุทธศาสนาเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิต	๑๕,๐๐๐	✓				

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
๑. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาทุนมนุษย์									
๑.๒ กลยุทธ์วางระบบรากฐานทางการศึกษาทุกระดับในเรื่องคุณธรรม									
๔.โครงการเยี่ยมเยือน สัปปุรุช “รวมภูอนสัมพันธ์”	- เพื่อส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมทาง ศาสนาวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น -เพื่อสนับสนุนประชาชนชาวมุสลิมให้ ได้ละศีลอดและร่วมกันละหมาดตะรอ เวียะร่วมกัน -เพื่อทำหน้าที่ส่งเสริมศาสนพิธี	อบต.กาบัง	๑๕ ครั้ง	ทำให้ประชาชนได้ เพิ่มพูนความรู้ ด้านศาสนา และ หลักปฏิบัติที่ ถูกต้องในช่วง เดือนรอมฎอน	๑๖๐,๐๐๐			✓	
๕.โครงการเสริมสร้างวินัย คุณธรรม จริยธรรม และ คุณลักษณะที่พึงประสงค์	-เพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ให้ นักเรียนรู้จักนำหลักธรรมไปใช้ในการ ดำเนินชีวิต-เพื่อให้นักเรียนเกิดความ ตระหนักในการเป็นคนดีมีคุณธรรมนำ ชีวิต มีความเอื้อนอาทรกับผู้อื่น	สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา ประถมศึกษ ยะลา เขต ๓	-สถานศึกษา ในสังกัด จำนวน ๓๒ โรงเรียน -ครู นักเรียน ในสังกัด	นักเรียนมี คุณลักษณะและ พฤติกรรมที่พึง ประสงค์ด้าน ระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม	๑๐๐,๐๐๐	✓		✓	✓
๖.โครงการสร้างและ ส่งเสริมความเป็นพลเมือง ดีตามรอยพระยุคลบาท ด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ	-เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาเรียนรู้ พระราชกรณียกิจของบูรพกษัตริย์ไทยและ พระมหากษัตริย์คุณที่มีต่อประชาชนคนไทย -เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียน มีเจตคติที่ดีต่อ สถาบันพระมหากษัตริย์ และบ้านเมือง มีโอกาสมุ่งหน้าที่เป็นพลเมืองดี มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคงและมีคุณธรรม	สำนักงาน ศึกษาธิการ จังหวัดยะลา	นักเรียน นักศึกษา เข้า ร่วม จำนวน ๑,๐๐๐ คน	ร้อยละ ๘๐ ของ ผู้เรียนที่เข้าร่วม กิจกรรมมีความรัก และเทิดทูนใน สถาบัน พระมหากษัตริย์ และยึดมั่นในการ ปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมี	๑๖๐,๐๐๐		✓	✓	✓

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
	-เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ถึงนวัตวิถีของท้องถิ่นและชุมชนมีจิตสำนึก รักและภูมิใจในท้องถิ่นและชุมชนของตนเอง			พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข					
๗. กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	- เพื่อให้เด็กศึกษามีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนที่มีอยู่ในพื้นที่ - เพื่อให้เด็กศึกษาสามารถนำความรู้ น้อมนำไปสู่การปฏิบัติและร่วมกับขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อประโยชน์ส่วนร่วม	กศน.อำเภอรามัน	นักศึกษา กศน.รามัน ๔๘๐ คน	ร้อยละ ๘๕ ของนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้	๑๒๘,๘๐๐	✓			

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
๑. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาทุนมนุษย์									
๑.๓ กลยุทธ์สร้างเสริมคุณธรรมให้เป็นรากฐานในการพัฒนา โดยทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วม									
๑.โครงการให้ความรู้แก่แรงงานต่างด้าว ด้านการประกันสังคม สิทธิประโยชน์ตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทนประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทนในสถานประกอบการ	เพื่อให้แรงงานต่างด้าวมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับความรู้ด้านการประกันสังคม สิทธิประโยชน์ตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม กฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน และได้รับความคุ้มครองตามสิทธิได้อย่างถูกต้อง	สนง.ประกันสังคมจังหวัดยะลา	จำนวน ๗๐ คน	แรงงานต่างด้าวได้รับความรู้ มีความเข้าใจเกี่ยวกับระบบประกันสังคมสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม กฎหมายว่าด้วยเงินทดแทนและได้รับความคุ้มครองตามสิทธิ	๑๐,๐๐๐		✓		
๒.โครงการ ๑ ตำบล ๑ หมู่บ้านประกันสังคมทั่วไทย -กิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนให้สมาชิกที่มีคุณสมบัติสมัครเข้าสู่ระบบภาคีเครือข่ายในการประกันสังคมให้ครบถ้วน	- เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ การเข้าถึงสิทธิประโยชน์ที่ผู้ประกันตนจะได้รับจากการคุ้มครองประกันสังคมร่วมรณรงค์กระตุ้น และโน้มน้าวใจให้แรงงานอิสระเข้าสู่ระบบประกันสังคมภาคสมัครใจเพิ่มขึ้น ตามนโยบายประกันสังคมทั่วไทย - เพื่อสร้างกลไกการมีส่วนร่วมของเครือข่ายประกันสังคมภาคสมัครใจให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง สามารถนำไปสู่การขยายผลและพร้อมให้บริการกับประชาชนและกลุ่มเป้าหมายได้อย่างครอบคลุม	สนง.ประกันสังคมจังหวัดยะลา	จำนวน ๒๕๐ คน	-ประชาชนรับรู้และเข้าถึงสิทธิประโยชน์จากการเข้าสู่ระบบประกันสังคมด้วยความสมัครใจเพิ่มมากขึ้น	๑๐,๐๐๐	✓	✓	✓	✓

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
๑. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาทุนมนุษย์									
๑.๓ กลยุทธ์สร้างเสริมคุณธรรมให้เป็นรากฐานในการพัฒนา โดยทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วม									
๓.โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการด้านแรงงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จังหวัดยะลา -กิจกรรมสำนึกรักบ้านเกิดร่วมใจพัฒนาชุมชนจังหวัดยะลา	-เพื่อให้สถานที่ราชการมีความสวยงามเป็นระเบียบเนื่องจากต้นไม้ได้รับการดูแลตัดแต่งกิ่งและป้องกันอุบัติเหตุจากรากหักโค่นร่วงหล่นของกิ่งไม้ ทั้งยังเป็นการสร้างความรัก ความสามัคคีในหมู่คณะและเกิดความหวงแหนพื้นที่	สำนักงานแรงงานจังหวัดยะลา	-เจ้าหน้าที่ ๑๘ คน -บัณฑิตแรงงาน ๗๖ คน -อาสาสมัครแรงงาน ๕๘ คน	สถานที่ราชการมีความสวยงามเป็นระเบียบและป้องกันอุบัติเหตุจากการหักโค่นร่วงหล่นของกิ่งไม้ ทั้งยังเป็นการสร้างความรัก ความสามัคคีและเกิดความหวงแหนพื้นที่	๖๒,๕๔๐	✓	✓	✓	✓
๔.กิจกรรมเคารพธงชาติ	-เพื่อเป็นการเทิดทูนและแสดงออกถึงความจงรักภักดีในสถาบันชาติ	ที่ทำการปกครองอำเภอกาบัง	๕๐ คน	บุคลากรในหน่วยงานมีความจงรักภักดีในสถาบันชาติ	-	✓	✓	✓	✓
๕.โครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม แก่นักเรียน นักศึกษา	-เพื่อพัฒนาศักยภาพทางวิชาชีพ -เพื่อพัฒนาทางด้านเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ -เพื่อเพิ่มความรู้ของนักเรียน นักศึกษาให้มีคุณธรรมและจริยธรรมต่อวิชาชีพ	วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจยะลา	๑๒๐ คน	ร้อยละ ๘๐ ของนักศึกษา	๖,๐๐๐	✓			

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน				
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)	
๑. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาทุนมนุษย์										
๑.๓ กลยุทธ์สร้างเสริมคุณธรรมให้เป็นรากฐานในการพัฒนา โดยทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วม										
๖.โครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมด้านยาเสพติดในสถานศึกษา	เพื่อส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจ รู้เท่าทันภัยยาเสพติดและสร้างภูมิคุ้มกันห่างไกลจาก ยาเสพติด และส่งเสริมให้มีคุณธรรมจริยธรรมและเป็นคนดีของสังคม	อบจ.ยะลา	นักเรียนและผู้ปกครองสังกัดโรงเรียนลำพะยาประชาชนเคราะห์ ๒๖๔ คน	บุคลากรที่เข้าร่วมโครงการมีจิตสำนึกและสร้างความเข้าใจตระหนักถึงพิษภัยของยาที่ส่งผลกระทบต่อร่างกายห่างไกลยาเสพติด	๗๕,๐๐๐			✓	✓	
๗.โครงการองค์กรคุณธรรมสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน	เพื่อส่งเสริมให้บุคลากร มีจิตสำนึก ค่านิยม และวัฒนธรรม เรื่องความซื่อสัตย์ สุจริต มุ่งมั่นทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบวินัยข้าราชการ และมีคุณธรรมอันมั่นคงส่งผลให้หน่วยงาน ปลอดภัยสุจริตสู่การเป็นองค์กรคุณธรรม	อบจ.ยะลา	บุคลากรในสังกัดเข้าร่วมโครงการ ๑๕๐ คน	บุคลากร มีจิตสำนึก ค่านิยม และวัฒนธรรมเรื่องความซื่อสัตย์ สุจริต มุ่งมั่นทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบวินัยข้าราชการ และมีคุณธรรมอันมั่นคงส่งผลให้หน่วยงาน ปลอดภัยสุจริตสู่การเป็นองค์กรคุณธรรม	๕๐,๐๐๐				✓	

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
๑. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาทุนมนุษย์									
๑.๓ กลยุทธ์สร้างเสริมคุณธรรมให้เป็นรากฐานในการพัฒนา โดยทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วม									
๘.กิจกรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.	<p>-เพื่อพัฒนาผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องตระหนักรู้เข้าใจ และมีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล</p> <p>-เพื่อให้ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีคุณธรรม จริยธรรม และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข</p> <p>-เพื่อให้ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติตามกรอบแนวคิดโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.</p> <p>-เพื่อให้ศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา ๒ จังหวัดยะลา ผ่านการประเมินโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ระดับ ๒ ดาว</p>	<p>ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา ๒ ยะลา</p>	<p>-ผู้เรียนศูนย์ ๓๑๗ คน</p> <p>-ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน ๘๘ คน</p> <p>-ผู้ปกครองของผู้เรียน จำนวน ๓๓๘ คน</p>	<p>-ร้อยละ ๗๐ ของผู้เรียน ผู้บริหาร ครูบุคลากรทางการศึกษา และผู้ปกครองของผู้เรียนตระหนักรู้เข้าใจ มีคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตามกรอบแนวคิดโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.</p>	๑๐๑,๑๐๐	✓	✓	✓	✓

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน				
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)	
๑. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาทุนมนุษย์										
๑.๓ กลยุทธ์สร้างเสริมคุณธรรมให้เป็นรากฐานในการพัฒนา โดยทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วม										
๙.โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕	เพื่อปลูกจิตสำนึกการ มีคุณธรรม จริยธรรม และการประพฤติปฏิบัติตนตามหลักธรรมาภิบาล	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดยะลา	บุคลากรสำนักงานศธจ.ยะลา ๔๒ คน	ร้อยละ ๘๐ ของบุคลากรได้รับการส่งเสริม สนับสนุนการมีคุณธรรมจริยธรรม และการประพฤติปฏิบัติตนตามหลักธรรมาภิบาล	๔๐,๐๐๐			✓		
๑๐.โครงการ/กิจกรรมการส่งเสริมการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น กิจกรรมปลูกป่า กิจกรรมปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ	เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีความห่วงแหนและร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความอุดมสมบูรณ์และยั่งยืน	ที่ว่าการอำเภอ บ้านนังस्ता/ทุกหน่วยงานในอำเภอ	๑๐๐ คน	ประชาชนมีความห่วงแหนและร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความอุดมสมบูรณ์และยั่งยืน	-		✓	✓	✓	✓
๑.๔ กลยุทธ์นำศาสนาและวัฒนธรรมมาเป็นหลักในการเสริมสร้างคุณธรรม										
๑.โครงการเข้าวัดวันธรรมสวนะ	-เพื่อณรงค์ปลูกจิตสำนึกให้พุทธศาสนิกชน รู้คุณค่าถึงหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา พร้อมทั้งส่งเสริมให้เข้าวัดฟังธรรม บำเพ็ญกุศลทุกวันธรรมสวนะ	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา	จำนวน ๑๒ ครั้ง	พุทธศาสนิกชน ได้เรียนรู้หลักธรรมคำสอนของพระพุทธ ศาสนา	๑๕,๐๐๐	✓	✓	✓	✓	✓

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน				
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)	
๑. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาทุนมนุษย์										
๑.๔ กลยุทธ์นำศาสนาและวัฒนธรรมมาเป็นหลักในการเสริมสร้างคุณธรรม										
๒.โครงการสวดมนต์ข้ามปีส่งท้ายปีเก่าวิถีใหม่ พุทธศักราช ๒๕๖๔	- เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ศาสนิกชนเข้าร่วมกิจกรรมเข้าวัดปฏิบัติธรรมสวดมนต์ข้ามปี - เพื่อเผยแพร่พิธีการต้อนรับศักราชใหม่โดยใช้มิติทางศาสนา - เพื่อส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนทุกหมู่เหล่าน้อมนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา	จำนวน ๑,๐๐๐ คน - วัดในพื้นที่อำเภอต่าง ๆ จำนวน ๒๐ วัด	พุทธศาสนิกชนนำหลักคำสอนทางศาสนามาเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต สังคมมีความสงบสุข	๓๐,๐๐๐	✓				
๓.โครงการสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนาเนื่องในเทศกาลวันสำคัญทางศาสนา ประจำปี ๒๕๖๕ (วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา และวันเข้าพรรษา)	- เพื่อรณรงค์ปลูกจิตสำนึกให้พุทธศาสนิกชน รู้คุณค่าหลักธรรมคำสอน ของพระพุทธศาสนา พร้อมทั้งส่งเสริมให้เข้าวัด ฟังธรรม บำเพ็ญกุศลในเทศกาลวันสำคัญทางศาสนา - เพื่อจรรโลงสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีคุณธรรม จริยธรรมอย่างยั่งยืน โดยใช้มิติทางศาสนา	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา	-จัดกิจกรรมส่งเสริมพระพุทธศาสนาเนื่องในเทศกาลวันสำคัญทางศาสนาจำนวน ๓ ครั้ง -ประชาชน ๓,๐๐๐ คน	- ประชาชน สืบสานรักษาและปฏิบัติตนตามหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา - เด็ก เยาวชน ประชาชน มีความรู้ เห็นคุณค่าในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	๗๐,๐๐๐		✓	✓	✓	

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
๑. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาทุนมนุษย์									
๑.๔ กลยุทธ์นำศาสนาและวัฒนธรรมมาเป็นหลักในการเสริมสร้างคุณธรรม									
๔.โครงการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมในมิติวัฒนธรรม	-เพื่อให้เยาวชนได้เรียนรู้และอนุรักษ์สืบทอดวัฒนธรรมอันดีของชาติ -เพื่อให้เยาวชนได้เรียนรู้และอนุรักษ์สืบทอดวัฒนธรรมอันดีของชาติ -เพื่อปลูกฝังให้เยาวชนได้เห็นคุณค่าในเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทยและปฏิบัติอย่างถูกต้อง -เพื่อให้เยาวชนอาสาสมัครเครือข่ายเฝ้าระวังทางวัฒนธรรมช่วยสอดส่องดูแลพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเบี่ยงเบนทางวัฒนธรรมที่ติงามของชาติ	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา	จำนวนเยาวชน ๑๒๐ คน	เยาวชนได้เรียนรู้และอนุรักษ์สืบทอดวัฒนธรรมอันดีงาม มีค่านิยมที่เหมาะสม	๗๐,๐๐๐		✓		
๕.กิจกรรมจัดจันท.พุทธมุสลิม เพื่อไปประกอบศาสนากิจในวันสำคัญทั้ง ๒ ศาสนา	เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม การเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม	สวท.ยะลา	๓๒ คน	จันท. มีคุณธรรม จริยธรรม	-	✓	✓	✓	✓

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
๑. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาทุนมนุษย์									
๑.๔ กลยุทธ์นำศาสนาและวัฒนธรรมมาเป็นหลักในการเสริมสร้างคุณธรรม									
๖.โครงการจัดงานเมาลิดและพิธีเข้าสุนัตหมู่	-เพื่อเป็นการรำลึกถึงหลักธรรมคำสอนและผลงานของท่านนบีมุฮัมมัด -เพื่อเป็นการส่งเสริมสถานศึกษาอิสลาม	อบต.กาบัง	๓๐๐ คน	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รำลึกถึงหลักธรรมคำสอนและผลงานของท่านนบีมุฮัมมัด	๘๐,๐๐๐			✓	
๗.โครงการจัดงานวันตรุษอีฎิ้ลฟิตริ	-เพื่อเฉลิมฉลองของศาสนาอิสลามในวันออกบวช และการละหมาดวันอีดเพื่อขอพรให้พระองค์อัลลอฮ์ประทานความจำเริญแก่ชีวิต พร้อมทั้งขอภัยโทษในความผิดบาปต่าง ๆ	อบต.กาบัง	๓๐๐ คน	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้แสดงความรัก ความห่วงใยที่มีต่อกัน และกระชับสายสัมพันธ์ระหว่างกันให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น	๒๐๐,๐๐๐			✓	
๘.โครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมข้าราชการ ลูกจ้าง สำนักงานสาธารณสุข	เพื่อส่งเสริมบุคลากรให้มีคุณธรรมจริยธรรม ด้วยธรรมะ และ สร้างจิตสำนึกที่ดี พร้อมร่วมสืบสานประเพณีวัฒนธรรม	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดยะลา	๑ครั้ง/เดือน บุคลากรที่นับถือศาสนาพุทธ)	บุคลากรมีความตระหนักเข้าร่วมกิจกรรม และประพฤติปฏิบัติตามแนวทางคำสอนของพระพุทธศาสนา	-	✓	✓	✓	✓

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
๑. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาทุนมนุษย์									
๑.๔ กลยุทธ์นำศาสนาและวัฒนธรรมมาเป็นหลักในการเสริมสร้างคุณธรรม									
๙.โครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมข้าราชการ	เพื่อสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นรากฐานในการดำเนินชีวิต	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา	๑๙ คน	ปลูกฝังจิตสำนึกด้านคุณธรรมจริยธรรม การรักษาศีลปฏิบัติธรรม	-	✓	✓	✓	✓
๑๐.ร่วมทำบุญและร่วมเป็นเจ้าของทอดผ้าป่าให้กับวัดที่พิกษงฆ์ที่ไม่มีเจ้าภาพในจังหวัดยะลา	เพื่อสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือทุกภาคส่วนในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา	๑๙ คน	ปลูกฝังจิตสำนึกด้านคุณธรรมจริยธรรม สืบสานประเพณีวัฒนธรรม	-	✓			
๑๑.ร่วมประเพณีทางพุทธศาสนา	เพื่อพัฒนาบุคลากรผู้ทำหน้าที่ในการส่งเสริมคุณธรรมและอนุรักษ์วัฒนธรรมทางศาสนา	สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา	๑๙ คน	สืบสาน อนุรักษ์ ประเพณีวัฒนธรรมอันดีงามทางศาสนา	-			✓	
๑๒.โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการการเสริมสร้างและพัฒนาจิตสำนึกด้านคุณธรรมจริยธรรมกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผ่านระบบออนไลน์ Zoom Meeting จำนวน ๔ ครั้ง	เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากร เกิดภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ อย่างเท่าทัน และส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการพัฒนาจิตใจสร้างจิตสำนึกรักหน่วยงาน ประพฤติและปฏิบัติตนอยู่ในกรอบของศีลธรรมและจริยธรรม มีคุณธรรม สามารถนำหลักธรรมมาใช้ในการปฏิบัติงานและอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา	๑๙ คน	สืบสาน อนุรักษ์ ประเพณี วัฒนธรรมอันดีงามทางศาสนา	-			✓	

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน				
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)	
๑. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาทุนมนุษย์										
๑.๔ กลยุทธ์นำศาสนาและวัฒนธรรมมาเป็นหลักในการเสริมสร้างคุณธรรม										
๑๓.โครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมข้าราชการ ประจำปี ๒๕๖๔	เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรที่เป็นพุทธศาสนิกชน ได้ปฏิบัติศาสนกิจในวันธรรมสวนะ ทำนุบำรุงพุทธศาสนาให้คงอยู่ตลอดไปและมีโอกาสไปเยี่ยมเยียนวัด	อบจ.ยะลา	บุคลากรที่นับถือศาสนาพุทธสังกัด อบจ.ยะลา ร่วมกิจกรรมวันธรรมสวนะเดือนละ ๑๐ - ๑๕ คน ณ วัดที่กำหนด	บุคลากรที่เข้าร่วมกิจกรรมมีสุขภาพจิตที่ดี สามารถนำหลักธรรมคำสอนมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้	-	✓	✓	✓	✓	
๑๔.กิจกรรม “การประกวดบรรยายธรรม” ประจำปี ๒๕๖๕	เพื่อส่งเสริมเด็ก และเยาวชนได้เข้าถึงหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาผ่านกระบวนการบรรยายธรรมและนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาตลอดจนมีคุณธรรม นำความรู้ให้ เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล	อบจ.ยะลา	นักเรียนระดับประถมและมัธยม ในจังหวัดยะลา เข้าร่วมโครงการ ๑๐๐ คน	ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจในการดำรงชีวิต โดยนำหลักการทางศาสนา มาเป็นแนวทาง และปรับใช้ ในการพัฒนาตนเอง อยู่ในสังคมอย่างสันติสุข	๒๐๐,๐๐๐			✓		

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน				
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)	
๑. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาทุนมนุษย์										
๑.๔ กลยุทธ์นำศาสนาและวัฒนธรรมมาเป็นหลักในการเสริมสร้างคุณธรรม										
๑๕.โครงการปฏิบัติธรรมนำสุข	เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่เด็ก เยาวชน และประชาชน ในการน้อมนำหลักธรรมคำสอนมาประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตก่อนให้เกิดทัศนคติที่ดีในการอยู่ร่วมกันในสังคม มีจิตใจเกื้อกูลเป็นประโยชน์ต่อสังคม	อบจ.ยะลา	เด็ก เยาวชน ประชาชน และบุคลากรในสังกัด อบจ.ยะลา เข้าร่วมโครงการ ๑๐๐ คน	ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม โดยการน้อมนำหลักธรรมคำสอนมาประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตก่อนให้เกิดทัศนคติที่ดีในการอยู่ร่วมกันในสังคมมีจิตใจเกื้อกูลเป็นประโยชน์ต่อสังคม	๑๐๐,๐๐๐			✓		
๑๖.โครงการอบรมการสวดอ่านอัลกุรอาน (ระบบกีรออาตี)	เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านอัล กุรอาน (ระบบกีรออาตี) ให้ดีขึ้นในระยะเวลาที่สั้น เพื่อสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้เยาวชนโดยผ่านการถ่ายทอด จากผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน และอาสาสมัครสอนกีรออาตี	อบจ.ยะลา	เยาวชนและประชาชนในจังหวัดยะลา เข้าร่วมโครงการ ๒๐๐ คน	เด็ก เยาวชน และประชาชนได้รับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ในการน้อมนำหลักธรรมคำสอนมาประยุกต์ใช้ ในการดำรงชีวิตก่อนให้เกิดทัศนคติที่ดี ในการอยู่ร่วมกันในสังคม	๘๐๐,๐๐๐		✓	✓	✓	

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
๑. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาทุนมนุษย์									
๑.๔ กลยุทธ์นำศาสนาและวัฒนธรรมมาเป็นหลักในการเสริมสร้างคุณธรรม									
๑๗. โครงการค่ายอบรมคุณธรรมจริยธรรมเด็กและเยาวชน	เพื่อปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนมีคุณธรรม จริยธรรม โดยใช้หลักธรรมคำสอนทางศาสนา เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิต	อบจ.ยะลา	เด็กและเยาวชนทั่วไปในจังหวัดยะลา เข้าร่วมโครงการ ๑๒๐ คน	เด็กและเยาวชนได้รับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมตามหลักคำสอนทางศาสนา สามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง	๔๐๐,๐๐๐		✓	✓	
๑๘. โครงการฝึกอบรมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและความเข้มแข็งของมุสลิมในจังหวัดยะลาประจำปี ๒๕๖๕	เพื่อนำหลักคุณธรรม จริยธรรมมาใช้ในการดำเนินชีวิต และมีพฤติกรรม และทัศนคติที่ดีในการอยู่ร่วมกันในสังคม	อบจ.ยะลา	มุสลิมะฮ์ ๗ อำเภอ ประกอบด้วย เมือง ราบัน กรงปินัง ยะหา กาบัง บ้านนังस्ताธารโต เข้าร่วมโครงการ ๕๐๐ คน	ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถเข้าใจด้านคุณธรรม จริยธรรมตามหลักศาสนาอิสลามได้อย่างถูกต้อง และนำหลักคุณธรรม จริยธรรมมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต	๓๐๐,๐๐๐		✓	✓	✓

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
๑. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาทุนมนุษย์									
๑.๔ กลยุทธ์นำศาสนาและวัฒนธรรมมาเป็นหลักในการเสริมสร้างคุณธรรม									
๑๙. กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา/การปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนาของแต่ละศาสนา	- เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาและนำหลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือมาปรับใช้ในการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิต	สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดยะลา	- จำนวนผู้เข้าร่วม ๑๐ คน	- ผู้เข้าร่วมได้รับการเสริมสร้างคุณธรรมเพิ่มขึ้น	-	✓	✓	✓	✓
๒๐. ปูกรฝังคุณธรรมจริยธรรมและวินัยของมุสลิม	- เพื่อพัฒนาและยกระดับจิตใจของประชาชนที่นับถือศาสนาอิสลามให้มีคุณธรรม จริยธรรมและวินัย - เพื่อประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไปในพื้นที่	กศน.อำเภอธารโต	จำนวน ๔๐ คน	ประชาชนที่เข้าร่วมโครงการมีคุณธรรมจริยธรรมและวินัยและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป	๑๕,๘๐๐		✓	✓	
๒๑. อบรมคุณธรรมจริยธรรมตามวิถีพุทธ	- เพื่อให้นักศึกษา กศน. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมตามหลักธรรมของศาสนาพุทธ - เพื่อให้นักศึกษา กศน. ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาพุทธได้อย่างถูกต้อง	กศน.อำเภอธารโต	จำนวน ๔๐ คน	ประชาชนที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมตามหลักธรรมของศาสนาพุทธ และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาพุทธได้อย่างถูกต้อง	๑๕,๘๐๐		✓	✓	

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
๑.๔ กลยุทธ์นำศาสนาและวัฒนธรรมมาเป็นหลักในการเสริมสร้างคุณธรรม									
๒๒.โครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม นักศึกษา กศน.เบตง ประจำปี ๒๕๖๕	- เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษา กศน.อำเภอบेतง ได้รับการเรียนรู้ การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรมขนบธรรมเนียม ประเพณี และเอกลักษณ์ของชาติ - เพื่อเกิดความรักและความภาคภูมิใจ สืบสานวัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข	กศน.อำเภอบेतง	๑๐๐ คน นักศึกษาที่นับถือศาสนาพุทธ ๕๐ คน นักศึกษาที่นับถือศาสนาอิสลาม ๕๐ คน	๑. ร้อยละ ๘๐ ของนศ.ได้รับการเรียนรู้ การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรมขนบธรรมเนียม ประเพณีและเอกลักษณ์ของชาติ ๒. ร้อยละ ๘๐ ของนักศึกษามีความรักและความภาคภูมิใจ สืบสานวัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข	๒๐,๐๐๐		✓		
๒๓.โครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ข้าราชการ	- เพื่อให้ข้าราชการตำรวจ ได้เข้าวัดทำบุญ ถวายทาน ปฏิบัติธรรม ฟังธรรม ถวายสังฆทาน - เพื่อให้ข้าราชการตำรวจนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน - เพื่อส่งเสริมให้เกิดความรัก สามัคคี ตลอดจนการประสานความร่วมมือร่วมใจ ระหว่างข้าราชการ ตำรวจและประชาชนในพื้นที่	ตำรวจภูธรจังหวัดยะลา	๑๐๐ คน	ร้อยละ ๙๕ ของข้าราชการ ตำรวจภูธรจังหวัดยะลาเข้าร่วมโครงการมีคุณธรรมจริยธรรม ข้าราชการ	๑๘,๐๐๐				

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน				
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)	
๑.๕ กลยุทธ์ใช้สื่อเป็นเครื่องมือในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและ สร้างค่านิยมโดยยึดหลักคุณธรรม										
๑.โครงการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้าง สรรค์จังหวัดยะลา	- เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาจากสื่อที่ทำให้เกิดการเบี่ยงเบนทางวัฒนธรรมของเด็ก เยาวชน - เพื่อปลูกฝังและพัฒนาศักยภาพของเด็ก เยาวชน ประชาชนให้มีค่านิยม จิตสำนึกที่ดี มีความเข้มแข็งทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา	- ประชุมคณะอนุกรรมาฯ จำนวน ๒ ครั้ง - จัดกิจกรรมสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ จำนวน ๑ ครั้ง ผู้เข้าร่วม ๒๕๐	- เด็ก เยาวชน ประชาชนมี ค่านิยม จิตสำนึกที่ดีขึ้น	๗๐,๐๐๐		✓	✓		
๒.กิจกรรมประชาสัมพันธ์ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม -จัดรายการคนครองธรรม ทุกวันอาทิตย์ ๐๙.๐๐-๑๐.๐๐น. (ศาสนาพุทธ) -จัดรายการสลามซ็อยัตรา ทุกวันอาทิตย์ ๑๑.๐๗-๑๒.๐๐ น.(ศาสนาอิสลาม) ๙๒ มย. -จัดรายการธรรมรับอรุณ ทุกวัน ๐๕.๐๐-๐๖.๐๐ น. ๙๔.๒๕ มย. -จัดรายการคุณธรรมนำชีวิต ทุกวัน ๙๕ มย.	เพื่อให้ประชาชนได้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม การเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม	สวท.ยะลา	๑,๒๘๐ ครั้ง	กลุ่มเป้าหมายได้มีความรู้ความเข้าใจและมีส่วนร่วมในเรื่องการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมการเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม	-	✓ ๓๒๐ ครั้ง	✓ ๓๒๐ ครั้ง	✓ ๓๒๐ ครั้ง	✓ ๓๒๐ ครั้ง	

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
๑. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาทุนมนุษย์									
๑.๕ กลยุทธ์ใช้สื่อเป็นเครื่องมือในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและ สร้างค่านิยมโดยยึดหลักคุณธรรม									
๓.กิจกรรมผลิตข่าว กิจกรรมที่ส่งเสริม คุณธรรม	เพื่อให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วม ในการส่งเสริมคุณธรรม -ผลิตข่าวเพื่อนำออกอากาศทาง วิทยุ เดือนละ ๒ ครั้ง ออกอากาศทางข่าวท้องถิ่นทุก วัน ๑๘.๐๒-๑๘.๓๐ น. ออกทาง เฟซ บุค ทางเพจหลักสวท.ยะลา กรมประชาสัมพันธ์ แทรก รายการต่างๆทั้ง๓คลื่นความถี่ FM.๙๒, ๙๔.๒๕และ๙๕ มย.	สวท.ยะลา	๒๑๒ ครั้ง	กลุ่มเป้าหมายได้มี ความรู้ความเข้าใจ และมีส่วนร่วมใน เรื่องการส่งเสริม คุณธรรม	-	✓ ๕๓ ครั้ง	✓ ๕๓ ครั้ง	✓ ๕๓ ครั้ง	✓ ๕๓ ครั้ง
๔.การประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ความเข้าใจ รักและเทิดทูนสถาบัน หลักของชาติ -รายการคุณของแผ่นดิน -สารคดีเกี่ยวกับสถาบันฯ	เพื่อให้ประชาชนได้มีนำ หลักธรรมทางศาสนาเทิดทูน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เพื่อให้เกิดความรักความสามัคคี สร้างความเข้มแข็งในสังคม	สวท.ยะลา	๕๘๐ ครั้ง	กลุ่มเป้าหมายได้มี ความรู้ความเข้าใจ และมีส่วนร่วมใน เรื่องการส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรมการเป็น แบบอย่างที่ดีของ สังคม	-	✓ ๑๔๕ ครั้ง	✓ ๑๔๕ ครั้ง	✓ ๑๔๕ ครั้ง	✓ ๑๔๕ ครั้ง

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
๑. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาทุนมนุษย์									
๑.๕ กลยุทธ์ใช้สื่อเป็นเครื่องมือในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและ สร้างค่านิยมโดยยึดหลักคุณธรรม									
๕.กิจกรรมแจ้งเวียนประชาสัมพันธ์ข้อมูล “คลังความรู้ คุณธรรม จริยธรรม ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และข่าวสารวินัย คุณธรรม จริยธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ของ กรมบัญชีกลาง	-เพื่อให้บุคลากรได้รับความรู้ปลูกจิตสำนึกในการปฏิบัติตนให้มีคุณธรรม และใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติงาน	สำนักงานคลังจังหวัดยะลา	อย่างน้อย ๒ ช่องทาง	-รับทราบ “คลังความรู้คุณธรรม จริยธรรม” และ “ข่าวสารวินัย คุณธรรม จริยธรรม” และนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติราชการ	-	✓	✓	✓	✓

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน				
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)	
๑. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาทุนมนุษย์										
๑.๕ กลยุทธ์ใช้สื่อเป็นเครื่องมือในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและ สร้างค่านิยมโดยยึดหลักคุณธรรม										
๖.กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมภายในองค์กร -แจ้งเวียนประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสาร วินัย คุณธรรมจริยธรรมของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	-เพื่อให้บุคลากรได้รับความรู้ปลูกจิตสำนึกในการปฏิบัติตนให้มีคุณธรรม และใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติงาน	สนง.สวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน จังหวัดยะลา	อย่างน้อย ๒ ช่องทาง	-รับทราบข้อมูลข่าวสาร วินัย คุณธรรมจริยธรรมของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	-	✓	✓	✓	✓	
๗.กิจกรรมประกวด คลิปวิดีโอโครงการ SSO Star Contest ภายใต้หัวข้อ “กองทุนประกันสังคม”	เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้แก่นักเรียน นิสิต นักศึกษาที่กำลังก้าวเข้าสู่ตลาดแรงงานได้รับรู้สิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายประกันสังคมได้อย่างถูกต้อง -เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียน นิสิต นักศึกษา ได้มีเวทีแสดงความสามารถและความคิดสร้างสรรค์ ในการผลิตคลิปวิดีโอณรงค์ให้ผู้ประกันตนรับรู้สิทธิประโยชน์ที่จะได้รับจากสำนักงานประกันสังคม	สนง.ประกันสังคม จังหวัดยะลา	๒๐ ทีม	๒๐ ทีม	๙๐,๐๐๐		✓	✓	✓	

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน				
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)	
๑. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาทุนมนุษย์										
๑.๕ กลยุทธ์ใช้สื่อเป็นเครื่องมือในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและ สร้างค่านิยมโดยยึดหลักคุณธรรม										
	<p>ตลอดจนเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัวสังคมและประเทศชาติ</p> <p>- เพื่อขยายเครือข่ายงาน ประกันสังคมไปยังกลุ่มเป้าหมายในระดับปฐมภูมิให้ได้รับความรู้ถึงหน้าที่ที่พึงปฏิบัติ และสิทธิประโยชน์ที่พึงได้รับการเป็นผู้ประกันตนในระบบประกันสังคมได้อย่างถูกต้อง</p> <p>- เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดี และแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานร่วมกันระหว่างสถาบันการศึกษาต่างๆ กับสำนักงานประกันสังคม</p> <p>- เพื่อเผยแพร่ผลงานที่ผ่านการคัดเลือกผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของสำนักงานประกันสังคมเพื่อสร้างการรับรู้ถึงสิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากสำนักงานประกันสังคม</p>									

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน				
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)	
๑. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาทุนมนุษย์										
๑.๕ กลยุทธ์ใช้สื่อเป็นเครื่องมือในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและ สร้างค่านิยมโดยยึดหลักคุณธรรม										
๘.ประชุมชี้แจงให้ความรู้ งานประกันสังคมกิจกรรม ประชุม การบรรยาย อภิปรายเสวนา Work shop เรียนรู้จากสื่อวีดีโอ ทัศน์ เอกสาร ประชาสัมพันธ์	เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการประชุมได้มี ความรู้ความเข้าใจในแนวปฏิบัติ หลักการของประกันสังคมและ พัฒนาการประสานงานระหว่าง สถานประกอบการ สถานพยาบาล สำนักงาน ประกันสังคม และหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพ	สนง. ประกันสังคม จังหวัดยะลา	๑๖๐ คน	๑๖๐ คน	๘๐,๐๐๐		✓	✓		
๙.โครงการ/กิจกรรมค่าย ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้ เสพยาเสพติด	-เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมคืน คนสู่สังคม -ผู้เสพยาเสพติดคู่มือของยา เสพติด	ที่ว่าการ ปกครอง อำเภอ ,สาธารณสุข อำเภอเมือง ยะลา ศูนย์ ประสานงาน เครือข่าย ปปส.ภาค๙	-	- ผู้ผ่านการบำบัด ไม่กลับไปซ้ำยา หรือเสพยาเสพติดอีก -ทำให้รู้ถึงโทษภัย ของยาเสพติด	-			✓	✓	

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน				
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)	
๑. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาทุนมนุษย์										
๑.๕ กลยุทธ์ใช้สื่อเป็นเครื่องมือในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและ สร้างค่านิยมโดยยึดหลักคุณธรรม										
๑๐.โครงการรณรงค์วันต่อต้านคอร์รัปชันสากล (ประเทศไทย) ภายใต้แนวคิด "กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ใสสะอาด ร่วมต้านการทุจริต (Zero tolerance \$ Clean MOAC)"	เพื่อแสดงเจตนารมณ์ร่วมกันในการต่อต้านการทุจริต ปลุกจิตสำนึก และปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริตมีคุณธรรมและจริยธรรม	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดยะลา	๒๕ คน	มีจิตสำนึก และมีค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริตมีคุณธรรมและจริยธรรม	-	✓				
๑๑.กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมในองค์กร -อบรมการเสริมสร้างวินัยคุณธรรม จริยธรรมและการสร้างแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	-เพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาพัฒนาตนเองทั้งในด้านการปฏิบัติงานและด้านวินัย คุณธรรม จริยธรรม อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ	ศูนย์อำนวยการศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา ๒ จ.ยะลา	-ร้อยละ ๙๔ ของครูและบุคลากรศูนย์การศึกษาพิเศษ จำนวน ๘๙ คน	-ครูและบุคลากรมีการพัฒนาตนเองทั้งในด้านการปฏิบัติงานและด้านวินัยคุณธรรม จริยธรรม อย่างต่อเนื่องเป็นระบบ -ครูและบุคลากรมีแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง	๒๒,๗๐๐	✓				

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน				
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค.๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย.๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย.๖๕)	
๑. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาทุนมนุษย์										
๑.๕ กลยุทธ์ใช้สื่อเป็นเครื่องมือในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและ สร้างค่านิยมโดยยึดหลักคุณธรรม										
๑๒.โครงการ/กิจกรรมอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด/อำเภอลอดบูห์รี	-เพื่อให้เยาวชนทั้งในระบบและนอกระบบการศึกษามีภูมิคุ้มกันภัยยาเสพติด -เพื่อให้ผู้เสพยาเสพติดรู้ถึงโทษภัยของยาเสพติด -เพื่อส่งเสริมไม่ให้มีการใช้ยาเสพติดในสถานที่สำคัญๆในพื้นที่อำเภอ	ที่ว่าการอำเภอ บ้านนังस्ता/ สาธารณสุขอำเภอ บ้านนังस्ता/ ทุกภาคส่วนราชการในอำเภอ บ้านนังस्ता	ประชาชน/เยาวชน/ส่วนราชการทุกแห่ง	ประชาชน/เยาวชนและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเสพติดที่มีอยู่ในพื้นที่	-		✓	✓	✓	

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
๒. ยุทธศาสตร์ส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือทุกภาคส่วนตามแนวทางพระราชบัญญัติในการส่งเสริมคุณธรรม									
๒.๑ กลยุทธ์สร้างความเข้มแข็งของเครือข่าย ความร่วมมือทุกภาคส่วนในการส่งเสริมคุณธรรม									
๑.โครงการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๕) จังหวัดยะลา - กิจกรรม ประชุม อนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดยะลา - กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้วยการจัดทำ วิดีทัศน์โดยศิลปินพื้นบ้าน - กิจกรรมการคัดเลือกบุคคลต้นแบบคุณธรรม “คนดี ศรีนบง” จังหวัดยะลา	- เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานขับเคลื่อนคุณธรรมของจังหวัดยะลา ตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๕) - เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาค เอกชน ภาคประชาชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกกระทรวง ทบวง กรม ได้ร่วมแรง ร่วมใจในการขับเคลื่อนสังคมให้เป็น “สังคมคุณธรรม” ดำเนินงานกิจกรรมตามแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดยะลา	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา	-ประชุม อนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดยะลา จำนวน ๒ ครั้ง -วีดิทัศน์ จำนวน ๑ เรื่อง -จำนวนผู้ได้รับการคัดเลือก ๘ คน (อำเภอละ ๑ คน)	- หน่วยงานองค์กร มีแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมเป็นกรอบทิศทางในการดำเนินงาน - ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมในสังคม	๕๐,๐๐๐	✓	✓	✓	✓

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
๒. ยุทธศาสตร์ส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือทุกภาคส่วนตามแนวทางพระราชบัญญัติในการส่งเสริมคุณธรรม									
๒.๑ กลยุทธ์สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือทุกภาคส่วนในการส่งเสริมคุณธรรม									
๒.โครงการยกย่องผู้ทำคุณประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา	-เพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติและประกาศเกียรติคุณของผู้ทำคุณประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา -เพื่อส่งเสริมให้เด็กเยาวชนเห็นคุณค่าของการบำเพ็ญประโยชน์และการนำหลักธรรมทางศาสนามาใช้ในการดำเนินชีวิต	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา	-คัดเลือกผู้ทำคุณประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนาสาขาต่าง ๆ จำนวน ๒ คน	-ผู้ทำคุณประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนาได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นแบบอย่างที่ดีในสังคม	๕,๐๐๐	✓	✓		
๓.โครงการวัฒนธรรมวินิต	- เพื่อปลูกฝังให้เด็ก เยาวชนเห็นคุณค่าในเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทยและประเพณีปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดี - เพื่อคัดเลือกเยาวชนเครือข่ายอาสาสมัครเฝ้าระวังทางวัฒนธรรมที่มีความประพฤติดีมีคุณธรรมเข้ารับโล่จากกระทรวงวัฒนธรรม	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา	- เด็ก เยาวชนที่มีความประพฤติดี ปฏิบัติตนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ดี มีความสามารถด้านวัฒนธรรม จำนวน ๒ คน	เด็ก เยาวชน มีค่านิยม ความประพฤติที่ดี ปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมเพิ่มขึ้น	๓๐,๐๐๐		✓		

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน				
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)	
๒. ยุทธศาสตร์ส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือทุกภาคส่วนตามแนวทางพระราชบัญญัติในการส่งเสริมคุณธรรม										
๒.๑ กลยุทธ์สร้างความเข้มแข็งของเครือข่าย ความร่วมมือทุกภาคส่วนในการส่งเสริมคุณธรรม										
๔.โครงการ ประกันสังคมร่วมใจ อาสาสมัครเครือข่าย ประกันสังคมภาคสมัครใจ สร้างจิตสาธารณะ เพื่อนพัฒนาชุมชน -กิจกรรมเพื่อยกระดับ คุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ แรงงานนอกระบบ	-เพื่อสร้างจิตสำนึก และปลูก ให้เจ้าหน้าที่สำนักงาน ประกันสังคมมีจิตสาธารณะ พร้อมที่จะช่วยเหลือชุมชน -เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับ อาสาสมัครเครือข่าย ประกันสังคมภาคสมัครใจใน พื้นที่ ให้เป็นเครือข่ายแรงงาน ที่เข้มแข็ง -เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ด้าน การประกันสังคมภาคสมัครใจ เพื่อเป็นแนวทางในการ ประชาสัมพันธ์และการสร้าง ภาพลักษณ์ที่ดีต่อประชาชน ในชุมชน โดยผ่านเครือข่าย อาสาสมัครเครือข่าย ประกันสังคมภาคสมัครใจ	สนง. ประกันสังคม จังหวัดยะลา	๑๕๐ คน	-เจ้าหน้าที่มีจิต สาธารณะพร้อม ที่จะช่วยเหลือ ชุมชน และมี ความสัมพันธ์ที่ดี กับอาสาสมัคร เครือข่าย ประกัน สังคม ภาคสมัครใจใน พื้นที่ ให้เป็น เครือข่ายแรงงาน ที่เข้มแข็ง -อาสาสมัคร เครือข่ายมีการมี ความรู้ด้านการ ประกันสังคม ภาคสมัครใจมาก ขึ้น	๒๗,๑๐๐	✓	✓	✓		

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
๒. ยุทธศาสตร์ส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือทุกภาคส่วนตามแนวทางพระราชรัฐในการส่งเสริมคุณธรรม									
๒.๑ กลยุทธ์สร้างความเข้มแข็งของเครือข่าย ความร่วมมือทุกภาคส่วนในการส่งเสริมคุณธรรม									
๕.โครงการพัฒนาศักยภาพแกนนำเครือข่ายประกันสังคม-กิจกรรมจัดประชุมหรือบรรยาย เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการประกันสังคมทั่วไทย รวมทั้งแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการดำเนินงานในพื้นที่ การสร้างจิตสำนึกและเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการมีหลักประกันสังคมภาคสมัครใจ	-เพื่อยกระดับบทบาทหน้าที่ของแกนนำเครือข่ายประกันสังคม ในฐานะตัวแทนขับเคลื่อนการขยายความคุ้มครองประกันสังคม สู่แรงงานอิสระในระดับพื้นที่ -เพื่อเพิ่มศักยภาพและเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันสังคม มาตรา ๔๐ สิทธิประโยชน์ที่พึงได้รับตามกฎหมาย เทคนิคการทำงาน รวมทั้งเทคโนโลยีที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน ประกันสังคมสู่แรงงานอิสระในระดับพื้นที่ได้ -เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของแกนนำเครือข่ายประกันสังคม ในการขับเคลื่อนการขยายความคุ้มครองประกันสังคมไปสู่แรงงานอิสระ ตามนโยบายประกันสังคมทั่วไทย	สนง.ประกันสังคมจังหวัดยะลา	๗๕ คน	แกนนำเครือข่ายมีองค์ความรู้เกี่ยวกับการประกันสังคมทั่วไทย รวมทั้งแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการดำเนินงานในพื้นที่ การสร้างจิตสำนึกและเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการมีหลักประกันสังคมภาคสมัครใจ	๒๗,๑๐๐	✓	✓	✓	✓

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
๒. ยุทธศาสตร์ส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือทุกภาคส่วนตามแนวทางพระราชบัญญัติในการส่งเสริมคุณธรรม									
๒.๑ กลยุทธ์สร้างความเข้มแข็งของเครือข่าย ความร่วมมือทุกภาคส่วนในการส่งเสริมคุณธรรม									
๖.โครงการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานให้แก่เครือข่ายประกันสังคมตามมาตรา ๔๐ -กิจกรรมประกาศรับสมัครบุคคลภายนอกเป็นเครือข่ายประกันสังคม	-เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้เครือข่ายประกันสังคมตามมาตรา ๔๐ ทั่วประเทศ สามารถปฏิบัติงาน ในเชิงรุก เพื่อรณรงค์ กระตุ้นและโน้มน้าวให้แรงงานอิสระเข้าสู่ระบบประกันสังคม มาตรา ๔๐ เพิ่มขึ้น -เพื่อสร้างขวัญ กำลังใจและแรงจูงใจให้แก่บุคคลที่ปฏิบัติงานให้สำนักงานประกันสังคม นำไปสู่การขยายผลการให้ความคุ้มครองประกันสังคมทั่วไทย -เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงการมีหลักประกันทางสังคมและการมีคุณภาพชีวิตในวัยทำงาน และวัยเกษียณที่ดีขึ้น	สนง.ประกันสังคมจังหวัดยะลา	๙๙๓ ราย	เครือข่ายประกันสังคมสามารถปฏิบัติงานในเชิงรุกเพื่อรณรงค์กระตุ้นและโน้มน้าวให้แรงงานอิสระเข้าสู่ระบบประกันสังคม มาตรา ๔๐ เพิ่มขึ้น -ประชาชนเข้าถึงการมีหลักประกันทางสังคมและการมีคุณภาพชีวิตในวัยทำงานและวัยเกษียณที่ดีขึ้น	๔๓,๐๔๓	✓	✓	✓	✓

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
๒. ยุทธศาสตร์ส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือทุกภาคส่วนตามแนวทางพระราชบัญญัติในการส่งเสริมคุณธรรม									
๒.๑ กลยุทธ์สร้างความเข้มแข็งของเครือข่าย ความร่วมมือทุกภาคส่วนในการส่งเสริมคุณธรรม									
๗.กิจกรรมการประกวดอาหารกลางวันของนักเรียน	เพื่อให้นักเรียน โรงเรียนในเครือข่ายได้มีการจัดการเรียนรู้การประกวดอาหารกลางวันแบบเกษตรพอเพียง	เกษตรอำเภอกรงปินัง	โรงเรียนในเครือข่ายที่เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน ๘ โรงเรียน	นักเรียนโรงเรียนในเครือข่ายได้มีการจัดการเรียนรู้การประกวดอาหารกลางวันแบบเกษตรพอเพียง	-			✓	
๘.กิจกรรม บำรุงทุกข์ บำรุงสุข อำเภอยิ้ม	เพื่อประชาสัมพันธ์ข้อราชการต่าง ๆ ให้ประชาชนรับทราบในทุก ๆ หน่วยงาน	ที่ทำการปกครองอำเภอกรงปินัง	ประชาชนในพื้นที่ ๑๐๐ คน	ประชาชนในพื้นที่ได้รับข้อมูลข่าวสารของส่วนราชการมาประชาสัมพันธ์	-		✓	✓	✓

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
๒. ยุทธศาสตร์ส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือทุกภาคส่วนตามแนวทางพระราชรัฐในการส่งเสริมคุณธรรม									
๒.๑ กลยุทธ์สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือทุกภาคส่วนในการส่งเสริมคุณธรรม									
๙.กิจกรรมจิตอาสาพระราชทาน เราทำความดีเพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์	-เพื่อปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกที่ดีให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรม และรู้คุณค่าของการแบ่งปันและการช่วยเหลือผู้อื่น -เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีจิตสาธารณะ และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	ที่ทำการปกครองอำเภออบัง	๒๐ ครั้ง	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมรู้คุณค่าของการแบ่งปันและการช่วยเหลือผู้อื่น และมีจิตสาธารณะ	-	✓	✓	✓	✓
๑๐.โครงการ/กิจกรรมศูนย์ดำรงธรรมสร้างความสุขแก่ประชาชน	เพื่อรับฟังปัญหาและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่	ศูนย์ดำรงธรรมอำเภอบันนังสตา	ประชาชนในพื้นที่	เพื่อให้ประชาชนได้มีช่องทางในการร้องทุกข์และได้รับการแก้ไขโดยเร็ว	-	✓	✓	✓	✓
๑๑.กิจกรรมจัดกระบวนการเรียนรู้ตามศาสตร์พระราชา	๑. เพื่อให้ให้นักศึกษา กศน.มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับศาสตร์พระราชาในการบริหารจัดการดินและน้ำ ๒. เพื่อให้ให้นักศึกษา กศน.สามารถนำวิธีการบริหารจัดการดินและน้ำ ไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง	กศน.อำเภอธารโต	จำนวน ๘๐ คน	นักศึกษา กศน.มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับศาสตร์พระราชาในการบริหารจัดการดินและน้ำ และสามารถนำวิธีการบริหารจัดการดินและน้ำไปใช้ในการดำรงชีวิต	๒๕,๐๐๐	✓	✓		

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
๒. ยุทธศาสตร์ส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือทุกภาคส่วนตามแนวทางพระราชบัญญัติในการส่งเสริมคุณธรรม									
๒.๑ กลยุทธ์สร้างความเข้มแข็งของเครือข่าย ความร่วมมือทุกภาคส่วนในการส่งเสริมคุณธรรม									
๑๒.กิจกรรมทิวปิ่นโตเข้าวัด	- เพื่อเสริมสร้างให้ผู้บริหาร คณะครูและบุคลากร กศน. ได้ปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนา และเกิดจิตสำนึกในคุณธรรมความดี - เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี และมุ่งหวังให้ทุกคนได้นำธรรมะไปปรับใช้ใน ชีวิตประจำวันและการทำงาน	กศน.อำเภอธาร์โต	จำนวน ๘ คน	ผู้บริหาร คณะครูและบุคลากร กศน. ได้ปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนา และเกิดจิตสำนึกในคุณธรรมความดี	๑๐,๐๐๐	✓	✓	✓	✓
๑๓.กิจกรรม การทำบุญตักบาตรในวันสำคัญทางศาสนา	-เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีและมุ่งหวังให้ทุกคนได้นำธรรมะไปปรับใช้ใน ชีวิตประจำวันและการดำเนินชีวิต	-หน่วยงานราชการทุกภาคส่วน -กศน.อำเภอเบตง	๒๐๐ คน ๒๕ คน	ร้อยละ ๑๐๐ ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี และมุ่งหวังให้ทุกคนได้นำธรรมะไปปรับใช้ใน ชีวิตประจำวัน และการดำเนินชีวิต	-	✓	✓	✓	✓

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มิ.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
๒.๑ กลยุทธ์สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือทุกภาคส่วนในการส่งเสริมคุณธรรม									
๑๔. โครงการ/กิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตส่งเสริมประชาธิปไตยในชุมชน	- เพื่อให้ประชาชนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ตลอดจนนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข - เพื่อให้ประชาชนทั่วไปได้เรียนรู้และฝึกตนเองเกี่ยวกับการใช้สิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาคและหน้าที่ตามระบบประชาธิปไตย	กศน.อำเภอ รามัน	๓๘๓ คน	ร้อยละ ๘๐ ของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยในชุมชนตลอดจนนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข	๔๔,๐๔๕	✓			
๑๕. โครงการ/กิจกรรมความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย	- เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข - เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีความตระหนักในสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ - เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีคุณธรรม จริยธรรมมีจิตสาธารณะ ในการดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย	กศน.อำเภอ รามัน	ประชาชนทั่วไป ๑๙๖ คน	ร้อยละ ๘๐ ของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการ มีความเข้าใจความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยตระหนักในสิทธิเสรีภาพของตนตามรัฐธรรมนูญมีจิตสำนึกสาธารณะในการดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย	๗๙,๔๐๐	✓			

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน				
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)	
๓. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการชุมชน องค์กรคุณธรรมแบบบูรณาการ และส่งเสริมวัฒนธรรม เชิงสร้างสรรค์										
๓.๑ กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้หลักธรรมทางศาสนาเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ สร้างความเข้มแข็งแก่สังคมไทย										
๑.โครงการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมวงศานุวงศ์ จังหวัดยะลา - กิจกรรมเนื่องในวันคล้ายวันพระราชวันพระบรมราชสมภพ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร - กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว	-เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนทุกหมู่เหล่าในจังหวัดยะลาได้แสดง ออกซึ่งความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ อันเป็นศูนย์รวมใจของคนไทย -เพื่อสร้างความปรองดองสมานฉันท์ นำความสันติสุขสู่สังคม	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา	หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนในจังหวัดยะลา ร่วมกิจกรรม จำนวน ๑,๐๐๐ คน หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนในจังหวัดยะลา ร่วมกิจกรรม จำนวน ๑,๐๐๐ คน	ข้าราชการ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ พนักงานเอกชน นักเรียน นักศึกษา ประชาชน ได้ร่วมกิจกรรมและแสดงออกถึงความจงรักภักดี	๒๐,๐๐๐ ๕๐,๐๐๐	✓ 				✓

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
๓. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการชุมชน องค์กรคุณธรรมแบบบูรณาการ และส่งเสริมวัฒนธรรม เชิงสร้างสรรค์									
๓.๑ กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้หลักธรรมทางศาสนาเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ สร้างความเข้มแข็งแก่สังคมไทย									
- กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง			หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนในจังหวัดยะลา ร่วมกิจกรรม จำนวน ๑,๐๐๐ คน	ข้าราชการ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ พนักงานเอกชน นักเรียน นักศึกษา ประชาชน ได้ร่วมกิจกรรมและแสดงออกถึงความจงรักภักดี	๓๐,๐๐๐				✓
-กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี			หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนในจังหวัดยะลา ร่วมกิจกรรม จำนวน ๑,๐๐๐ คน	ข้าราชการ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ พนักงานเอกชน นักเรียน นักศึกษา ประชาชน ได้ร่วมกิจกรรมและแสดงออกถึงความจงรักภักดี	๓๐,๐๐๐		✓		

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
๓. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการชุมชน องค์กรคุณธรรมแบบบูรณาการ และส่งเสริมวัฒนธรรม เชิงสร้างสรรค์									
๓.๑ กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้หลักธรรมทางศาสนาเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ สร้างความเข้มแข็งแก่สังคมไทย									
-กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ ๖๕ พรรษา อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒนวรขัตติยราชนารี			หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ในจังหวัด ยะลาร่วมกิจกรรม จำนวน ๑,๐๐๐ คน	ข้าราชการ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ พนักงานเอกชน นักเรียน นักศึกษา ประชาชน ได้ร่วมกิจกรรมและแสดงออกถึงความจงรักภักดี	๓๐,๐๐๐				✓
๒.โครงการเทศน์มหาชาติ เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	๑. เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ เนื่องในวันคล้ายวันประสูติ ๒.เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีให้คงอยู่ ๓. เพื่อส่งเสริมให้เด็กเยาวชน ประชาชนที่นับถือศาสนาพุทธ เข้าใจหลักคำสอนที่ถูกต้อง	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดยะลา	- ผู้เข้าร่วม จำนวน ๓๐๐ คน	- เด็ก เยาวชน ประชาชนที่นับถือศาสนาพุทธ ได้รับความรู้หลักคำสอนทางศาสนา และร่วมกันอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิม	๓๐,๐๐๐			✓	

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
๓. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการชุมชน องค์กรคุณธรรมแบบบูรณาการ และส่งเสริมวัฒนธรรม เชิงสร้างสรรค์									
๓.๑ กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้หลักธรรมทางศาสนาเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ สร้างความเข้มแข็งแก่สังคมไทย									
๓.โครงการบรรพชาอุปสมบท และบวชศีลจาริณี ภาคฤดูร้อน เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระกนิษฐาธิราช กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	-เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ -เพื่อถวายเป็นพระราชกุศล -เพื่อส่งเสริมให้เด็กเยาวชนใช้เวลาว่างช่วงปิดภาคเรียนศึกษาหลักธรรมทางศาสนา	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา	- เด็กเยาวชนเข้าร่วมโครงการจำนวน ๒๐๐ คน	เด็ก เยาวชน ได้แสดงความจงรักภักดี และใช้เวลาว่างช่วงปิดภาคเรียนให้เกิดประโยชน์	๑๒๙,๐๐๐			✓	
๔.โครงการรณรงค์ดูแลรักษามรดกศิลปวัฒนธรรมของชาติเนื่องในวันอนุรักษ์มรดกไทย	-เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ในฐานะองค์อุปถัมภ์การอนุรักษ์มรดกไทย -เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจของคนในท้องถิ่นให้เห็นความสำคัญของมรดกศิลปวัฒนธรรม	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา	ร้อยละ ๘๐ ของประชาชนในบริเวณแหล่งศิลปวัฒนธรรมของชาติและท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมท้องถิ่น	ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมท้องถิ่น	๒๐,๐๐๐			✓	

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
๓. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการชุมชน องค์กรคุณธรรมแบบบูรณาการ และส่งเสริมวัฒนธรรม เชิงสร้างสรรค์									
๓.๑ กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้หลักธรรมทางศาสนาเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ สร้างความเข้มแข็งแก่สังคมไทย									
๕.โครงการกฐินพระราชทานวัดพระอารามหลวง จังหวัดยะลา	-เพื่อถวายพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว -เพื่อทำนุบำรุงเสนาสนะวัดพระอารามหลวง -เพื่อสืบสานโบราณราชประเพณี	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา	- จัดพิธีถวายพระกฐิน ๓ วัด - ผู้เข้าร่วมจำนวน ๑๕๐ คน	พระอารามหลวงในจังหวัดยะลาได้รับการทำนุบำรุงพระพุทธรูปศาสนา	-	✓			
๖.โครงการอบรมเสวนาให้ความรู้เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์และศึกษาดูงานโครงการในพระราชดำริ	-เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการฟื้นฟูอัตลักษณ์ทางภาษา ศิลปะ วัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่นด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ -เพื่อส่งเสริม และสนับสนุนการอยู่ร่วมกันเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา	- เยาวชนในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษาจำนวน ๑๐๐ คน	- เยาวชนที่เข้าร่วมการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์เพิ่มขึ้น - เด็ก เยาวชน และประชาชนสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขบนความหลากหลายทางศาสนา	๔๐๓,๓๐๐	✓	✓		

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
๓. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการชุมชน องค์กรคุณธรรมแบบบูรณาการ และส่งเสริมวัฒนธรรม เชิงสร้างสรรค์									
๓.๑ กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้หลักธรรมทางศาสนาเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ สร้างความเข้มแข็งแก่สังคมไทย									
	พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ -เพื่อสร้างความเข้าใจและการรับรู้แก่ประชาชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องถึงการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม								
๗.โครงการเสริมสร้างความรักชาติและความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ กิจกรรม “เคารพธงชาติ”	เพื่อแสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา	- জন. พិธีการฯ จำนวน ๒๐ คน	ผู้บริหาร ข้าราชการลูกจ้าง জন.พิธีการฯ ได้แสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	-	✓	✓	✓	✓
๘.กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมเทิดทูนชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ -บุคลากรทั้งพุทธมุสลิมเข้าร่วมกิจกรรมตามที่จังหวัดกำหนดทุกครั้ง	เพื่อให้บุคลากรได้มีนำหลักธรรมทางศาสนาเทิดทูนชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์เพื่อให้เกิดความรักความสามัคคีสร้างความเข้มแข็งในสังคม	สวท.ยะลา	๓๒ คน	บุคลากรได้นำหลักธรรมทางศาสนาเทิดทูนชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์เพื่อให้เกิดความรัก ความเข้มแข็งในสังคม	-	✓	✓	✓	✓

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
๓. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการชุมชน องค์กรคุณธรรมแบบบูรณาการ และส่งเสริมวัฒนธรรม เชิงสร้างสรรค์									
๓.๑ กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้หลักธรรมทางศาสนาเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ สร้างความเข้มแข็งแก่สังคมไทย									
๙. กิจกรรมเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และกิจกรรมทำบุญตักบาตรในวันธรรมสวนะและวันสำคัญทางศาสนา	-เพื่อน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของสถาบันพระมหากษัตริย์ไทย -เพื่อส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา -เพื่อกระตุ้นและสร้างจิตสำนึกให้บุคลากรมีส่วนร่วมในกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ	-สำนักงานคลังจังหวัดยะลา -สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดยะลา	ตามจำนวนวันสำคัญต่าง ๆ	-บุคลากรในหน่วยงานร่วมกิจกรรมเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และวันสำคัญทางศาสนา สามารถนำหลักธรรมไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้	-	✓	✓	✓	✓
๑๐. กิจกรรมการปกป้องเทิดทูนสถาบันหลักของชาติ	เพื่อให้สถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เป็นสถาบันที่ประชาชนทุกคนต้องร่วมกันปกป้อง	ที่ทำการปกครองอำเภอกรงปินัง สสอ.กรงปินัง /ส่วนราชการทุกส่วน	ประชาชนทุกหมู่เหล่า จำนวน ๒๐,๐๐๐ คน	สถาบันหลักของชาติมีความมั่นคง เชื่อมมั่น ประชาชนมีความภูมิใจ	-	✓	✓	✓	✓

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
๓. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการชุมชน องค์กรคุณธรรมแบบบูรณาการ และส่งเสริมวัฒนธรรม เชิงสร้างสรรค์									
๓.๑ กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้หลักธรรมทางศาสนาเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ สร้างความเข้มแข็งแก่สังคมไทย									
๑๑.กิจกรรมเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี	-เพื่อเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ -เพื่อน้อมถวายเป็นพระราชกุศลแด่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี	ที่ทำการปกครองอำเภอกาบัง	๑๒๐ คน	เด็ก เยาวชน ประชาชน และข้าราชการมีความจงรักภักดีในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	๑๕,๐๐๐			✓	
๑๒.กิจกรรมวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว	-เพื่อเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ -เพื่อน้อมถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว	ที่ทำการปกครองอำเภอกาบัง	๑๒๐ คน	เด็ก เยาวชน ประชาชน และข้าราชการมีความจงรักภักดีในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	๑๕,๐๐๐				✓

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
๓. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการชุมชน องค์กรคุณธรรมแบบบูรณาการ และส่งเสริมวัฒนธรรม เชิงสร้างสรรค์									
๓.๑ กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้หลักธรรมทางศาสนาเกิดทุนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ สร้างความเข้มแข็งแก่สังคมไทย									
๑๓. กิจกรรมวันแม่แห่งชาติ	-เพื่อเป็นการเทิดทูนและเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง -ให้เด็ก เยาวชน ประชาชน ได้แสดงออกถึงความกตัญญูตเวทีและแสดงความจงรักภักดีต่อสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง	ที่ทำการปกครอง อำเภอกาบัง	๑๐๐ คน	เด็ก เยาวชน ประชาชน ได้แสดงออกถึงความกตัญญูตเวทีและแสดงความจงรักภักดีต่อสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง	๑๕,๐๐๐				✓
๑๔. กิจกรรมเนื่องในวันคล้ายวันสวรรคต พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช	-เพื่อรำลึกและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร	ที่ทำการปกครอง อำเภอกาบัง	๑๒๐ คน	ประชาชนคนไทย ทุกหมู่เหล่า ข้าราชการ ผู้แทนหน่วยงาน องค์กร หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน ได้รวมใจเทิดไถ่ราชวงศ์จักรี	๑๕,๐๐๐	✓			

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน				
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)	
๓. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการชุมชน องค์กรคุณธรรมแบบบูรณาการ และส่งเสริมวัฒนธรรม เชิงสร้างสรรค์										
๓.๑ กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้หลักธรรมทางศาสนาเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ สร้างความเข้มแข็งแก่สังคมไทย										
	-เพื่อแสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ที่ทรงมีคุณูปการต่อประเทศชาติและประชาชนชาวไทย									
๑๕.กิจกรรมวันปิยมหาราช	-เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระปิยมหาราช รัชกาลที่๕ -เพื่อให้ประชาชนคนไทยทุกหมู่เหล่าข้าราชการ ผู้แทนหน่วยงาน องค์กร หน่วยงานภาครัฐ และเอกชนได้พัฒนาองค์ความรู้ทางด้านวิชาการและเป็นการส่งเสริมให้มีคุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่อง	ที่ทำการปกครองอำเภอกาบัง	๑๐๐ คน	ประชาชนคนไทยทุกหมู่เหล่าข้าราชการ ผู้แทนหน่วยงาน องค์กร หน่วยงานภาครัฐ และเอกชนมีความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ที่ทรงมีคุณูปการต่อประเทศชาติและประชาชนชาวไทย	๑๕,๐๐๐	✓				

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
๓. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการชุมชน องค์กรคุณธรรมแบบบูรณาการ และส่งเสริมวัฒนธรรม เชิงสร้างสรรค์									
๓.๑ กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้หลักธรรมทางศาสนาเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ สร้างความเข้มแข็งแก่สังคมไทย									
๑๖.โครงการ/กิจกรรม เณรมหาคษัตริย์	-เพื่อเฉลิมพระเกียรติและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ -เพื่อแสดงความจงรักภักดีและน้อมรำลึกในพระกรุณาธิคุณ	ที่ทำการปกครองอำเภอเมือง	๑๐๐ คน	-รักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ เกิดการจัด -ทำให้กิจกรรมและเทิดทูนสถาบัน	-	✓	✓	✓	✓
๑๗.การขับเคลื่อนงานจิตอาสาพระราชทาน	-ร่วมใจในการบำเพ็ญประโยชน์สาธารณะ -เพื่อแสดงออกถึงความจงรักภักดี	ที่ทำการปกครองอำเภอเมืองยะลา	๑๐๐ คน	-มีการจัดกิจกรรมจิตอาสาอย่างต่อเนื่อง -เกิดจิตสำนึกเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน	-		✓	✓	✓
๑๘.กิจกรรมวันสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	-.เพื่อให้นักเรียน รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ -เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของวันสำคัญของชาติ	วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจยะลา	๑๒๐ คน	ร้อยละ ๘๐	๒,๐๐๐	✓			

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน				
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)	
๓. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการชุมชน องค์กรคุณธรรมแบบบูรณาการ และส่งเสริมวัฒนธรรม เชิงสร้างสรรค์										
๓.๑ กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้หลักธรรมทางศาสนาเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ สร้างความเข้มแข็งแก่สังคมไทย										
๑๙.โครงการเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกต่อสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และปลูกฝังจิตสำนึก ค่านิยม อุดมการณ์ การปกป้อง และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	อบจ.ยะลา	บุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา และประชาชน เข้าร่วมโครงการ ๕๐๐ คน	บุคลากรที่เข้าร่วมโครงการ มีจิตสำนึกต่อ สถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และเป็น การส่งเสริมทางศาสนา เตือนสติ ขัดเกลาจิตใจให้พ้นงาน	๑,๐๐๐,๐๐๐	✓	✓	✓	✓	
๒๐.โครงการงานวันท้องถิ่นไทย ประจำปี ๒๕๖๕	เพื่อรำลึกถึง พระมหากษัตริย์ อธิคุณแห่งพระบาท สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ที่ได้ทรงโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม จัดตั้ง “สุขาภิบาลท่าลอม” อันเป็นจุดเริ่มต้นของการกระจายอำนาจการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและส่งเสริมให้บุคลากรในสังกัดอบจ.ยะลา และประชาชน สุขภาพแข็งแรง	อบจ.ยะลา	บุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา และประชาชน เข้าร่วมโครงการ ๓๐๐ คน	บุคลากรที่เข้าร่วมโครงการ ได้สำนึกถึงพระมหากษัตริย์ อธิคุณของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ และมีสุขภาพแข็งแรง รักการออกกำลังกาย เกิดความสามัคคีระหว่างองค์กร	๑๐๐,๐๐๐		✓			

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
๓. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการชุมชน องค์กรคุณธรรมแบบบูรณาการ และส่งเสริมวัฒนธรรม เชิงสร้างสรรค์									
๓.๑ กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้หลักธรรมทางศาสนาเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ สร้างความเข้มแข็งแก่สังคมไทย									
๒๑.กิจกรรมวันสำคัญของชาติ	-เพื่อแสดงออกถึงการมีจิตสำนึกในความรักชาติ ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย -เพื่อรักษาเอกลักษณ์ สืบสานประเพณีวัฒนธรรมวันสำคัญของชาติและค่านิยมที่พึงามของความเป็นไทย -เพื่อส่งเสริมให้มีจิตสำนึกในความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ไทย และความเป็นไทยให้ยั่งยืนสืบไป	ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา ๒ จ.ยะลา	ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน ๘๕ คน	-ร้อยละ ๑๐๐ ของครูและบุคลากรทางการศึกษามีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ร่วมรักษาเอกลักษณ์ สืบสานประเพณีวัฒนธรรมวันสำคัญของชาติและค่านิยมที่พึงามของไทย มีจิตสำนึกในความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์และความเป็นไทย	๘๗,๒๑๐	✓	✓	✓	-
๒๒.กิจกรรมวันสำคัญ	-เพื่อรักษาเอกลักษณ์ สืบสานประเพณีวัฒนธรรม วันสำคัญต่าง ๆ และค่านิยมที่พึงามของความเป็นไทย เพื่อแสดงออกถึงความภูมิใจในท้องถิ่น และ	ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา ๒ จ.ยะลา	-นักเรียน ผู้ปกครอง ครู และบุคลากรทางการศึกษา ๑๗๐ คน	-ร้อยละ ๘๖ ของนร/นปค ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการสืบสาน	๖๗,๒๐๐	✓	✓	✓	-

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน				
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)	
๓. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการชุมชน องค์กรคุณธรรมแบบบูรณาการ และส่งเสริมวัฒนธรรม เชิงสร้างสรรค์										
๓.๑ กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้หลักธรรมทางศาสนาเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ สร้างความเข้มแข็งแก่สังคมไทย										
	ความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม และประเพณี รวมทั้งภูมิปัญญาไทย -เพื่อส่งเสริมให้มีจิตสำนึกมีคุณธรรม จริยธรรม และมีการอนุรักษ์ ประเพณี และวัฒนธรรมของความเป็นไทยให้อยู่สืบไป			-ร้อยละ ๘๖ ของนักเรียน ผู้ปกครองครูและบุคลากรทางการศึกษาเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม และรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยให้อยู่สืบไป -ร้อยละ ๘๖ ของนักเรียน ผู้ปกครองครูและบุคลากรทางการศึกษาได้เรียนรู้วันสำคัญทางศาสนา มีความศรัทธา ปฏิบัติตนตามหลักคำสอนของศาสนา	-	✓	✓	✓	✓	

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
๓. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการชุมชน องค์กรคุณธรรมแบบบูรณาการ และส่งเสริมวัฒนธรรม เชิงสร้างสรรค์									
๓.๑ กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้หลักธรรมทางศาสนาเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ สร้างความเข้มแข็งแก่สังคมไทย									
๒๓. กิจกรรมจิตอาสา บริการประชาชนและ ความดีเพื่อแผ่นดิน	เพื่อปลูกจิตสำนึกให้ ข้าราชการ ประชาชน นักเรียน นักศึกษาในพื้นที่ มีความรัก สามัคคีมีความสุข ร่วมกับกิจกรรมจิตอาสา เพื่อประโยชน์สาธารณะ อย่างต่อเนื่อง รวมถึงพื้นฐาน การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่าง เป็นสุข	ที่ว่า การ อำเภอยะหา	ข้าราชการ ประชาชน นักศึกษา นักเรียน ข้าราชการ ประชาชน จำนวน ๑,๐๐๐ คน	ข้าราชการ ประชาชน นักศึกษานักเรียน ในพื้นที่ มีจิตสำนึกในด้านจิต สาธารณะ และ ร่วมกันจัด กิจกรรมจิตอาสา ต่อเนื่อง การมี พื้นฐานการอยู่ ร่วมกันในสังคม	-	✓	✓	✓	✓
๒๔. กิจกรรมส่งเสริมวิถี ชีวิตและประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข	- ดำรงความรู้ รักสามัคคี และปรองดองสมานฉันท์ -ส่งเสริมให้ประชาชนมีวินัย เคารพกฎหมาย - รับผิดชอบ ประโยชน์ สาธารณะซื่อสัตย์ และ สนับสนุนนโยบายของ รัฐบาล ในการช่วยเหลือ ประชาชนด้านต่างๆ	ที่ว่า การ อำเภอยะหา	-ประชาชนใน พื้นที่จำนวน ๑,๐๐๐ คน	ประชาชนมีความรู้ รักสามัคคี และ ปรองดอง สมานฉันท์	-	✓	✓	✓	✓

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
๓. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการชุมชน องค์กรคุณธรรมแบบบูรณาการ และส่งเสริมวัฒนธรรม เชิงสร้างสรรค์									
๓.๑ กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้หลักธรรมทางศาสนาเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ สร้างความเข้มแข็งแก่สังคมไทย									
๒๕.กิจกรรมส่งเสริมความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ชาติ ศาสนา/การจัดงานราชพิธีในวันสำคัญที่รัฐบาลกำหนด	- เพื่อส่งเสริมความรักและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ - เพื่อแสดงความจงรักภักดีและน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ	ที่ว่าการอำเภอบ้านนงस्ता/ทุกภาคส่วนราชการในอำเภอบ้านนงस्ता	ประชาชน/ผู้นำท้องที่/ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ภาครัฐ	เพื่อการดำรงรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์สำคัญของคนไทยทุกหมู่เหล่าให้มีความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ชาติ ศาสนา	-	✓	✓	✓	✓
๒๖.การขับเคลื่อนงานจิตอาสาพระราชทาน/รู้หน้าที่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	- เพื่อส่งเสริมให้ จนท.มีความรับผิดชอบในการดูแลรักษาความสะอาดร่วมกัน - ร่วมใจในการบำเพ็ญประโยชน์สาธารณะเพื่อแสดงออกถึงความจงรักภักดี	ที่ว่าการอำเภอบ้านนงस्ता/ทุกภาคส่วนราชการในอำเภอบ้านนงस्ता	ประชาชน/ผู้นำท้องที่/ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ภาครัฐ	ส่งเสริมให้ข้าราชการ/จนท.ภาครัฐมีความรับผิดชอบต่อระเบียบวินัย	-		✓	✓	✓
๒๗.กิจกรรมเสริมสร้างและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	- เพื่อให้ประชาชนมีความปรองดองสมานฉันท์ มีความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและยึดมั่นในการ	กศน.อำเภอรหาด	จำนวน ๘๐ คน	ประชาชนที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง	๑๒,๐๐๐		✓	✓	

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน				
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)	
๓.๑ กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้หลักธรรมทางศาสนาเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ สร้างความเข้มแข็งแก่สังคมไทย										
	ปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข - เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์			เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์และมีความปรองดองสมานฉันท์สามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข						
๒๘.โครงการปลูกฝังอุดมการณ์“สถาบันพระมหากษัตริย์กับประเทศไทย ”	-เพื่อให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมาของชาติไทย ความรักชาติ เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ และบรรพบุรุษไทย -เพื่อให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระบรมราชโบายของรัชกาล ที่ ๑๐	กศน.อำเภอบางเต่าง	๑๐๐ คน	-ร้อยละ ๘๐ ของนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรม ได้รับความรู้และมีความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมาของชาติไทย มีความรักชาติ เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	๒๐,๐๐๐		✓			

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน				
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)	
๓.๑ กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้หลักธรรมทางศาสนาเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ สร้างความเข้มแข็งแก่สังคมไทย										
				และบรรพบุรุษไทย - ร้อยละ ๘๐ ของนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรม ได้รับความรู้และมีความเข้าใจพระบรมราโชบายของรัชกาลที่ ๑๐						
๒๙. กิจกรรมจิตอาสาเราทำความดีด้วยหัวใจ	- เพื่อเป็นการแสดงความจงรักภักดีและน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณของสถาบันพระมหากษัตริย์ - เพื่อสร้างความรัก ความสามัคคีและมีจิตสาธารณะบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนร่วม	- หน่วยงานภาคีเครือข่าย - กศน. อำเภอเบตง	๒๐๐ คน ๒๕ คน	- ร้อยละ ๘๐ ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้แสดงความจงรักภักดีและน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณของสถาบันพระมหากษัตริย์ - ร้อยละ ๘๐ ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความรัก ความสามัคคี และมีจิตสาธารณะ	-	✓	✓	✓	✓	

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
๓. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการชุมชน องค์การคุณธรรมแบบบูรณาการ และส่งเสริมวัฒนธรรม เชิงสร้างสรรค์									
๓.๑ กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้หลักธรรมทางศาสนาเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ สร้างความเข้มแข็งแก่สังคมไทย									
๓๐.โครงการบำเพ็ญประโยชน์เรียนรู้ตามรอยพ่อ (อาสาพาสอนเด็กอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้)	- เพื่อเสริมสร้างความเป็นจิตอาสาให้กับเยาวชนผ่านรูปแบบการทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ตามแบบอย่างที่ดีของรัชกาลที่ ๙ และรัชกาลที่ ๑๐ -เพื่อเปิดโอกาสให้อาสา युวกาชาดได้นำความรู้ ทักษะที่ตนเองมีไปใช้จัดกิจกรรมให้แก่ชุมชนเพื่อพัฒนาตนเองและสร้างพฤติกรรมที่ดีในการช่วยเหลือสังคม	-กิ่งกาชาด อำเภอเบตง -กศน. อำเภอเบตง	๖๐ คน	๑. ร้อยละ ๘๐ ของผู้เรียนมีการเสริมสร้างความเป็นจิตอาสาให้กับเยาวชนผ่านรูปแบบการทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ตามแบบอย่างที่ดีของรัชกาลที่ ๙ และรัชการที่ ๑๐ ๒. ร้อยละ ๘๐ ของผู้เรียนได้นำความรู้ ทักษะที่ตนเองมีไปใช้จัดกิจกรรมให้แก่ชุมชนเพื่อพัฒนาตนเองและสร้างพฤติกรรมที่ดีในการช่วยเหลือสังคม	๑๕,๐๐๐		✓		

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน				
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)	
๓. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการชุมชน องค์กรคุณธรรมแบบบูรณาการ และส่งเสริมวัฒนธรรม เชิงสร้างสรรค์										
๓.๑ กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้หลักธรรมทางศาสนาเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ สร้างความเข้มแข็งแก่สังคมไทย										
๓๑.กิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตส่งเสริมประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	- เพื่อให้ประชาชนทั่วไปสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ตลอดจนนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข - เพื่อให้ประชาชนทั่วไปได้เรียนรู้และฝึกตนเองเกี่ยวกับการใช้สิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาคและหน้าที่ตามระบบประชาธิปไตย	กศน.อำเภอรามัน	ประชาชนทั่วไป ๘ ตำบล	ประชาชนทั่วไป ๘ ตำบล ได้รับความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยในชุมชนอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตลอดจนนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข	๙,๓๐๕	✓				
๓.๒ กลยุทธ์ใช้แนวทางบรม/บวร และทุนทางวัฒนธรรมเป็นกลไกส่งเสริมให้คนในสังคมมีคุณธรรม										
๑.โครงการชุมชนคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	-เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนคุณธรรมเป็นศูนย์กลางในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านหลักธรรมทางศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประเพณีวิถีวัฒนธรรมไทยที่ดั้งเดิมและนำไปปรับใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างเหมาะสม	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา	จำนวน ๒๑๑ ชุมชน	ประชาชนในชุมชนคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัดยะลา	๒๐๐,๐๐๐			✓		

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน				
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)	
๓. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการชุมชน องค์กรคุณธรรมแบบบูรณาการ และส่งเสริมวัฒนธรรม เชิงสร้างสรรค์										
๓.๒ กลยุทธ์ใช้แนวทางบูร/บวร และทุนทางวัฒนธรรมเป็นกลไกส่งเสริมให้คนในสังคมมีคุณธรรม										
	-เพื่อส่งเสริมให้วัด ศาสนสถาน ชุมชน และสถาน ศึกษา เป็น กลไกสำคัญในการส่งเสริมด้าน คุณธรรม จริยธรรมให้แก่เด็ก เยาวชนและประชาชนทั่วไป -เพื่อให้ศาสนสถานเป็น ศูนย์กลางในการจัดกิจกรรม ทางศาสนาและกิจกรรม ส่งเสริมคุณธรรม									
๒.โครงการลานธรรม ลาน วิถีไทย	-เพื่อให้ศาสนิกชนของทุก ศาสนาได้ใกล้ชิดศาสนาปฏิบัติ ตามคำสอนของศาสนา -เพื่อให้ศาสนสถานเป็น ศูนย์กลางของคนในชุมชนเป็น วิถีปฏิบัติของชาวไทยที่ใช้หลัก คำสอนทางศาสนาเป็นแนวทาง ในการดำเนินชีวิต -เพื่อให้ศาสนสถานเป็น ศูนย์กลางในการจัดกิจกรรม ทางศาสนาและกิจกรรม ส่งเสริมคุณธรรมเพื่อพัฒนา คุณภาพชีวิตของคนในชุมชน ตามหลักศาสนา	สำนักงาน วัฒนธรรม จังหวัดยะลา	-จำนวน ๓๓ แห่ง	ลานธรรม ลานวิถีไทย เป็นแหล่งเผยแพร่ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม จิตสำนึก ค่านิยมที่ดีงามและ รักษามรดกวัฒนธรรม สร้างคนดี สังคมดี	๒๖๓,๐๐๐		✓	✓	✓	

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน					
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)		
๓. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการชุมชน องค์กรคุณธรรมแบบบูรณาการ และส่งเสริมวัฒนธรรม เชิงสร้างสรรค์											
๓.๒ กลยุทธ์ใช้แนวทางบูรณ/บวร และทุนทางวัฒนธรรมเป็นกลไกส่งเสริมให้คนในสังคมมีคุณธรรม											
๓.โครงการเสริมสร้างสังคมพหุวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง -ประชุมสร้างความเข้าใจ -กิจกรรมตามความต้องการ -กิจกรรมประชุมติดตาม	-เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง -เพื่อสร้างความเข้าใจและการรับรู้แก่ประชาชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องถึงการอยู่ร่วมกันภายใต้พหุวัฒนธรรม โดยใช้กระบวนการชุมชนคุณธรรมฯ กลไกในการขับเคลื่อนชุมชนด้วยพลังบวร	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา	- จำนวน ๑ ๐ ชุมชน - ผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน ๑,๕๐๐ คน	-ชุมชนมีความเข้มแข็ง เข้าใจในการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม -ประชาชนในชุมชนมีคุณธรรมยึดมั่นในหลักธรรมคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ มีความพอเพียง สืบสานประเพณีวัฒนธรรมที่ดีงาม -พลังบวร มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนชุมชนด้วยทุนทางวัฒนธรรม	๒๖๓,๐๐๐	✓	✓				

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
๓. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการชุมชน องค์กรคุณธรรมแบบบูรณาการ และส่งเสริมวัฒนธรรม เชิงสร้างสรรค์									
๓.๓ กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้ค่านิยมและหลักธรรมทางศาสนาสร้างสังคมสมานฉันท์ท่ามกลางความหลากหลายทางวัฒนธรรม									
๑.โครงการค่ายเยาวชนสมานฉันท์	-เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของเด็ก เยาวชน ประชาชน -เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีสมานฉันท์ในกลุ่มเยาวชน -เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา	- จัดค่ายเยาวชน ๓ ศาสนา จำนวน ๑ ครั้ง ผู้เข้าร่วมจำนวน ๕๐ คน	เยาวชนที่เข้าร่วมโครงการ มีความเข้าใจในหลักคำสอนทางศาสนาและยอมรับความแตกต่างของกันและกัน	๒๐,๐๐๐		✓	✓	
๒.กิจกรรมส่งเสริมและปลูกจิตสำนึกในการรักษาความสะอาดอยู่เสมอ เช่น ล้างมือ บ่อย ๆ สวมหน้ากากอนามัย เว้นระยะห่าง	เพื่อกระตุ้นและปลูกจิตสำนึก ความรับผิดชอบให้กับบุคลากร เจ้าหน้าที่ประชาชนในพื้นที่อำเภอกรงปินัง	ที่ทำการปกครองอำเภอกรงปินัง สสอ.กรงปินัง	เจ้าหน้าที่ประชาชน มีความรับผิดชอบ และดูแลความสะอาด เพื่อป้องกันโรคติดต่อ จำนวน ๒๐,๐๐๐ คน	เจ้าหน้าที่ ประชาชน มีความรับผิดชอบ และดูแล ความสะอาด ป้องกันโรค ตลอดเวลา	-	✓	✓	✓	✓

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน				
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)	
๓. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการชุมชน องค์กรคุณธรรมแบบบูรณาการ และส่งเสริมวัฒนธรรม เชิงสร้างสรรค์										
๓.๓ กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้ค่านิยมและหลักธรรมทางศาสนาสร้างสังคมสมานฉันท์ท่ามกลางความหลากหลายทางวัฒนธรรม										
๓.กิจกรรมวันมาฆบูชา	-เพื่อรณรงค์ ปลุกจิตสำนึก ให้เด็ก เยาวชน ประชาชน ตระหนักถึงความสำคัญในวันมาฆบูชา -เพื่อเสริมสร้าง ปลุกฝัง คุณธรรมจริยธรรมแก่เด็ก เยาวชน ประชาชนได้นำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน	ที่ทำการ ปกครอง อำเภอ กาบัง/ อบต.บालะ	๑๐๐ คน	เด็ก เยาวชน ประชาชน ตระหนัก ถึงความสำคัญในวัน มาฆบูชา และทำให้ สังคมดีมีคุณธรรม จริยธรรมอย่างยั่งยืน	๑๐,๐๐๐		✓			
๔.กิจกรรมวันวิสาขบูชา	-เพื่อเสริมสร้าง ปลุกฝัง คุณธรรม จริยธรรมแก่เด็ก เยาวชน ประชาชนได้ นำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน -เพื่อจรรโลงสังคมไทยให้เป็น สังคมดีมีคุณธรรมจริยธรรม อย่างยั่งยืน โดยใช้มิติทาง ศาสนา	ที่ทำการ ปกครอง อำเภอ กาบัง/ อบต.บาละ	๑๐๐ คน	เด็ก เยาวชน ประชาชน ตระหนัก ถึงความสำคัญในวัน วิสาขบูชา และทำให้ สังคมดีมีคุณธรรม จริยธรรมอย่างยั่งยืน	๑๐,๐๐๐			✓		

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
๓. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการชุมชน องค์กรคุณธรรมแบบบูรณาการ และส่งเสริมวัฒนธรรม เชิงสร้างสรรค์									
๓.๓ กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้ค่านิยมและหลักธรรมทางศาสนาสร้างสังคมสมานฉันท์ท่ามกลางความหลากหลายทางวัฒนธรรม									
๕.กิจกรรมวันอาสาฬหบูชา และวันเข้าพรรษา	-เพื่อรณรงค์ ปลุกจิตสำนึกให้เด็ก เยาวชน ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญทางศาสนา -เพื่อให้เด็ก เยาวชน ประชาชน รู้คุณค่า ร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี - เพื่อส่งเสริมจริยธรรมธรรมศีลธรรมเด็ก เยาวชน ประชาชน	ที่ทำการปกครองอำเภอ กาบัง/อบต.บาละ	๑๐๐ คน	เด็ก เยาวชน ประชาชนให้ความสำคัญทางศาสนา และได้ร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี	๑๕,๐๐๐				✓
๖.โครงการ/กิจกรรมการใส่ชุดไทย ผ้าถิ่น ผ้าพื้นเมือง	เพื่ออนุรักษ์ความเป็นไทยผ่านเครื่องแต่งกาย	ที่ทำการปกครองอำเภอเมือง	๑๕๐ คน	ข้าราชการ/บุคลากรในหน่วยงานแต่งกายด้วยผ้าไทย ผ้าถิ่นหรือผ้าพื้นเมืองทุกวันอังคารและวันศุกร์	-	✓	✓	✓	✓

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
๓. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการชุมชน องค์กรคุณธรรมแบบบูรณาการ และส่งเสริมวัฒนธรรม เชิงสร้างสรรค์									
๓.๓ กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้ค่านิยมและหลักธรรมทางศาสนาสร้างสังคมสมานฉันท์ท่ามกลางความหลากหลายทางวัฒนธรรม									
๗.โครงการ/กิจกรรมเยี่ยมเยียนวัด พระภิกษุสามเณร ในวันธรรมสวนะตามโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ข้าราชการ	เพื่อรักษาวัฒนธรรมประเพณีผ่านกิจกรรมทางศาสนา	ที่ทำการปกครองอำเภอเมือง	๓๐ คน	ข้าราชการ/บุคลากรในหน่วยงาน	-	✓	✓	✓	✓
๘.กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมภายในสถานศึกษาเข้าวัด เข้ามัสยิด	-เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่ ครู นักศึกษา-ส่งเสริมให้ ครู นักศึกษาอยู่ร่วมกันในสังคม สำนึกในหน้าที่และมีความรับผิดชอบต่อตนเองเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียน และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจยะลา	๑๒๔ คน	ร้อยละ ๙๐	๒๕,๐๐๐		✓		
๙. โครงการ/กิจกรรมเยี่ยมเยียนวัด พระภิกษุสามเณร ในวันธรรมสวนะ	เพื่อส่งเสริมให้ชาวพุทธในพื้นที่ร่วมรักษาประเพณีสำคัญในพื้นที่	ที่ว่าการอำเภอบันนังสตา/ทุกภาคส่วนราชการในอำเภอบันนังสตา	ประชาชน/ผู้นำท้องที่/ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ภาครัฐ	ส่งเสริมให้ชาวพุทธในพื้นที่ร่วมรักษาประเพณีสำคัญในพื้นที่	-		✓	✓	✓

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน				
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)	
๓. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการชุมชน องค์กรคุณธรรมแบบบูรณาการ และส่งเสริมวัฒนธรรม เชิงสร้างสรรค์										
๓.๓ กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้ค่านิยมและหลักธรรมทางศาสนาสร้างสังคมสมานฉันท์ท่ามกลางความหลากหลายทางวัฒนธรรม										
๑๐.โครงการเรียนรู้คุณธรรมตามหลักศาสนาอิสลามและเรียนรู้ วิถีพุทธ	เพื่อให้บุคลากรนำหลักธรรมมาใช้เป็นแนวปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสันติสุข และเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคมดำรงตนอยู่ในหลักคำสอนของศาสนาและ	กศน.อ.กาบัง	๑๗ คน	ร้อยละ ๘๐ของบุคลากร กศน.อำเภอกาบังนำหลักธรรมมาใช้เป็นแนวปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสันติสุข และเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคมดำรงตนอยู่ในคำสอนของศาสนา		✓	✓			
๑๑.โครงการเยาวชนเรียนรู้คุณธรรมตามหลักศาสนาอิสลามและเรียนรู้ วิถีพุทธ	เพื่อให้ให้นักศึกษานำหลักธรรมมาใช้เป็นแนวปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสันติสุข และเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม	กศน.อำเภอ กาบัง	๖๐ คน	ร้อยละ ๘๐ ของผู้เรียนนำหลักธรรมมาใช้เป็นแนวปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสันติสุข และเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม			✓			

๓. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการชุมชน องค์การคุณธรรมแบบบูรณาการ และส่งเสริมวัฒนธรรม เชิงสร้างสรรค์									
๓.๔ กลยุทธ์นำทุนทางวัฒนธรรมมาสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ									
๑.โครงการส่งเสริมวิถีไทย วิถีถิ่น สานสายใยไทย มาเลเซีย -คัดเลือก ออกแบบ รวบรวมองค์ความรู้ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ผ้าพื้นถิ่น - การเดินแบบ และถ่าย แบบผ้าถิ่น ยะลา – มาเลเซีย Yala Fashion Show On the Sky - จัดพิมพ์หนังสือองค์ ความรู้ผ้าถิ่นยะลา – มาเลเซีย	- เพื่อส่งเสริม พื้นฟู อนุรักษ์ สืบสาน คุณค่าวัฒนธรรม ท้องถิ่นและพัฒนาทุนทาง วัฒนธรรมท้องถิ่นเพิ่มมูลค่า ทางเศรษฐกิจแก่ประชาชน จังหวัดชายแดนใต้ - เพื่อความสัมพันธ์อันดี ระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกี่ยวกับมรดกร่วมทาง วัฒนธรรม -กระตุ้นการท่องเที่ยวจังหวัด ชายแดนใต้	สำนักงาน วัฒนธรรม จังหวัดยะลา	-กลุ่มผ้าถิ่น ๕ กลุ่ม - ผู้เข้าร่วม กิจกรรม ๑๐๐ คน - จำนวน ๑๐๐ เล่ม - E-book	-ชุมชน ประชาชน มี รายได้จากการต่อ ยอดทุนทาง วัฒนธรรมในพื้นที่ -ชุมชนมีรายได้เพิ่ม จากการท่องเที่ยว	๘๕๑,๒๐๐		✓	✓	
๒.โครงการส่งเสริมการ สร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ วัฒนธรรมไทย	- เพื่อนำทุนทางวัฒนธรรม มาสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์อัน เป็นการสร้างมูลค่าทาง เศรษฐกิจให้กับชุมชน - เพื่อกระตุ้นให้เกิดการรับรู้ ถึงคุณค่าของผลิตภัณฑ์ที่สืบ สานจากเสน่ห์ของมรดก วัฒนธรรม - เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ทาง วัฒนธรรมไทยของจังหวัด ยะลา	สำนักงาน วัฒนธรรม จังหวัดยะลา	- จำนวน ๑๐ รายการ	- ชุมชน ประชาชน มีรายได้จากการต่อ ยอดทุนทาง วัฒนธรรมในพื้นที่	๕๐,๐๐๐			✓	

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน				
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)	
๓. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการชุมชน องค์กรคุณธรรมแบบบูรณาการ และส่งเสริมวัฒนธรรม เชียงสร้างสรรค์										
๓.๔ กลยุทธ์นำทุนทางวัฒนธรรมมาสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ										
๓.กิจกรรมการใส่ชุดไทยผ้าถิ่น ผ้าพื้นเมือง	- เพื่อเป็นการอนุรักษ์ความเป็นไทยผ่านเครื่องแต่งกาย	ที่ว่าการอำเภอ บ้านงस्ता/ พช.อำเภอ บ้านงस्ता	-	ข้าราชการ/บุคลากรในหน่วยงานแต่งกายด้วยผ้าไทย ผ้าถิ่นหรือผ้าพื้นเมืองทุกวันอังคารและวันศุกร์	-	✓	✓	✓	✓	

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : สร้างความเข้มแข็งในระบบบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรม

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน				
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)	
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : สร้างความเข้มแข็งในระบบบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรม										
๔.๑ กลยุทธ์สร้างและพัฒนาระบบบริหารจัดการงานด้านการส่งเสริมคุณธรรมและเสริมสร้างความเป็นเอกภาพ										
๑.การประกาศข้อตกลงคุณธรรมหลักของข้าราชการกรมบัญชีกลาง	-เพื่อส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรมให้บุคลากรของสำนักงานคลังจังหวัดสามารถนำไปปรับใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการและการดำเนินชีวิต	สำนักงานคลังจังหวัดยะลา	อย่างน้อย ๒ ช่องทาง	-เป็นต้นแบบองค์กรคุณธรรมในฐานที่กรมบัญชีกลางเป็นหน่วยที่มีภารกิจหลักในการกำกับดูแลและบริหารการจ่ายเงินของแผ่นดิน	-	✓				
๒.การประกาศเจตจำนงสุจริตของผู้บริหารและเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับวินัยคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาข้าราชการของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	-เพื่อส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรมให้บุคลากรของสำนักงานฯ สามารถนำไปปรับใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการและการดำเนินชีวิต	สนง.สวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดยะลา	อย่างน้อย ๒ ช่องทาง	-เป็นต้นแบบองค์กรคุณธรรมในฐานที่กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเป็นหน่วยงานที่มีการประกาศเจตจำนงสุจริตของผู้บริหารและเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับวินัยคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาข้าราชการให้กับบุคลากรทั่วประเทศ	-	✓				

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มิ.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : สร้างความเข้มแข็งในระบบบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรม									
๔.๑ กลยุทธ์สร้างและพัฒนาระบบบริหารจัดการงานด้านการส่งเสริมคุณธรรมและเสริมสร้างความเป็นเอกภาพ									
๓. โครงการการประกาศเจตจำนงของผู้บริหารในการต่อต้านการทุจริต	เพื่อแสดงเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริตของผู้บริหาร	อบจ.ยะลา	บุคลากรในสังกัดเข้าร่วมโครงการ ๑๕๐ คน	การบริหารราชการของ อบจ.ยะลา มีความโปร่งใสสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้มารับบริการ และประชาชนทั่วไป	๒๕,๐๐๐	✓			
๔. กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมด้านการจัดการขยะของในชุมชน	-เพื่อให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานด้านการจัดการขยะตามหลัก ๓Rs -เพื่อสร้างจิตสำนึกให้เกิดการคัดแยกขยะมูลฝอยและทราบถึงการนำขยะมูลฝอยไปใช้ประโยชน์	กศน.อำเภอธารโต	จำนวน ๘๐ คน	ประชาชนที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้พื้นฐานด้านการจัดการขยะตามหลัก ๓Rs และมีจิตสำนึกให้เกิดการคัดแยกขยะมูลฝอยและทราบถึงการนำขยะมูลฝอยไปใช้ประโยชน์	๙,๒๐๐			✓	✓
๕. กิจกรรมเข้าแถวเคารพธงชาติสร้างความรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	-เพื่อส่งเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ -เพื่อปลูกจิตสำนึก ค่านิยม อุดมการณ์ การปกป้องและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	กศน.อำเภอธารโต	จำนวน ๑๙ คน	บุคลากร กศน.มีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ เพื่อปลูกจิตสำนึก ค่านิยม อุดมการณ์ การปกป้องและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	-	✓	✓	✓	✓

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน				
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)	
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : สร้างความเข้มแข็งในระบบบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรม										
๔.๒ กลยุทธ์พัฒนาศักยภาพบุคลากรผู้ทำหน้าที่ในการส่งเสริมคุณธรรม										
๑.โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรผู้ทำหน้าที่ในการส่งเสริมคุณธรรม -กิจกรรมประชุม การบรรยาย อภิปราย เสวนา Work Shop	- ส่งเสริมและผลักดันให้หน่วยงานสำนักงานประกันสังคม กรุงเทพมหานครพื้นที่/สำนักงานประกันสังคมจังหวัด ใช้การจัดการความรู้เป็นเครื่องมือสนับสนุนการปฏิบัติงานให้สัมฤทธิ์ผล -เพื่อให้บุคลากรมีการถ่ายทอดความรู้ที่เป็น Tacit Knowledge และรวบรวมจัดเก็บเป็นองค์ความรู้ของสำนักงาน -เพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ นายจ้าง ลูกจ้าง ผู้ประกันตน ได้รับทราบถึงสิทธิ และหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด	สนง.ประกันสังคมจังหวัดยะลา	๔๑ คน	-บุคลากรมีความรู้ที่เป็น Tacit Knowledge -จัดเก็บเป็นองค์ความรู้ของสำนักงาน	๒๕,๐๐๐		✓			

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน				
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)	
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : สร้างความเข้มแข็งในระบบบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรม										
๔.๒ กลยุทธ์พัฒนาศักยภาพบุคลากรผู้ทำหน้าที่ในการส่งเสริมคุณธรรม										
๒.เสริมสร้างสมรรถนะบุคลากรของสำนักงานประกันสังคม-กิจกรรมการบรรยายวิชาการประชุมกลุ่ม Workshop แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การฝึกปฏิบัติ กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์-การสร้างทีมงาน	-เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานร่วมกันและต่อองค์กรและความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพื่อนร่วมงาน รวมทั้งร่วมสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดี -เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมรู้และเข้าใจหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อนำไปใช้ในการทำงานร่วมกันอย่างมีความสุขและเพื่อความสำเร็จของเป้าหมายขององค์กร -เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ประสพการณ์ซึ่งกันและกันและประยุกต์ใช้แนวคิดนำไปปฏิบัติได้จริง	สนง.ประกันสังคมจังหวัดยะลา	๔๑ คน	-บุคลากรมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานร่วมกันและต่อองค์กรและความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพื่อนร่วมงาน รวมทั้งร่วมสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดี -มีความรู้และเข้าใจหลักการทำงานเป็นทีมเพื่อนำไปใช้ในการทำงานร่วมกันอย่างมีความสุขและเพื่อความสำเร็จของเป้าหมายขององค์กร	๒๕,๐๐๐		✓			

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : สร้างความเข้มแข็งในระบบบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรม									
๔.๒ กลยุทธ์พัฒนาศักยภาพบุคลากรผู้ทำหน้าที่ในการส่งเสริมคุณธรรม									
๓.กิจกรรมพัฒนาคุณธรรมบุคลากร/เจ้าหน้าที่ของรัฐสร้างจิตสำนึกในคุณธรรม จริยธรรม	-เพื่อสร้างจิตสำนึกให้กับบุคลากร/เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคุณธรรม จริยธรรมให้เกิด ประโยชน์สูงสุด	ที่ทำการปกครองอำเภอกรงปินัง	บุคลากร/เจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน ๓๐ คน	บุคลากร เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่	-	✓	✓	✓	✓
๔.กิจกรรมพัฒนาประสิทธิภาพของบุคลากร	เพื่อให้บุคลากรมีวินัย จรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่	ที่ทำการปกครองอำเภอกรงปินัง	บุคลากรและเจ้าหน้าที่ จำนวน ๖๐ คน	บุคลากรมีวินัย จรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่เพิ่มมากขึ้น	-	✓	✓	✓	✓
๕.กิจกรรมการตรวจสอบภายใน/ภายนอกสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดยะลา	- สร้างจิตสำนึกในการปฏิบัติงานและดำเนินชีวิตตามหลักคุณธรรม ๔ ประการ คือ พอเพียง มีวินัย สุจริต จิตอาสา	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดยะลา	ร้อยละ ๑๐๐ หน่วยงานได้รับตรวจสอบภายในตามแผน (รพ.๘ แห่ง, สสอ.๘ แห่ง, รพ.สต. ๘๑ แห่ง)	บุคลากรในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดยะลาเกิดจิตสำนึกในการปฏิบัติงานและดำเนินชีวิตตามหลักคุณธรรม ๔ ประการ คือ พอเพียง มีวินัย สุจริต จิตอาสา	-		✓	✓	

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : สร้างความเข้มแข็งในระบบบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรม									
๔.๒ กลยุทธ์พัฒนาศักยภาพบุคลากรผู้ทำหน้าที่ในการส่งเสริมคุณธรรม									
๖.กิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมแก่บุคลากร/เจ้าหน้าที่ของรัฐในการสร้างจิตสำนึก	เพื่อสร้างจิตสำนึกให้กับบุคลากร/เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคุณธรรม จริยธรรม ให้เกิดประโยชน์กับประชาชนสูงสุด	สำนักงานอำเภอยะหา	บุคลากร/เจ้าหน้าที่ของรัฐจำนวน ๘๐ คน	ให้บุคลากรเจ้าหน้าที่ของรัฐมีคุณธรรม จริยธรรม ในการปฏิบัติหน้าที่	-	✓	✓	✓	✓
๗.กิจกรรมลูกเสือจิตอาสา	-เพื่อส่งเสริมให้บุคลากร กศน. และเยาวชนนอกระบบได้รับทักษะความรู้ตามกระบวนการลูกเสือและปลูกฝังค่านิยมความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ -เพื่อส่งเสริมให้บุคลากร กศน. และเยาวชนนอกระบบได้รับการพัฒนาทักษะชีวิต รู้จักสิทธิและหน้าที่ และการสร้างจิตสาธารณะในรูปแบบกิจกรรมลูกเสือ กศน.	กศน.อำเภอธารโต	จำนวน ๕๘ คน - ผู้บริหาร ครู และบุคลากร ๑๘ คน - เยาวชนนอกระบบ ๔๐ คน	บุคลากร กศน. และเยาวชนนอกระบบได้รับทักษะความรู้ตามกระบวนการลูกเสือและปลูกฝังค่านิยมความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ และได้รับการพัฒนาทักษะชีวิต รู้จักสิทธิและหน้าที่ และการสร้างจิตสาธารณะ ในรูปแบบกิจกรรมลูกเสือ กศน.	๗๓,๐๔๐			✓	✓

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน				
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)	
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : สร้างความเข้มแข็งในระบบบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรม										
๔.๒ กลยุทธ์พัฒนาศักยภาพบุคลากรผู้ทำหน้าที่ในการส่งเสริมคุณธรรม										
๘.โครงการอบรมอาสาสมัครยุวกาชาดหลักสูตรพื้นฐานยุวกาชาด ประจำปี ๒๕๖๕	-เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจและทักษะตามหลักการของกาชาดและยุวกาชาด -เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมและเห็นคุณค่าในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	-กิ่งกาชาดอำเภอเบตง -กศน.อำเภอเบตง	๖๐ คน	๑. ร้อยละ ๘๐ ของผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจและทักษะตามหลักการของกาชาดและยุวกาชาด ๒. ร้อยละ ๘๐ ของผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมและเห็นคุณค่าในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	๑๓๐,๐๐๐		✓			
๙.โครงการลูกเสือ กศน.ชายแดนใต้ ประจำปี ๒๕๖๕	-เพื่อให้ได้รับทักษะความรู้ตามกระบวนการลูกเสือและปลูกฝังค่านิยมความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	กศน.อำเภอเบตง	๔๔ คน (ลูกเสือ ๔๐ คน , ผู้กำกับลูกเสือ ๔ คน)	-ร้อยละ ๘๐ ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับทักษะความรู้ตามกระบวนการลูกเสือและปลูกฝังค่านิยมความรัก	๗๓,๐๔๐		✓	✓		

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน				
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)	
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : สร้างความเข้มแข็งในระบบบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรม										
๔.๒ กลยุทธ์พัฒนาศักยภาพบุคลากรผู้ทำหน้าที่ในการส่งเสริมคุณธรรม										
	และเทิดพระเกียรติพระบรมวงศานุวงศ์ -เพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะชีวิต รู้จักสิทธิและหน้าที่และการสร้างจิตสาธารณะในรูปแบบกิจการลูกเสือ กศน.			ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และเทิดพระเกียรติพระบรมวงศานุวงศ์ -ร้อยละ ๘๐ ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับการส่งเสริมพัฒนาทักษะชีวิต รู้จักสิทธิและหน้าที่และการสร้างจิตสาธารณะในรูปแบบกิจการลูกเสือ กศน.						
๑๐.โครงการ/กิจกรรมพัฒนาบุคลากรเรื่องการขับเคลื่อนสถานศึกษาพอเพียงสู่การเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา (ศรร.)	-.เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้ความเข้าใจในแนวทางการประเมินสถานศึกษาพอเพียงสู่การเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา	กศน.อำเภอรามัน	บุคลากร กศน.อำเภอรามัน	ร้อยละ ๘๕ ของผู้เข้าอบรมมีความรู้ความเข้าใจและเกิดความตระหนักในการพัฒนาสถานศึกษาพอเพียงสู่การเรียนรู้ตามหลัก	๒๗๘,๕๐๐	✓				

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน				
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)	
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : สร้างความเข้มแข็งในระบบบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรม										
๔.๒ กลยุทธ์พัฒนาศักยภาพบุคลากรผู้ทำหน้าที่ในการส่งเสริมคุณธรรม										
	- เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกให้ผู้อบรมเกิดความตระหนักในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อพัฒนาสถานศึกษาพอเพียงสู่การเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจด้านการศึกษาศึกษา			ปรัชญาของเศรษฐกิจด้านการศึกษาศึกษา						
๑๑.โครงการพัฒนาเพื่อยกระดับคะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ จังหวัดยะลา พ.ศ. ๒๕๖๕	-เพื่อพัฒนาและยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานให้อยู่ในระดับสูงขึ้น และมีความครบถ้วนสมบูรณ์ -เพื่อให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการประเมินผลด้านคุณธรรม ความโปร่งใสในการดำเนินงานของ	สำนักงานจังหวัดยะลา	-จำนวน ๑๐๖ หน่วยงาน -จำนวน ๑๐๐ คน -หน่วยงานภาครัฐที่มีเจ้าหน้าที่เข้ารับการอบรมผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน	เจ้าหน้าที่ที่เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ และสามารถถ่ายทอดให้บุคลากรในหน่วยงานได้นำความรู้ไปใช้ใน	๗๐,๐๐๐		✓			

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน				
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)	
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : สร้างความเข้มแข็งในระบบบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรม										
๔.๒ กลยุทธ์พัฒนาศักยภาพบุคลากรผู้ทำหน้าที่ในการส่งเสริมคุณธรรม										
	หน่วยงานใน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ตลอดจนให้ ความสำคัญและมีส่วน ร่วมในการเข้ารับการ ประเมิน -เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะ สำหรับปรับปรุง/พัฒนา คุณธรรมและความ โปร่งใสในการ ดำเนินงานของ หน่วยงานภาครัฐ -เพื่อให้ได้มาตรการ/ แนวทางในการป้องกัน และปราบปรามการ ทุจริตของหน่วยงาน ภาครัฐ		ของหน่วยงาน ภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment : ITA) ร้อยละ ๘๐	การปฏิบัติราชการ ซึ่งจะนำไปสู่ผลการ ปฏิบัติราชการที่ดี และมีประสิทธิภาพ						

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน				
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)	
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : สร้างความเข้มแข็งในระบบบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรม										
๔.๓ กลยุทธ์สร้างระบบบริหารจัดการเครือข่ายและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการส่งเสริมคุณธรรม										
๑.โครงการอุดหนุนส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาการดำเนินงานขององค์กรเครือข่ายวัฒนธรรม -อุดหนุนบูรณะซ่อมแซมศาสนสถานทางศาสนาอิสลามและศาสนาอื่น	- เพื่ออุดหนุนการบูรณะซ่อมแซมศาสนสถานทางศาสนาอื่น ให้มีความมั่นคง แข็งแรง มีความพร้อมสำหรับ ศาสนิกชนในการปฏิบัติศาสนกิจ	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา	- ศาสนสถานทางศาสนาอิสลาม จำนวน ๑๐๐ แห่ง - ศาสนสถานทางศาสนาคริสต์ จำนวน ๒ แห่ง - ศาสนสถานทางศาสนาซิกข์ จำนวน ๑ แห่ง	- ศาสนสถานทางศาสนาอื่นได้รับการอุดหนุนซ่อมแซมให้มีความมั่นคงขึ้น - ศาสนิกชนมีสถานที่ในการปฏิบัติศาสนกิจ	รอกการจัดสรรงบประมาณ	✓	✓	✓	✓	

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : สร้างความเข้มแข็งในระบบบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรม									
๔.๔ กลยุทธ์ยกย่องเชิดชูเกียรติ องค์กร ชุมชน บุคคล ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม									
๒.การคัดเลือกผู้ทำคุณประโยชน์ต่อกระทรวงวัฒนธรรม	- เพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติผู้มีผลงานส่งเสริม สนับสนุน การขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลและกระทรวงวัฒนธรรมในการดำเนินงานด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา	เด็ก เยาวชน ประชาชนองค์กร เครือข่ายทางวัฒนธรรม จำนวน ๓ ประเภท ๆ ละ ๑ คน/องค์กร	เด็ก เยาวชน ประชาชน องค์กร เครือข่ายทางวัฒนธรรมได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติมีขวัญ กำลังใจในการทำงานด้านศาสนา วัฒนธรรม	-				✓
๓.โครงการพิจารณาคัดเลือก กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ	-เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจให้แก่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในการปฏิบัติหน้าที่	ที่ทำการปกครองอำเภอกาบัง	๘๐ คน	กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่	๑๐,๐๐๐	✓			
๔.กิจกรรม “คัดเลือกบุคคลต้นแบบการปฏิบัติงานดี และมีคุณธรรมประจำปี งบประมาณ ๒๕๖๕”	เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ตามค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรมให้แก่บุคลากรในสังกัดอบจ.ยะลา และเป็นการยกย่องบุคลากรที่ปฏิบัติงานดีเด่นเป็นไปตามกฎระเบียบ หลักเกณฑ์	อบจ.ยะลา	บุคคลต้นแบบในด้านต่าง ๆ จำนวน ๕ ประเภท ดังนี้ (๑) บุคคลที่ประพฤติตนอยู่ในระเบียบ	บุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ได้รับการยกย่องมีความภาคภูมิใจในตนเอง และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุคคลรอบข้าง	ไม่ใช้งบประมาณ		✓		✓

ยุทธศาสตร์/โครงการ	วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เป้าหมาย		งบประมาณที่ใช้	ระยะเวลาที่ดำเนินงาน			
			ผลลัพธ์เชิงปริมาณ	ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ		ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค. ๖๔)	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค. ๖๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย. ๖๕)	ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย. ๖๕)
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : สร้างความเข้มแข็งในระบบบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรม									
๔.๔ กลยุทธ์ยกย่องเชิดชูเกียรติ องค์กร ชุมชน บุคคล ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม									
	ที่กำหนดมีคุณธรรม และจริยธรรม ในการปฏิบัติงาน และต่อเพื่อร่วมงาน		วินัยของทางราชการ (๒) บุคคลที่มีความวิริยะอุตสาหะ ในการปฏิบัติงาน (๓) บุคคลที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเป็นที่รักของเพื่อนร่วมงาน (๔) บุคคลที่มีจิตสาธารณะหรือจิตอาสา (๕) บุคคลที่มีความมุ่งมั่น ในการปรับปรุงพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง						

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยะลา
เลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดยะลา